

Spis treści

I Rezolucje, zalecenia i opinie

ZALECENIA

Rada

2022/C 243/01	Zalecenie Rady z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju ⁽¹⁾	1
2022/C 243/02	Zalecenie Rady z dnia 22 czerwca 2022 r. w sprawie europejskiego podejścia do mikropoświadczeń na potrzeby uczenia się przez całe życie i zatrudnialności	10
2022/C 243/03	Zalecenie Rady z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie indywidualnych rachunków szkoleniowych	26
2022/C 243/04	Zalecenie Rady z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie zapewnienia sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej	35

II Komunikaty

KOMUNIKATY INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH UNII EUROPEJSKIEJ

Komisja Europejska

2022/C 243/05	Brak sprzeciwu wobec zgłoszonej koncentracji (Sprawa M.10251 – INVIVO GROUP / ETABLISSEMENTS J SOUFFLET) ⁽¹⁾	52
---------------	---	----

IV Informacje

INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH UNII EUROPEJSKIEJ

Komisja Europejska

2022/C 243/06	Kursy walutowe euro — 24 czerwca 2022 r.	53
2022/C 243/07	Zestawienie decyzji Unii Europejskiej w sprawie pozwoleń na dopuszczenie do obrotu produktów leczniczych w okresie od 24 czerwiec 2022 do 24 czerwiec 2022 (Opublikowano zgodnie z art. 13 lub art. 38 rozporządzenia (WE) nr 726/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady lub Art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/6)	54

V Ogłoszenia

POSTĘPOWANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ POLITYKI KONKURENCJI

Komisja Europejska

2022/C 243/08	Zgłoszenie zamiaru koncentracji (Sprawa M.10764 – SAGARD / BPIFRANCE / ADIT JV) – Sprawa, która może kwalifikować się do rozpatrzenia w ramach procedury uproszczonej ⁽¹⁾	55
2022/C 243/09	Zgłoszenie zamiaru koncentracji (Sprawa M.10785 – ICG / KONECTA / COMDATA) – Sprawa, która może kwalifikować się do rozpatrzenia w ramach procedury uproszczonej ⁽¹⁾	57
2022/C 243/10	Zgłoszenie zamiaru koncentracji (Sprawa M.10749 – PAI PARTNERS / THE CARLYLE GROUP / THERAMEX) ⁽¹⁾	59
2022/C 243/11	Zgłoszenie zamiaru koncentracji (Sprawa M.10758 – EIM / BROOKFIELD / NIELSEN) – Sprawa, która może kwalifikować się do rozpatrzenia w ramach procedury uproszczonej ⁽¹⁾	61

⁽¹⁾ Tekst mający znaczenie dla EOG.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

ZALECENIA

RADA

ZALECENIE RADY

z dnia 16 czerwca 2022 r.

w sprawie uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju

(2022/C 243/01)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 165 i 166,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. Choć w całej UE wiele państw członkowskich dokonało znaczących postępów we wdrażaniu polityk i programów kształcenia w celu wsparcia transformacji ekologicznej i promowania uczenia się na rzecz zrównoważonego rozwoju, konieczne jest jednak prowadzenie dalszych, intensywniejszych działań w tym kierunku. Należy zachęcać do realizacji polityk i działań sprzyjających uczeniu się w tym zakresie i wspierać je. Konieczne jest, by uznać potrzebę interdyscyplinarnego uczenia się obejmującego środowiskowe, gospodarcze i społeczne podstawy zrównoważonego rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów środowiskowych.
2. W Europejskim Zielonym Ładzie ⁽¹⁾, unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 ⁽²⁾, planie działania Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO) w zakresie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju do 2030 r. oraz powiązanych pracach Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ (EKG ONZ) ⁽³⁾ podkreśla się, że szkoły, instytucje szkolnictwa wyższego oraz inne instytucje edukacyjne i szkoleniowe odgrywają kluczową rolę we współpracy z osobami uczącymi się, rodzicami, pedagogami ⁽⁴⁾ oraz szerszą społecznością w zakresie zmian niezbędnych do przeprowadzenia pomyślnej, sprawiedliwej i sprzyjającej włączeniu transformacji ekologicznej. W konkluzjach pt. „Różnorodność biologiczna – potrzeba podjęcia pilnych działań” ⁽⁵⁾ Rada zaznaczyła, że inwestowanie m.in. w edukację ma zasadnicze znaczenie dla gromadzenia najrzetelniejszych danych i znalezienia najlepszych rozwiązań w tej dziedzinie. W strategii Unii Europejskiej na rzecz młodzieży jako jeden z celów określa się stworzenie zrównoważonej zielonej Europy i wzywa się wszystkich młodych do aktywności środowiskowej oraz do kształcenia się w tym zakresie.

⁽¹⁾ COM(2019) 640 final.

⁽²⁾ COM(2020) 380 final.

⁽³⁾ W tym w nowych ramach na rzecz wdrażania strategii Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ dotyczącej edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju na lata 2021–2030.

⁽⁴⁾ Dla potrzeb niniejszego zalecenia termin „pedagodzy” oznacza nauczycieli, instruktorów, osoby pracujące z młodzieżą, edukatorów nauczycieli i wszystkie inne osoby zawodowo zajmujące się kształceniem formalnym, pozaformalnym i nieformalnym.

⁽⁵⁾ Dok. 12210/20.

3. Uczenie się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju pomaga osobom w każdym wieku zdobywać wiedzę, umiejętności i postawy, które są konieczne, aby żyć w sposób bardziej zrównoważony, a także zmieniać wzorce konsumpcji i produkcji, prowadzić zdrowszy tryb życia i przyczynić się – zarówno indywidualnie, jak i zbiorowo – do bardziej zrównoważonego modelu społeczno-gospodarczego. Przyczynia się też do budowania umiejętności i kompetencji, które są coraz bardziej potrzebne na rynku pracy. Dzięki uczeniu się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju szerzy się świadomość wzajemnych powiązań między globalnymi wyzwaniami, przed którymi stoimy, w tym kryzysem klimatycznym, degradacją środowiska i utratą różnorodności biologicznej – wszystkie z nich mają wymiar środowiskowy, społeczny, gospodarczy i kulturowy.
4. W celach ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju, w szczególności w celu nr 4.7, wzywa się uczących się do przyswojenia sobie do 2030 r. wiedzy i nabycia umiejętności potrzebnych do promowania zrównoważonego rozwoju, w tym, między innymi, poprzez edukację na rzecz zrównoważonego rozwoju i zrównoważonego stylu życia, praw człowieka, równości płci, promowania kultury pokoju i niestosowania przemocy, globalnego obywatelstwa oraz docenienia różnorodności kulturowej i wkładu kultury w zrównoważony rozwój ⁽⁶⁾.
5. W komunikacie w sprawie europejskiego obszaru edukacji ⁽⁷⁾, Europejskim filarze praw socjalnych ⁽⁸⁾, strategicznych ramach europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie (2021–2030) ⁽⁹⁾ oraz w komunikacie w sprawie nowej europejskiej przestrzeni badawczej na rzecz badań naukowych i innowacji ⁽¹⁰⁾ wezwano do ukierunkowania polityki w zakresie kształcenia i szkolenia oraz inwestycji na transformację ekologiczną i transformację cyfrową sprzyjające włączeniu społecznemu, z myślą o odporności i dobrobycie Europy w przyszłości.
6. Celem kompetencji kluczowych określonych w europejskich ramach odniesienia dla kompetencji kluczowych w uczeniu się przez całe życie ⁽¹¹⁾ jest wspieranie ludzi w całej Europie w nabywaniu wiedzy, umiejętności i postaw warunkujących samorealizację i samorozwój, szanse na zatrudnienie, włączenie społeczne, zrównoważony styl życia, udane życie w pokojowych społeczeństwach, świadome pod względem zdrowia wybory życiowe i aktywność obywatelską w okresie szybkich i głębokich przemian.
7. W europejskim programie na rzecz umiejętności ⁽¹²⁾ ogłoszono wspieranie rozwoju zestawu podstawowych umiejętności ekologicznych na potrzeby rynku pracy z myślą o stworzeniu pokolenia specjalistów świadomych zagadnień związanych ze środowiskiem oraz ekologicznych podmiotów gospodarczych, wprowadzaniu zagadnień z zakresu środowiska i klimatu do programów edukacji powszechnej, szkolnictwa wyższego oraz kształcenia i szkolenia zawodowego, a także badań naukowych. Europa potrzebuje wysoko wykwalifikowanych specjalistów, aby wspierać transformację ekologiczną i zajmować wiodącą pozycję w świecie w dziedzinie zrównoważonych technologii.
8. W zaleceniu Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności ⁽¹³⁾ oraz w deklaracji z Osnabrück sektor kształcenia i szkolenia zawodowego uznano za kluczowy dla transformacji cyfrowej i transformacji ekologicznej.
9. W ramach Europejskiego Paktu na rzecz Klimatu osoby fizyczne, społeczności i organizacje wezwano do udziału w działaniach w dziedzinie klimatu i budowaniu bardziej ekologicznej Europy, oferując możliwości zdobywania wiedzy na temat zmiany klimatu, opracowywania i wdrażania rozwiązań oraz nawiązywania kontaktów z innymi w celu zwielokrotnienia wpływu tych rozwiązań. Celem koalicji na rzecz edukacji dla klimatu jest utworzenie wspólnoty prowadzonej przez uczniów i nauczycieli we współpracy z ich szkołami, sieciami i innymi podmiotami edukacyjnymi, uczenie się dzięki jak największej liczbie odpowiednich doświadczeń oraz zmniejszenie rozdrobnienia sektorów edukacji, jej dziedzin i podmiotów z nią związanych.
10. W Planie działania w dziedzinie edukacji cyfrowej ⁽¹⁴⁾ przedstawiono wizję wysokiej jakości, dostępnego i sprzyjającego włączeniu społecznemu europejskiego cyfrowego kształcenia i szkolenia oraz podkreślono znaczenie technologii cyfrowych jako ważnego czynnika umożliwiającego transformację ekologiczną, a jednocześnie zmianę zachowań na bardziej zrównoważone, zarówno pod względem opracowywania, jak i wykorzystywania cyfrowych produktów.

⁽⁶⁾ UNESCO, *Plan działania w zakresie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju*, 2020 r.

⁽⁷⁾ COM(2020) 625 final.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 428 z 13.12.2017, s. 10.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 66 z 26.2.2021, s. 1.

⁽¹⁰⁾ COM(2020) 628 final.

⁽¹¹⁾ Zalecenie Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie, Dz.U. C 189 z 4.6.2018 r., s. 1.

⁽¹²⁾ COM(2020) 274 final.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 417 z 2.12.2020, s. 1.

⁽¹⁴⁾ COM(2020) 624 final.

11. Nowy europejski Bauhaus wnosi kulturowy i kreatywny wymiar do Europejskiego Zielonego Ładu. Służy on pokazaniu, w jaki sposób zrównoważone innowacje oferują konkretne, pozytywne zmiany w naszym życiu codziennym, w tym w budynkach szkolnych i innych środowiskach edukacyjnych.
12. UNESCO, za pośrednictwem swojego programu edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju, pracuje nad tym, aby kształcenie i szkolenie stały się bardziej centralną i widoczną częścią międzynarodowej reakcji na kryzys klimatyczny, oraz nad realizacją wszystkich celów zrównoważonego rozwoju, w szczególności celu 4.7 dotyczącego edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju. Na podstawie Ramowej konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu i porozumienia paryskiego strony zobowiązują się – w kontekście zrównoważonego rozwoju we wszystkich jego aspektach – do promowania m.in. kształcenia, szkoleń, świadomości społecznej, zaangażowania społeczeństwa i publicznego dostępu do informacji na temat zmiany klimatu i do współpracy w tym zakresie.
13. Wśród młodych ludzi rośnie świadomość i pragnienie angażowania się w kwestie zrównoważonego rozwoju, w szczególności kwestie związane ze środowiskiem i klimatem. Wyniki badania Eurobarometr opublikowanego w maju 2022 r. wskazują, że zdaniem młodych ludzi w UE podczas Europejskiego Roku Młodzieży (2022 r.) jako jeden z głównych priorytetów należy obrać ochronę środowiska i walkę ze zmianą klimatu. Dane OECD ⁽¹⁵⁾ z 2018 r. świadczą o wysokiej świadomości już wśród 15-latków na temat zmiany klimatu i kryzysu ekologicznego oraz konieczności przeciwdziałania im. Z tych samych danych OECD wynika jednak, że znacznie mniej uczniów ma poczucie sprawczości pozwalającej dokonać rzeczywistych zmian. Stopień zaawansowania kryzysu klimatyczno-środowiskowego może prowadzić do tego, że osoby uczące się poczują się przytłoczone i bezsilne, a niedokładne informacje i dezinformacja mogą przyczynić się do pogorszenia sytuacji.
14. Bardzo ważne jest, by systemy i instytucje kształcenia i szkolenia odpowiadały na coraz częściej słyszalny głos młodzieży w sprawie kryzysu klimatycznego i kryzysu różnorodności biologicznej oraz angażowały osoby młode w przygotowywanie rozwiązań związanych z uczeniem się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju oraz w podejmowanie działania z myślą o zrównoważonej przyszłości. Europejski Rok Młodzieży 2022 odgrywa istotną rolę w dalszym mobilizowaniu młodzieży do działania.
15. Pandemia COVID-19 uwypukliła nasze bliskie powiązania z przyrodą i sprawiła, że ponownie zwrócono uwagę na systemy kształcenia i szkolenia. Wyciągnięto wnioski na temat nowych możliwości w zakresie kształcenia i szkolenia, w tym kształcenia mieszanego w różnych warunkach (także przez internet), zaangażowania i autonomii osób uczących się oraz powiązań między formalną edukacją a szerszą społecznością. Pandemia nasiliła również obecne od dawna obawy dotyczące fizycznego, psychicznego i emocjonalnego dobrostanu dzieci, ludzi młodych i osób dorosłych.
16. Poszczególne ośrodki wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, szkoły, instytucje szkolnictwa wyższego, organizacje badawcze, organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego oraz społeczności lokalne w coraz większym stopniu podejmują działania w odniesieniu do kryzysu klimatycznego i kryzysu różnorodności biologicznej. Zrównoważony rozwój nie jest jeszcze jednak systemowym elementem kształcenia i szkolenia w UE.
17. W wielu krajach uczenie się na rzecz zrównoważonego rozwoju i inne istotne koncepcje, takie jak edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju i edukacja na rzecz globalnego obywatelstwa, znalazły odzwierciedlenie w politykach, strategiach i programach szkolnych. Aby włączyć zasady transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju do praktyki nauczania i szkolenia, pedagodzy potrzebują jednak dalszego ukierunkowanego wsparcia, wiedzy fachowej i możliwości kształcenia. Często czują się oni niewystarczająco przygotowani, aby radzić sobie z lękiem ekologicznym i pesymizmem ekologicznym oraz pomagać osobom uczącym się w pozytywnym zaangażowaniu się w kwestie klimatyczne i środowiskowe.
18. Podejścia, w których w całej instytucji we wszystkich obszarach działalności uwzględnia się zrównoważony rozwój, nie są wciąż dostatecznie stosowane. Takie podejścia mogą obejmować nauczanie i uczenie się, sprawowanie rządów, badania naukowe i innowacje oraz infrastrukturę, obiekty i działania – powinny także angażować osoby uczące się, pracowników, rodziców oraz społeczności lokalne i szerszej pojęte społeczności.

⁽¹⁵⁾ OECD (2020), „Czy uczniowie są gotowi rozwijać się w świecie pełnym wzajemnych powiązań?”, PISA 2018, t. VI.

19. Należy dokładniej zbadać potencjał i możliwość uzupełnienia i wzmocnienia innych programów kształcenia i szkolenia. Nauczanie i uczenie się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju może w pełni wspierać polityki i programy na rzecz zdrowia, dobrostanu i włączenia społecznego, aktywności obywatelskiej i globalnego obywatelstwa, solidarności, uczenia się ukierunkowanego na studenta, badań naukowych i innowacji oraz transformacji cyfrowej, w tym sztucznej inteligencji ⁽¹⁶⁾.
20. Systematyczne włączanie kształcenia i szkolenia w perspektywie całego życia do innych, związanych z transformacją ekologiczną i zrównoważonym rozwojem polityk może wspierać ich realizację. Może także łączyć różne sektory społeczeństwa i gospodarki oraz skutecznie włączać zrównoważony rozwój do kształcenia i szkolenia.
21. Treść niniejszego zalecenia jest w pełni zgodna z zasadami pomocniczości i proporcjonalności. Uznaje się w nim, że poziom autonomii instytucji kształcenia i szkolenia w poszczególnych państwach członkowskich jest bardzo zróżnicowany. W niektórych państwach członkowskich instytucje kształcenia i szkolenia, instytucje kształcenia nauczycieli, a także nauczyciele i trenerzy korzystają ze znacznej autonomii. Niniejsze zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z warunkami krajowymi i we współpracy z państwami członkowskimi.

NINIEJSZYM ZALECA, ABY PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE z pełnym poszanowaniem zasad pomocniczości i proporcjonalności i uznając różne stopnie autonomii instytucji kształcenia i szkolenia w zależności od warunków krajowych,

1. zintensyfikowały i umocniły starania na rzecz wspierania systemów kształcenia i szkolenia w podejmowaniu działań na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju, tak aby osoby uczące się w każdym wieku i ze wszystkich środowisk miały dostęp do wysokiej jakości, sprawiedliwego i sprzyjającego włączeniu społecznemu kształcenia i szkolenia w zakresie zrównoważonego rozwoju, zmiany klimatu, ochrony środowiska i różnorodności biologicznej z należytym uwzględnieniem kwestii środowiskowych, społecznych i gospodarczych;
2. uczyniły z uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju jeden z obszarów priorytetowych polityk i programów kształcenia i szkolenia oraz integralną część całościowej koncepcji edukacji, tak aby wspierać i wspomagać ten sektor w działaniach na rzecz zrównoważonej przyszłości; wdrażały i w dalszym ciągu rozwijały kompleksowe i oparte na współpracy podejścia do nauczania i uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju – przy zaangażowaniu wszystkich odpowiednich stron w systemie edukacji i kształcenia oraz zaangażowanych podmiotów z innych właściwych sektorów;
3. zapewniły szereg możliwości uczenia się w warunkach formalnych, pozaformalnych i nieformalnych, tak by osoby w każdym wieku mogły przygotować się do transformacji ekologicznej i aktywnie w niej uczestniczyć oraz podejmować działania na rzecz ekologicznie odpowiedzialnej, zrównoważonej, neutralnej dla klimatu gospodarki o obiegu zamkniętym oraz sprawiedliwego, sprzyjającego włączeniu i pokojowego społeczeństwa;
4. uwzględniły następujące środki na poziomie systemu:
  - a) w ścisłej współpracy z odpowiednimi podmiotami – zgodność strategii i planów edukacji i szkolenia z transformacją ekologiczną i zrównoważonym rozwojem, w tym w odniesieniu do programów nauczania i oceny, wstępnego szkolenia pedagogów i dalszego rozwoju zawodowego; wspieranie wdrażania krajowych strategii i polityk oraz innych strategii i polityk, w tym dotyczących powiązanych koncepcji, takich jak edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju, poprzez mechanizmy działań następczych i monitorowania;
  - b) organizowanie szkoleń na temat ekologicznego i zrównoważonego wyposażenia, zasobów i infrastruktury (budynki, tereny i technologie) służących uczeniu się, spotkaniom towarzyskim i rekreacji w celu zapewnienia zdrowych, bezpiecznych, sprzyjających włączeniu, kreatywnych i odpornych środowisk edukacyjnych, a także w stosownych przypadkach inwestowanie w nie;

⁽¹⁶⁾ Działający pod auspicjami UNESCO Międzynarodowy Ośrodek Badań nad Sztuczną Inteligencją jest pierwszym globalnym centrum, które zajmuje się m.in. sztuczną inteligencją, edukacją i zrównoważonym rozwojem.

- c) podnoszenie poziomu świadomości na temat korzyści i możliwości związanych z uczeniem się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju oraz wsparcie dla instytucji formalnego i pozaformalnego szkolenia i kształcenia, w tym wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, tak aby sprawić, by zmiana klimatu, ochrona środowiska, różnorodność biologiczna i zrównoważony rozwój były istotne w codziennym życiu osób uczących się, co pomoże umocnić kulturę zrównoważonego rozwoju;
  - d) rozwijanie wiedzy, umiejętności i postaw osób uczących się w każdym wieku, tak aby żyły one w sposób bardziej zrównoważony, promowały zrównoważone wzorce konsumpcji i produkcji, prowadziły zdrowszy i bardziej ekologiczny tryb życia i przyczyniały się – zarówno indywidualnie, jak i zbiorowo – do transformacji naszych społeczeństw;
  - e) wsparcie i poprawa nauczania i uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju poprzez zapewnianie infrastruktury, narzędzi i zasobów cyfrowych oraz umacnianie cyfrowych kompetencji pedagogów;
  - f) konstruktywne i skoordynowane angażowanie wszystkich osób uczących się w proponowanie i współtworzenie podejść do zakresu, sposobu i miejsca uczenia się o transformacji ekologicznej i zrównoważeniu środowiskowym oraz na ich rzecz; zachęcanie do zapewniającego równowagę płci udziału osób uczących się ze wszystkich środowisk, także osób o mniejszych szansach; umacnianie potencjału wszystkich osób uczących się, by mogły uczestniczyć w procesach decyzyjnych oraz angażować się w nie na szczeblu swoich instytucji, a także w społecznościach lokalnych i szerszych społecznościach;
  - g) rozwijanie i wspieranie – w bliskiej współpracy z zaangażowanymi podmiotami – programów i ram nauczania, dzięki którym osoby uczące się miałyby czas i przestrzeń od najmłodszego wieku na rozwijanie kompetencji w zakresie zrównoważonego rozwoju ⁽¹⁷⁾; międzypokoleniowe uczenie się oraz lokalne przykłady, problemy i reakcje mogą sprawić, że programy nauczania będą w większym stopniu odpowiadały potrzebom osób uczących się, pokazując, że zmiana klimatu, różnorodność biologiczna, ochrona środowiska i zrównoważony rozwój mają wymiar lokalny i przekładają się na działania;
  - h) wspieranie współpracy i tworzenia sieci kontaktów w zakresie zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska i różnorodności biologicznej z udziałem np. władz lokalnych, osób pracujących z młodzieżą, organizacji młodzieżowych, ośrodków edukacji i szkoleń ekologicznych, lasów, parków, gospodarstw rolnych, muzeów, bibliotek, organizacji pozarządowych, ośrodków badawczych, organizacji konsumenckich i biznesu oraz poprzez pracę z młodzieżą i organizacjami młodzieżowymi, co umocni powiązania między formalnym, pozaformalnym i nieformalnym uczeniem się;
  - i) wspieranie zwiększania skali dobrych praktyk i badań pedagogicznych nad nauczaniem i uczeniem się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju na wszystkich poziomach kształcenia i szkolenia;
5. dodatkowo wspierały osoby uczące się poprzez uwzględnienie następujących środków:
- a) zapewnienie osobom uczącym się, już od przedszkola, możliwości zrozumienia i doceniania środowiska naturalnego i jego różnorodności biologicznej i angażowania się w nie, wzbudzania poczucia ciekawości i podziwu oraz uczenia się działania na rzecz zrównoważonego rozwoju, indywidualnie i zbiorowo;
  - b) wzmocnienie, w tym poprzez wsparcie finansowe – zgodnie z krajowymi programami wsparcia finansowego – wysokiej jakości uczenia się przez całe życie na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju, w tym staży, przygotowania zawodowego, wolontariatu, zajęć pozaprogramowych, pracy z młodzieżą oraz innych form uczenia się formalnego, pozaformalnego i nieformalnego, a także powiązań między nimi; mobilizowanie do uczestnictwa w obywatelskich działaniach i programach z tej dziedziny oraz uznawanie ich wartości;

⁽¹⁷⁾ Kompetencje dotyczące zrównoważonego rozwoju opisane w europejskich ramach kompetencji w zakresie zrównoważonego rozwoju (GreenComp) obejmują wiedzę, umiejętności i postawy potrzebne osobom uczącym się w każdym wieku do życia, pracy i działania w sposób zrównoważony (m.in. krytyczne myślenie, myślenie systemowe i więź z naturą). Umiejętności ekologiczne oznaczają umiejętności zawodowe potrzebne dla transformacji ekologicznej we wszystkich sektorach i na wszystkich poziomach rynku pracy, w tym tworzenie nowych, zielonych miejsc pracy.

- c) ułatwianie metod i podejść do uczenia się, które opierają się na współpracy, doświadczeniu, są praktyczne i istotne dla lokalnych kontekstów i tradycji oraz wspierają działania interdyscyplinarne i przekrojowe; obejmuje to zapewnianie osobom uczącym się praktycznych możliwości obserwowania przyrody i dbania o nią, ograniczania konsumpcji, naprawiania, ponownego użycia i recyklingu, co pomaga im zrozumieć znaczenie zrównoważonego stylu życia i gospodarki o obiegu zamkniętym;
  - d) udzielanie opartych na faktach i dostępnych informacji na temat kryzysu klimatycznego, środowiskowego i kryzysu różnorodności biologicznej oraz czynników je wywołujących, zgodnie z postanowieniami konwencji z Aarhus ⁽¹⁸⁾;
  - e) rozwijanie umiejętności rozwiązywania problemów i współpracy, wzmocnienie umiejętności myślenia krytycznego i umiejętności korzystania z mediów, a także myślenia systemowego oraz wspieranie pozytywnych działań, takich jak wolontariat, aby stawić czoła ewentualnym obawom i poczuciu bezsilności osób uczących się wobec kryzysów planetarnych i złagodzić te odczucia.
6. dodatkowo wspierały pedagogów w ułatwianiu uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju poprzez uwzględnienie następujących środków:
- a) uznanie, że wszyscy pedagodzy, niezależnie od dyscypliny czy sektora kształcenia, są pedagogami działającymi na rzecz zrównoważonego rozwoju, którzy muszą wspierać osoby uczące się w przygotowaniu się do transformacji ekologicznej; pomoc pedagogom w podnoszeniu świadomości osób uczących się w odniesieniu do celów zrównoważonego rozwoju; angażowanie pedagogów w opracowywanie programów nauczania i innych reform edukacyjnych związanych z transformacją ekologiczną i zrównoważonym rozwojem oraz w planowanie odpowiedniego rozwoju zawodowego, przeprowadzanie z nimi konsultacji w tym zakresie i wspieranie ich;
  - b) wspieranie włączenia transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju we wstępne programy kształcenia nauczycieli i instruktorów, w programy ustawicznego doskonalenia zawodowego oraz w standardy i ramy zawodowe dla nauczycieli w celu umacniania rozwoju kompetencji pedagogów w zakresie zrównoważonego rozwoju;
  - c) wspieranie programów mentoringu i rozwoju zawodowego na szczeblu instytucjonalnym; wsparcie pedagogów w wykorzystaniu narzędzi i technologii cyfrowych w pracy zawodowej, by wzmocnić nauczanie i uczenie się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju;
  - d) dalsze tworzenie i badanie możliwości i zachęt dla pedagogów do udziału w programach rozwoju zawodowego związanych ze zrównoważonym rozwojem, na przykład poprzez uwzględnianie ich w przebiegu i rozwoju kariery oraz tworzeniu stanowisk dla pedagogów, takich jak koordynator ds. zrównoważonego rozwoju;
  - e) wspieranie pedagogów, w tym poprzez zapewnienie niezbędnego czasu i przestrzeni, w przyjmowaniu metod pedagogicznych, które sprzyjają nauczaniu i uczeniu się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju w interdyscyplinarnym podejściu i w rozwijaniu społeczno-emocjonalnych aspektów uczenia się, tak aby wszystkie osoby uczące się mogły zarządzać zmianami i nauczyć się analizować i działać, zarówno indywidualnie, jak i zbiorowo – lokalnie i globalnie – na rzecz bardziej zrównoważonego świata;
  - f) zachęcanie do transformacyjnego i interdyscyplinarnego nauczania i uczenia się z wykorzystaniem zarówno tradycyjnych, jak i innowacyjnych metod uczenia się, w tym uczenia się przez praktykę, modelu STEAM ⁽¹⁹⁾, hakatonów, uczenia się poprzez zaangażowanie i gamifikacji, a w stosownych przypadkach umożliwianie takiego nauczania i uczenia się;
  - g) opracowanie i udostępnianie zasobów wspierających pedagogów, w tym w zakresie oceny; wspieranie pedagogów w wykorzystywaniu tradycyjnych i nowych narzędzi i materiałów do nauczania i szkolenia na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju w różnych środowiskach, zarówno w pomieszczeniach, jak i na zewnątrz, oraz środowiskach cyfrowych i niecyfrowych; zapewnianie dostępu do centrów wiedzy eksperckiej, w tym centrów edukacji i szkoleń ekologicznych;
  - h) zachęcanie wspólnoty wiedzy i innowacji do współpracy z organizatorami formalnych, pozaformalnych i nieformalnych szkoleń i edukacji w celu wspierania pedagogów w zakresie transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju; wspieranie udziału w projektach badawczych i badaniach związanych z kryzysem klimatycznym, kryzysem środowiskowym i zrównoważonym rozwojem;

⁽¹⁸⁾ Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska.

⁽¹⁹⁾ Model STEAM (nauki przyrodnicze, technologia, inżynieria, sztuka i matematyka) opiera się na twórczym potencjale łączenia edukacji w zakresie STEM ze sztuką, naukami humanistycznymi i społecznymi.

7. w dalszym ciągu wspierały formalne i pozaformalne instytucje edukacyjne i szkoleniowe w skutecznym włączaniu w stosownych przypadkach transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju do wszystkich ich działań i operacji poprzez uwzględnienie następujących środków:
- a) wspieranie i ułatwianie skutecznych podejść całej instytucji do zrównoważonego rozwoju, które obejmują nauczanie i uczenie się, wizję, planowanie i zarządzanie, aktywne uczestnictwo osób uczących się i kadry, zaangażowanie rodzin, zarządzanie budynkami i zasobami, partnerstwo ze społecznościami lokalnymi i szerszymi społecznościami oraz badania naukowe i innowacje; wspieranie liderów w dziedzinie edukacji w zarządzaniu zmianami organizacyjnymi przy zapewnieniu ukierunkowanego rozwoju zawodowego i wytycznych dotyczących pełnionych funkcji;
  - b) wspieranie instytucji kształcenia i szkolenia w opracowywaniu, monitorowaniu i ocenie ich strategii zrównoważonego rozwoju lub włączaniu zrównoważonego rozwoju do istniejących procesów i środków (np. planów rozwoju szkół, deklaracji misji i strategii szkolnictwa wyższego); uznanie, że jest to proces długofalowy wymagający małych, wymiernych kroków, które są na bieżąco monitorowane i oceniane, w tym poprzez samoocenę dokonywaną przez instytucję;
  - c) zgodnie z autonomią instytucjonalną, zachęcanie żłobków i przedszkoli, szkół, instytucji szkolnictwa wyższego, organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego, instytucji kształcenia dorosłych i innych podmiotów edukacyjnych do udziału w inicjatywach oznakowania ekologicznego, które mogą być korzystne dla środowiska, społeczeństw, edukacji i gospodarki; zapewnienie struktur wsparcia dla takich programów, np. agencji lub organów wspierających podejścia obejmujące całą instytucję, mentoringu i tworzenia sieci kontaktów, wzorów i wytycznych oraz wsparcia finansowego;
  - d) skoncentrowanie części wewnętrznych lub zewnętrznych mechanizmów kontroli i zapewnienia jakości w organizacjach kształcenia i szkolenia na zrównoważonym rozwoju; uznanie dla skutecznego zaangażowania instytucji szkolnictwa wyższego poprzez właściwe środki, w tym na przykład mechanizmy finansowania;
  - e) dalsze uwzględnienie transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju w programach, programach nauczania i modułach w kształceniu i szkoleniu zawodowym (VET) oraz szkolnictwie wyższym (w poszanowaniu autonomii instytucjonalnej i wolności nauki) w wielu dyscyplinach, takich jak studia biznesowe, nauki społeczne, pedagogiczne, humanistyczne, sztuka, architektura i inżynieria, planowanie przestrzenne i zarządzanie; korzystanie z zasobów i materiałów opracowanych przez organizacje pozarządowe działające na rzecz środowiska i kształcenia oraz inne odpowiednie organy;
  - f) wspieranie instytucji szkolnictwa wyższego, instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego oraz kształcenia dorosłych w opracowywaniu niewielkich i dostosowanych do potrzeb kursów w zakresie transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju, mogących prowadzić m.in. do uzyskania mikropoświadczeń, w celu pogłębienia, rozszerzenia i uaktualnienia kompetencji zawodowych;
  - g) promowanie partnerstw we wszystkich dziedzinach i ze wszystkimi podmiotami, w tym zajmującymi się biznesem, sztuką, gospodarstwami rolnymi, dziedzictwem kulturowym, sportem, młodzieżą, instytucjami badawczymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, sektorem zasobów edukacyjnych (technologie, sprzęt do działalności wydawniczej i inne urządzenia związane z programem nauczania) oraz jednostkami badań edukacyjnych; wspieranie prac nad programami zajęć pozalekcyjnych i letnich oraz innymi programami, przy jednoczesnym zapewnieniu wsparcia dla staży np. w laboratoriach, przedsiębiorstwach, instytucjach badawczych i organizacjach pozarządowych;
  - h) wspieranie programów promujących innowacje i przedsiębiorczość na rzecz zrównoważoności; umacnianie instytucji szkolnictwa wyższego oraz instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego, tak aby mogły one tworzyć lub wspierać ośrodki zrównoważonego rozwoju, które zwiększą innowacyjność i przedsiębiorczość na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju, gospodarki o obiegu zamkniętym i różnorodności biologicznej;
8. w stosownych przypadkach uruchomiły krajowe i unijne fundusze na potrzeby inwestycji w infrastrukturę, szkolenia, narzędzia i zasoby w celu zwiększenia odporności i gotowości formalnego i pozaformalnego kształcenia i szkolenia na transformację ekologiczną, zwłaszcza programu Erasmus+, Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Europejskiego Korpusu Solidarności, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Instrumentu Wsparcia Technicznego, programu „Cyfrowa Europa”, „Horyzont Europa” oraz Programu InvestEU;
9. inwestowały w monitorowanie, badania i ocenę wyzwań w zakresie polityki oraz skutków tych inicjatyw w celu wykorzystania zdobytych doświadczeń i użycia danych w kształtowaniu polityki; może to obejmować wdrażanie istniejących wskaźników i celów także na szczeblu międzynarodowym.

NINIEJSZYM ZWRACA SIĘ DO KOMISJI, BY Z NALEŻYTYM UWZGLĘDNIENIEM ZASADY POMOCNICZOŚCI I UWARUNKOWAŃ KRAJOWYCH:

1. ułatwiała współpracę i wymianę wiedzy wśród państw członkowskich i zainteresowanych stron w zakresie uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju poprzez:
  - a) strategiczne ramy europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie (2021–2030) ⁽²⁰⁾, w których kształcenie i szkolenie na rzecz transformacji ekologicznej są jednym z kluczowych obszarów priorytetowych;
  - b) upowszechnianie możliwości propagowania, wspierania i umożliwiania formalnego i pozaformalnego kształcenia i szkolenia na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju w ramach programów finansowania unijnego, takich jak: Erasmus+, Europejski Korpus Solidarności, LIFE, Europejski Fundusz Społeczny Plus, Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji, „Horyzont Europa”, w tym działania „Maria Skłodowska-Curie”, program DEAR dotyczący edukacji i podnoszenia świadomości na temat rozwoju, Instrument Wsparcia Technicznego, oraz zachęcanie do korzystania z tych możliwości;
  - c) dzielenie się dobrymi praktykami wypracowanymi podczas wymiany kadr, projektów i sieci Erasmus+, w tym poprzez sojusze europejskich szkół wyższych, internetową społeczność eTwinning, akademie nauczycielskie w ramach programu Erasmus+ oraz centra doskonałości zawodowej, działania „Maria Skłodowska-Curie” i Europejski Instytut Innowacji i Technologii;
  - d) identyfikowanie przykładów dobrych praktyk, rejestrowanie ich i dzielenie się nimi, w tym za pośrednictwem istniejących platform internetowych ⁽²¹⁾, oraz wspieranie tworzenia sieci organizacji krajowych i innych organizacji działających w dziedzinie kształcenia, transformacji ekologicznej i zrównoważenia środowiskowego w formalnym i pozaformalnym kształceniu i szkoleniu;
  - e) angażowanie osób młodych we wdrażanie niniejszego zalecenia, w szczególności poprzez Europejski Rok Młodzieży 2022 i unijny dialog młodzieżowy, aby zapewnić pełne uwzględnienie opinii, poglądów i potrzeb osób młodych i organizacji młodzieżowych;
  - f) tworzenie synergii z koalicją na rzecz edukacji dla klimatu oraz nowym europejskim Bauhausem;
2. opracowywała zasoby, materiały i badania dotyczące uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju we współpracy z państwami członkowskimi, w tym dotyczące GreenComp – nowych europejskich ram kompetencji w zakresie zrównoważonego rozwoju – oraz dzieliła się nimi i udostępniała je do dobrowolnego wykorzystania;
3. wspierała pedagogów w nauczaniu na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju poprzez:
  - a) zapewnianie zasobów i materiałów pomocniczych do dobrowolnego wykorzystania za pośrednictwem Platformy Europejskiej Edukacji Szkolnej, EPAL i Europejskiego Portalu Młodzieżowego;
  - b) uznawanie wyjątkowych starań w zakresie nauczania i uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju poprzez unijne systemy nagród, w tym Europejską Nagrodę za Innowacyjność w Nauczaniu, nagrodę eTwinning oraz europejskie nagrody za umiejętności zawodowe;
4. monitorowała rozwijanie umiejętności lub postaw ekologicznych w odniesieniu do zrównoważoności środowiskowej wśród absolwentów szkół wyższych, absolwentów kształcenia i szkolenia zawodowego oraz naukowców na wczesnym etapie kariery – bez tworzenia nowych obowiązków sprawozdawczych ani żadnych dodatkowych obciążeń dla państw członkowskich – poprzez istniejące badania europejskie, na przykład europejską inicjatywę monitorowania losów absolwentów, na przykład poprzez uwzględnianie pytań na temat takich postaw w tych badaniach;

⁽²⁰⁾ Rezolucja Rady w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie (2021–2030), Dz.U. C 66 z 26.2.2021, s. 1.

⁽²¹⁾ Może to obejmować koalicję na rzecz edukacji dla klimatu, przygotowywaną europejską platformę edukacji szkolnej, Kącik edukacyjny, platformę Science is Wonderful!, Europejski Portal Młodzieżowy, ePlatformę na rzecz uczenia się dorosłych w Europie (EPAL), Scientix, europejski sojusz na rzecz przygotowania zawodowego i pakt na rzecz umiejętności.

5. monitorowała postępy w edukacji na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju w ramach istniejących sprawozdań na temat europejskiego obszaru edukacji i Europejskiego Zielonego Ładu – bez tworzenia nowych obowiązków sprawozdawczych ani żadnych dodatkowych obciążeń dla państw członkowskich; obejmuje to między innymi wspieranie opracowywania ewentualnych wskaźników lub unijnych wartości docelowych w odniesieniu do zrównoważoności zgodnie z rezolucją Rady w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie (2021–2030);
6. umacniała współpracę z istniejącymi organizacjami międzynarodowymi, w szczególności z UNESCO i innymi organami ONZ, w tym EKG ONZ, w celu promowania wśród decydentów, specjalistów i zainteresowanych stron w państwach członkowskich oraz między nimi podejścia do kształcenia i szkolenia na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju, w którym uwzględnia się równość, włączenie społeczne i sprawiedliwość, zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem, celami zrównoważonego rozwoju oraz planem działania UNESCO w zakresie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju do 2030 r.;
7. w dalszym ciągu wzmocniała ekologiczny wymiar programów Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności, w obu przypadkach zarówno poprzez zrównoważoną mobilność, współpracę online, ekologiczne praktyki w projektach, jak i poprzez wyraźny nacisk na transformację ekologiczną i zrównoważony rozwój we współpracy między różnymi zainteresowanymi stronami w dziedzinie kształcenia, szkolenia i młodzieży.

Sporządzono w Luksemburgu 16 czerwca 2022 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
O. DUSSOPT

ZALECENIE RADY**z dnia 22 czerwca 2022 r.****w sprawie europejskiego podejścia do mikropoświadczeń na potrzeby uczenia się przez całe życie i zatrudnialności**

(2022/C 243/02)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 149 i 292 oraz art. 165 i 166,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. Coraz większa liczba Europejczyków musi uaktualniać i doskonalić wiedzę, umiejętności i kompetencje, aby uzupełnić rozbieżności między efektami swojego kształcenia i szkolenia formalnego a potrzebami szybko zmieniającego się społeczeństwa i rynku pracy. Odbudowa po pandemii COVID-19 i transformacja ekologiczno-cyfrowa przyspieszyły tempo zmian w życiu, uczeniu się i pracy. Pokazały również, że ludzie muszą być lepiej przygotowani do radzenia sobie z obecnymi i przyszłymi wyzwaniami. Pandemia wpłynęła na perspektywy zawodowe zarówno osób młodych, jak i osób dorosłych. Spowodowała także wzrost bezrobocia i zaskodziła fizycznemu, psychicznemu i emocjonalnemu dobrostanowi setek milionów Europejczyków.
2. Jednym z głównych wyzwań, przed którymi stają europejskie przedsiębiorstwa i pracodawcy, jest niewystarczająca podaż odpowiednich umiejętności na unijnym rynku pracy. Pracownicy zaś mierzą się z bezprecedensowymi zmianami w sposobie organizacji pracy. W związku z transformacją ekologiczno-cyfrową zasadniczo zmieniają się też profile zadaniowe i wymagania dotyczące umiejętności. Jak zaznaczono w decyzji Rady (UE) 2021/1868 z dnia 15 października 2021 r. w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich⁽¹⁾, „państwa członkowskie i Unia mają działać w kierunku wypracowania skoordynowanej strategii na rzecz zatrudnienia, a w szczególności na rzecz wspierania wysokiego poziomu kwalifikacji i wyszkolenia pracowników i ich zdolności do dostosowywania się oraz wspierania rynków pracy zorientowanych na przyszłość i reagujących na zmiany gospodarcze”. Ciągłe podnoszenie i zmiana kwalifikacji są niezbędne, aby pracownicy byli w stanie odpowiadać na potrzeby związane z wykonywaną pracą, zmieniać dotychczasowe miejsca pracy na nowe oraz przechodzić do rozwijających się sektorów, takich jak sektor ekologiczny i cyfrowy – w szczególności w kontekście starzenia się społeczeństwa.
3. Aby móc doskonalić wiedzę, umiejętności i kompetencje osobiste, społeczne, kulturowe i zawodowe, ludzie potrzebują dostępu do wysokiej jakości nauczania i uczenia się, oferowanych na różne sposoby i w różnych środowiskach. Od systemów kształcenia i szkolenia oczekuje się, by stały się bardziej elastyczne i znajdowały sposoby oferowania osobom o bardziej różnorodnych profilach uczenie się bardziej zorientowane na uczącego się, dostępne i inkluzywne. Na potrzebę tę odpowiadają także pozaformalni organizatorzy kształcenia i szkolenia, oferując nowe i innowacyjne możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji.
4. Kluczem do zagwarantowania każdej osobie wiedzy, umiejętności i kompetencji zapewniających powodzenie w życiu społecznym, na rynku pracy i w życiu osobistym, jest faktyczna kultura uczenia się przez całe życie. Istotne jest, aby ludzie przez całe życie mieli dostęp do dobrego jakościowo, adekwatnego kształcenia i szkolenia oraz możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji. Możliwości uczenia się przez całe życie powinny stanowić część długoterminowej strategii instytucji kształcenia i szkolenia służącej zwiększeniu ich zdolności do reagowania na szybko zmieniające się potrzeby pracodawców i osób uczących się. Dzięki temu podnosić i zmieniać kwalifikacje mogłaby bardziej zróżnicowana grupa osób uczących się (w tym absolwenci tych instytucji i inni uczący się dorośli). Zaleca się, by podczas opracowywania i aktualizowania możliwości uczenia się instytucje szkolnictwa wyższego, instytucje kształcenia i szkolenia zawodowego, organizatorzy uczenia się dorosłych oraz inni organizatorzy oferujący mikropoświadczenia (w tym pracodawcy) współpracowali ze sobą i uwzględniali wyniki najnowszych badań.

(¹) Dz.U. L 379 z 26.10.2021, s. 1.

5. Mikropoświadczenia mogłyby pomóc poświadczać efekty niewielkich, dopasowanych aktywności edukacyjnych. Pozwalają one w ukierunkowany i elastyczny sposób nabywać wiedzę, umiejętności i kompetencje, by móc reagować na nowe i pojawiające się potrzeby w życiu społecznym i na rynku pracy oraz umożliwiają uzupełnianie luk w umiejętnościach niezbędnych dla osobistego powodzenia w szybko zmieniającym się otoczeniu, a przy tym nie zastępują tradycyjnych kwalifikacji. W stosownym przypadku mogą one stanowić uzupełnienie istniejących kwalifikacji: zapewniać wartość dodaną, ale bez podważania podstawowej zasady, którą jest pełny program studiów w kształceniu i szkoleniu. Mikropoświadczenia mogłyby być opracowywane i wydawane przez rozmaitych organizatorów w różnych środowiskach uczenia się (formalnym, pozaformalnym i nieformalnym).
6. Choć mikropoświadczenia są coraz częściej stosowane w Europie, nie istnieją ich wspólna definicja ani odnoszące się do nich standardy. Ogranicza to ich zrozumiałość i rozpowszechnienie, a tym samym osłabia potencjał uelastyczniania przez nie ścieżek uczenia się i kariery. Niniejsze zalecenie ma pomóc w budowaniu wiarygodności mikropoświadczeń w Europie wśród wszystkich zainteresowanych: organizatorów i beneficjentów.
7. Pierwsza zasada „Europejskiego filaru praw socjalnych” ⁽²⁾ stanowi, że każda osoba ma prawo do dobrej jakości włączającego kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie w celu utrzymania i nabywania umiejętności, które pozwolą jej w pełni uczestniczyć w życiu społeczeństwa i skutecznie radzić sobie ze zmianami na rynku pracy w każdym miejscu w Unii Europejskiej. Czwarta zasada „Europejskiego filaru praw socjalnych” stanowi, że każdy ma prawo do terminowego i dostosowanego do potrzeb wsparcia na rzecz poprawy perspektyw zatrudnienia lub prowadzenia działalności na własny rachunek. Prawo do wsparcia to także prawo do otrzymania wsparcia w szkoleniu i zmianie kwalifikacji. Plan działania na rzecz „Europejskiego filaru praw socjalnych” wspomina o mikropoświadczeniach jako innowacyjnym instrumencie, który może „ułatwić elastyczne ścieżki uczenia się i wspierać pracowników w miejscu pracy lub w trakcie zmiany pracy”. Mikropoświadczenia mogą przyczynić się do realizacji głównych celów UE wyznaczonych na 2030 r., w tym celu zakładającego, że co roku co najmniej 60 % wszystkich dorosłych będzie uczestniczyć w szkoleniach, a wskaźnik zatrudnienia wyniesie co najmniej 78 %. Oba te cele zostały z zadowoleniem przyjęte przez przywódców unijnych, partnerów społecznych i społeczeństwo obywatelskie podczas Szczytu Społecznego w Porto, a następnie przez Radę Europejską na posiedzeniu w dniach 24–25 czerwca 2021 r. ⁽³⁾
8. Równoległe z planem działania Komisja przyjęła zalecenie w sprawie skutecznego aktywnego wspierania zatrudnienia w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 („zalecenie EASE”) ⁽⁴⁾. W zaleceniu tym przedstawiła konkretne wskazówki polityczne dla państw członkowskich w sprawie opracowywania spójnych pakietów politycznych, które ułatwią zmianę pracy i będą sprzyjać prozatrudnieniowej odbudowie gospodarczej po pandemii COVID-19. Wskazówki te obejmują możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji oraz środki wsparcia.
9. Europejski program na rzecz umiejętności ⁽⁵⁾ zapowiada 12 działań przewodnich, w tym nową inicjatywę dotyczącą europejskiego podejścia do mikropoświadczeń. Ma ona sprzyjać jakości, przejrzystości i rozpowszechnieniu mikropoświadczeń w UE. W programie zapowiedziano także inicjatywę dotyczącą indywidualnych rachunków szkoleniowych, która mogłaby pomóc wyeliminować luki w dostępie do kształcenia i szkolenia dla dorosłych w wieku produkcyjnym i pozwolić ludziom z powodzeniem radzić sobie ze zmianami własnej sytuacji na rynku pracy. Mikropoświadczenia mogą być stosowane w ramach kształcenia i szkolenia oferowanego w celu wsparcia funkcjonowania wspomnianych indywidualnych rachunków szkoleniowych.
10. Komunikat Komisji w sprawie utworzenia europejskiego obszaru edukacji do 2025 r. ⁽⁶⁾ zapowiadał, że Komisja będzie działać na rzecz opracowania europejskiego podejścia do mikropoświadczeń, aby pomóc poszerzyć możliwości uczenia się i zwiększyć rolę instytucji szkolnictwa wyższego oraz instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego w uczeniu się przez całe życie.
11. Zalecenie Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności ⁽⁷⁾ zawiera apel do Komisji o zbadanie „koncepcji i wykorzystania mikropoświadczeń”.

⁽²⁾ Dz.U. C 428 z 13.12.2017, s. 10.

⁽³⁾ „[...] Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje główne cele UE zawarte w planie działania na rzecz »Europejskiego filaru praw socjalnych«, zgodnie z deklaracją z Porto”, konkluzje Rady Europejskiej, 24–25 czerwca 2021 r., EUCO 7/21.

⁽⁴⁾ C(2021) 1372 final.

⁽⁵⁾ COM(2020) 274 final.

⁽⁶⁾ COM(2020) 625 final.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 417 z 2.12.2020, s. 1.

12. Rezolucja Rady w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie (2021–2030) ⁽⁸⁾ wymienia zbadanie koncepcji i sposobów stosowania mikropoświadczeń wśród konkretnych kwestii i działań w ramach obszaru priorytetowego 2 („Uczenie się przez całe życie i mobilność”).
13. W konkluzjach Rady w sprawie inicjatywy „Uniwersytety Europejskie” – łączenie szkolnictwa wyższego, badań, innowacji i społeczeństwa: ku nowemu wymiarowi europejskiego szkolnictwa wyższego ⁽⁹⁾ podkreślono, że „bez odchodzenia od podstawowej zasady pełnego programu studiów magisterskich i bez jej podważania pomocą w poszerzaniu możliwości uczenia się mogłyby być mikropoświadczenia, pozwalające wyjść naprzeciw nietradycyjnym osobom uczącym się i zapotrzebowaniu na nowe umiejętności na rynku pracy; uelastyczyć aktywności edukacyjne i uczynić je bardziej modułowymi; wesprzeć dostęp do szkolnictwa wyższego; angażować osoby uczące się niezależnie od ich wcześniejszych kwalifikacji lub pochodzenia, promując zmianę i podnoszenie kwalifikacji, a zarazem zapewniając dobrej jakości edukację”.
14. W komunikacie z Rzymu dotyczącym międzyrządowego procesu bolońskiego ⁽¹⁰⁾ ministrowie edukacji z europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego zobowiązali się pomóc instytucjom szkolnictwa wyższego w swoich państwach: (i) dywersyfikować ofertę edukacyjną oraz (ii) opracowywać innowacyjne treści i metody edukacyjne. Oprócz pełnego programu studiów – z zastrzeżeniem prawa do niezależnego opracowywania programów studiów i regulowania kwestii transferu punktów – wiele instytucji szkolnictwa wyższego oferuje lub planuje oferować mniejsze jednostki uczenia się. Takie mniejsze jednostki mogą pomóc osobom uczącym się rozwijać lub uaktualniać umiejętności i kompetencje kulturowe, zawodowe i przekrojowe na różnych etapach życia. Współpraca w ramach procesu bolońskiego posłuży zbadaniu, w jaki sposób i w jakim zakresie można za pomocą wspólnych narzędzi zdefiniować, opracować, wdrożyć i uznawać te mniejsze, elastyczne jednostki uczenia się – w tym te prowadzące do uzyskania mikropoświadczeń.
15. Systemy kształcenia i szkolenia powinny być ukierunkowane na różnorodne indywidualne potrzeby, zdolności i możliwości wszystkich osób uczących się. Powinny także oferować możliwości uczenia się wszystkim, w tym w środowisku pozaformalnym i nieformalnym, jak podkreślono w konkluzjach Rady w sprawie sprawiedliwości i włączenia w kształceniu i szkoleniu jako czynników sprzyjających osiągnięciu sukcesu edukacyjnego przez wszystkich ⁽¹¹⁾. Dobrze opracowane mikropoświadczenia mogą być stosowane w ramach ukierunkowanych działań służących czynieniu kształcenia i szkolenia włączającym i dostępniejszym dla szerszej grupy osób uczących się. Ta szersza grupa obejmuje grupy defaworyzowane i słabsze (np. osoby z niepełnosprawnościami, seniorów, osoby o niskich kwalifikacjach/umiejętnościach, mniejszości, osoby ze środowisk migracyjnych, uchodźców oraz osoby o mniejszych szansach ze względów geograficznych lub z powodu niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej). Mikropoświadczenia mogą być również stosowane, by lepiej ukierunkowywać studentów, ułatwiać dostęp do uczenia się i szkolenia i powodzenie w uczeniu się i szkoleniu, a także wspierać przechodzenie z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia. Spodziewany wzrost liczby uchodźców i osób ubiegających się o azyl będzie wymagał opracowania strategii skutecznej integracji tych grup w systemach kształcenia, szkolenia i pracy. Wskazówki i wzajemne uczenie się w UE w zakresie opracowywania i wydawania mikropoświadczeń mogą sprzyjać włączeniu społecznemu i zapewniać dostęp do płynących z nich korzyści osobom uczącym się ze wszystkich grup społecznych.
16. Mikropoświadczenia mogą także wspierać rozwój zawodowy i mobilność pracowników – w tym osób korzystających z niestandardowych form zatrudnienia (np. w ramach gospodarki platform ⁽¹²⁾) – którzy zależnie od statusu zatrudnienia mogą mieć trudności z dostępem do szkoleń ⁽¹³⁾.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 66 z 26.2.2021, s. 1.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 221 z 10.6.2021, s. 14.

⁽¹⁰⁾ Komunikat ministerialny z Rzymu z dnia 19 listopada 2020 r.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 221 z 10.6.2021, s. 3.

⁽¹²⁾ „[...] Pojęcie gospodarki platform internetowych należy rozumieć jako obejmujące wszelką działalność gospodarczą wynikającą z rzeczywistych lub zamierzonych transakcji handlowych na rynku wewnętrznym i ułatwianą bezpośrednio lub pośrednio przez platformy internetowe, w szczególności usługi pośrednictwa internetowego i wyszukiwarki internetowe”, decyzja Komisji z dnia 26 kwietnia 2018 w sprawie ustanowienia grupy ekspertów do Obserwatorium Gospodarki Platform Internetowych C(2018) 2393 final z dnia 26 kwietnia 2018, s. 1.

⁽¹³⁾ W rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 16 września 2021 r. w sprawie uczciwych warunków pracy, praw i ochrony socjalnej osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych – nowe formy zatrudnienia związane z rozwojem cyfrowym (2019/2186(INI)) zaapelowano, by w kontekście unijnego podejścia do mikropoświadczeń uwzględnić kształcenie i szkolenie osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych.

17. Mikropoświadczenia mogłyby odegrać aktywną rolę w realizacji inicjatyw politycznych UE na rzecz transformacji ekologiczno-cyfrowej. Mogłyby: (i) wesprzeć cele Planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej 2021–2027 ⁽¹⁴⁾; pomóc zapewnić elastyczne i dostępne możliwości uczenia się na potrzeby rozwoju umiejętności cyfrowych; oraz (ii) przyczynić się do realizacji celów „Cyfrowego kompasu na 2030 r.”: do 2030 r. stworzyć w Europie wykwalifikowane cyfrowo społeczeństwo i wysoko wykwalifikowanych profesjonalistów w dziedzinie cyfrowej. Mikropoświadczenia mogłyby także odegrać rolę w realizacji Europejskiego Zielonego Ładu ⁽¹⁵⁾, czyli europejskiej strategii wzrostu, która ma przekształcić gospodarkę i społeczeństwo Europy i skierować je na bardziej zrównoważoną ścieżkę.
18. Zalecenie Rady w sprawie europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie i uchylające zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie ⁽¹⁶⁾ zapewnia wspólne ramy odniesienia mające pomóc ludziom i organizacjom porównywać zarówno różne systemy kwalifikacji, jak i poziomy kwalifikacji oferowane w ramach tych systemów. Europejskie ramy kwalifikacji, będące europejskimi ramami odniesienia, są otwarte na wszelkie rodzaje i poziomy kwalifikacji i stanowią wspólny wzorzec przejrzystości, przenośności i porównywalności. Są także otwarte na mikropoświadczenia, o ile zostaną najpierw uwzględnione w krajowych ramach kwalifikacji.
19. Zalecenie Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego ⁽¹⁷⁾ wzywało państwa członkowskie, by do 2018 r. wprowadziły – stosownie do krajowych uwarunkowań i krajowej specyfiki oraz w stopniu uznanym za właściwy – rozwiązania dotyczące walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego. Rozwiązania te oznaczają, że można uzyskać walidację wiedzy, umiejętności i kompetencji nabytych w ramach uczenia się pozaformalnego i nieformalnego. Rozwiązania te umożliwiają też uzyskanie pełnych lub – w stosownym przypadku – częściowych kwalifikacji. W przeprowadzonej w 2020 r. ocenie zalecenia ⁽¹⁸⁾ wezwano do dalszego rozwijania powiązań między walidacją a mikropoświadczeniami.
20. Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/646 z dnia 18 kwietnia 2018 r. w sprawie wspólnych ram mających na celu świadczenie lepszej jakości usług w zakresie umiejętności i kwalifikacji (Europass), uchylająca decyzję nr 2241/2004/WE ⁽¹⁹⁾, stanowi podstawę udostępniania narzędzi internetowych umożliwiających zarządzanie karierą i uczeniem się przez całe życie za pomocą usług uwierzytelniania poświadczeń, które to usługi umożliwiają przenoszenie mikropoświadczeń.
21. Adekwatność, opracowywanie i uaktualnianie mikropoświadczeń zależy od:
  - i) współpracy i współdziałania między organami regionalnymi i krajowymi, organizacjami kształcenia i szkolenia; oraz
  - ii) sektorowego i międzybranżowego dialogu społecznego (dialog ten powinien się odbywać z udziałem organizacji reprezentujących pracowników i pracodawców zarówno z sektora prywatnego, jak i publicznego; małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz wysoko wykwalifikowanych specjalistów i kadr kierowniczych).
22. Niniejsze zalecenie w pełni respektuje zasadę pomocniczości i proporcjonalności, zasadę autonomii instytucjonalnej i wolności akademickiej oraz odpowiedzialność państw członkowskich za treści i organizację kształcenia i szkolenia zawodowego zgodnie z uwarunkowaniami krajowymi i w ścisłej współpracy ze wszystkimi stosownymi interesariuszami.
23. Niniejsze zalecenie nie narusza przepisów dyrektywy 2005/36/WE zmienionej dyrektywą 2013/55/UE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych i przewidzianego w niej systemu automatycznego uznawania kwalifikacji,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE, które ma być wdrażane zgodnie z przepisami i priorytetami regionalnymi, krajowymi i unijnymi, uwarunkowaniami krajowymi i dostępnymi zasobami – w tym sytuacją społeczno-gospodarczą oraz cechami krajowych systemów kształcenia, szkolenia, uczenia się przez całe życie i zatrudnienia – oraz w ścisłej współpracy ze wszystkimi stosownymi interesariuszami:

⁽¹⁴⁾ COM(2020) 624 final.

⁽¹⁵⁾ COM(2019) 640 final.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 189 z 15.6.2017, s. 15.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 398 z 22.12.2012, s. 1.

⁽¹⁸⁾ SWD (2020) 121 final.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. L 112 z 2.5.2018, s. 42.

Cele

1. Zaleca się państwom członkowskim przyjęcie europejskiego podejścia do mikropoświadczeń, po to aby:
  - a) umożliwić nabywanie, uaktualnianie i doskonalenie wiedzy, umiejętności i kompetencji, które zapewniają powodzenie na zmieniającym się rynku pracy i w zmieniającym się społeczeństwie, pozwalają w pełni korzystać ze sprawiedliwej społecznie odbudowy oraz ze sprawiedliwego przechodzenia na gospodarkę ekologiczno-cyfrową oraz być lepiej przygotowanym do radzenia sobie z obecnymi i przyszłymi wyzwaniami;
  - b) wspierać przygotowanie organizatorów oferujących mikropoświadczenia do zwiększania jakości, przejrzystości, dostępności i elastyczności oferty edukacyjnej w celu zapewnienia możliwości obierania indywidualnych ścieżek nauki i kariery;
  - c) w kontekście zmian demograficznych i społecznych i we wszystkich fazach cyklów koniunkturalnych sprzyjać inkluzywności, dostępowi i równości szans oraz przyczyniać się do odporności, sprawiedliwości społecznej i dobrobytu dla wszystkich.
2. Zaleca się państwom członkowskim, by w stosownym przypadku stosowały mikropoświadczenia jako narzędzie, które wzmacnia i uzupełnia istniejące możliwości uczenia się, zwiększa uczestnictwo w uczeniu się przez całe życie oraz pomaga osiągnąć cel zakładający, że co roku co najmniej 60 % wszystkich dorosłych będzie uczestniczyć w szkoleniach, określony w planie działania na rzecz „Europejskiego filaru praw socjalnych” i zatwierdzony w rezolucji Rady w sprawie nowej europejskiej agendy w zakresie uczenia się dorosłych na lata 2021–2030 ⁽²⁰⁾.

Zakres

3. Niniejsze zalecenie dotyczy mikropoświadczeń oraz strategii politycznych, które mogą sprzyjać ich skutecznemu opracowywaniu, wydawaniu i stosowaniu.
4. Mikropoświadczenia mogą być stosowane w celu uzupełnienia i wzmocnienia ekosystemów kształcenia, szkolenia, uczenia się przez całe życie i zatrudnialności. Środki określone w niniejszym zaleceniu mają wzmocnić możliwości uczenia się i zatrudnialność, ale nie mają przy tym zakłócać systemów kształcenia i szkolenia, szkolnictwa wyższego, kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) ani narażać na szwank czy zastępować istniejących kwalifikacji, tytułów i stopni. Środki zalecają ustanowienie wspólnego europejskiego podejścia do obecnej i powstającej oferty mikropoświadczeń w Unii Europejskiej i określają definicję i wskazówki dotyczące opracowywania, wydawania i opisu mikropoświadczeń, tak aby poprawić ich jakość, przejrzystość i ułatwić ich rozpowszechnianie.

Definicje

5. Do celów niniejszego zalecenia stosuje się następujące definicje:
  - a) „mikropoświadczenia” oznaczają opis efektów uczenia się, które osoba ucząca się uzyskała przy niewielkim nakładzie uczenia się. Efekty te zostały ocenione na podstawie przejrzystych i jasno określonych kryteriów. Aktywności edukacyjne prowadzące do uzyskania mikropoświadczeń są opracowywane tak, aby osoba ucząca się zdobyła konkretną wiedzę, umiejętności i kompetencje, które odpowiadają na potrzeby społeczne, osobiste i kulturowe lub na potrzeby rynku pracy. Mikropoświadczenia są własnością osoby uczącej się i mogą być udostępniane i przenoszone. Mogą być samodzielne lub łączone w większe poświadczenia. Mikropoświadczenia podlegają zapewnianiu jakości według uzgodnionych standardów w stosownym sektorze lub obszarze działalności;

⁽²⁰⁾ Dz.U. C 504 z 14.12.2021, s. 9.

- b) „organizatorzy oferujący mikroświadczania” oznaczają instytucje i organizacje kształcenia i szkolenia, partnerów społecznych (tj. organizacje reprezentujące pracowników i pracodawców), pracodawców i przedstawicieli branży, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, publiczne służby zatrudnienia, organy regionalne i krajowe i innego rodzaju organizatorów opracowujących, oferujących i wydających mikroświadczania w ramach uczenia się formalnego, pozaformalnego i nieformalnego. Nie wpływa to na przepisy ani uwarunkowania regionalne i krajowe;
- c) „środowisko uczenia się” oznacza różnorodne fizyczne, internetowe, mieszane ⁽²¹⁾, wirtualne i cyfrowe lokalizacje, konteksty i kultury, w których ludzie się uczą, i obejmuje wszystkie środowiska, w których może mieć miejsce uczenie się formalne, pozaformalne i nieformalne;
- d) „uczenie się formalne” oznacza uczenie się, które jest realizowane w zorganizowanym i usystematyzowanym środowisku przeznaczonym specjalnie do uczenia się i zwykle prowadzi do uzyskania kwalifikacji, na ogół w postaci świadectwa lub dyplomu; składa się na nie m.in. system kształcenia ogólnego, kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym ustawicznego i wyższego, oraz szkolnictwa wyższego ⁽²²⁾;
- e) „uczenie się pozaformalne” oznacza uczenie się, które odbywa się poza formalnym kształceniem i szkoleniem, jest realizowane poprzez zaplanowane działania (pod względem celów i czasu uczenia się) i przewiduje pewną formę wsparcia w uczeniu się ⁽²³⁾;
- f) „uczenie się nieformalne” oznacza uczenie się wynikające z codziennych działań i doświadczeń, które nie jest zorganizowane ani ustrukturyzowane pod względem celów, czasu ani wsparcia w uczeniu się; z perspektywy uczącego się może być ono niezamierzone ⁽²⁴⁾. Nie prowadzi automatycznie do uzyskania mikroświadczania, ale może być rozpatrywane w kontekście rozwiązań walidacyjnych mogących identyfikować, dokumentować, oceniać lub poświadczać efekty uczenia się danej osoby;
- g) „przenośność” oznacza możliwość przechowywania mikroświadczania przez jego posiadacza w wybranym systemie i udostępniania go wybranej stronie (krajowej lub transnarodowej) oraz możliwość zrozumienia treści poświadczania i zweryfikowania jego autentyczności przez wszystkie strony biorące udział w wymianie. Pozwala to na przenoszenie mikroświadczania między sektorami kształcenia i szkolenia i w ramach tych sektorów oraz na rynku pracy i między państwami;
- h) „możliwość kumulowania” oznacza w stosownym przypadku możliwość łączenia różnych mikroświadczania i ich stopniowego zdobywania w sposób logiczny. Decyzje o „kumulowaniu” lub łączeniu poświadczania leżą w gestii organizacji przyjmującej (np. instytucji kształcenia i szkolenia, pracodawców itp.) zgodnie z jej praktykami i powinny wspierać cele i potrzeby osoby uczącej się. Kumulowanie mikroświadczania nie stanowi automatycznego uprawnienia do kwalifikacji, tytułu lub stopnia. Decyzje takie są podejmowane przez organy lub instytucje regionalne i krajowe zgodnie z procesami przyznawania;
- i) „ocena” oznacza proces lub metodę stosowane do oceny, pomiaru i ostatecznie opisu efektów uczenia się uzyskanych przez osoby w środowisku formalnym, pozaformalnym lub nieformalnym. Oceny dokonuje organizator lub inny uznany organizator oceny.

Definicja i standardowe europejskie elementy opisu mikroświadczania

- 6. Zaleca się państwom członkowskim przyjęcie i promowanie stosowania:
  - a) definicji mikroświadczania określonej w pkt 5 lit. a);
  - b) standardowych europejskich elementów opisu mikroświadczania (opisanych w załączniku I), w tym następujących elementów obowiązkowych:
    - i) identyfikacja osoby uczącej się;
    - ii) tytuł mikroświadczania;

⁽²¹⁾ „Kształcenie mieszane” w ramach kształcenia i szkolenia formalnego to termin opisujący sytuację, w której szkoła, edukator lub osoba ucząca się stosują więcej niż jedno podejście do procesu uczenia się.

⁽²²⁾ Definicja opiera się na zaleceniu Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, Dz.U. C 398 z 22.12.2012, s. 1.

⁽²³⁾ Definicja pochodzi z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/817 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiającego „Erasmus+”: unijny program na rzecz kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1288/2013, Dz.U. L 189 z 28.5.2021, s. 1.

⁽²⁴⁾ Definicja pochodzi z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/817 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiającego „Erasmus+”: unijny program na rzecz kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1288/2013, Dz.U. L 189 z 28.5.2021, s. 1.

- iii) państwo(-wa)/region(y) organu wydającego;
  - iv) organ(y) przyznający(-ce);
  - v) data wydania;
  - vi) efekty uczenia się;
  - vii) nominalny nakład pracy potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się (w miarę możliwości zgodnie z europejskim systemem transferu i akumulacji punktów – ECTS);
  - viii) w stosownym przypadku poziom (i w stosownym przypadku cykl) danej aktywności edukacyjnej prowadzącej do uzyskania mikroświadczania (europejskie ramy kwalifikacji, ramy kwalifikacji dla europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego);
  - ix) rodzaj oceny;
  - x) forma uczestnictwa w działaniu edukacyjnym;
  - xi) metoda zapewniania jakości zastosowana jako podstawa mikroświadczania;
- c) europejskich zasad opracowywania i wydawania mikroświadczania (opisanych w załączniku II).

Tworzenie ekosystemu mikroświadczania

7. Zaleca się państwom członkowskim, by w stosownym przypadku ułatwiały bieżące i nowe prace nad tworzeniem mikroświadczania w środowisku uczenia się formalnego, w tym poprzez:
- a) wspieranie instytucji szkolnictwa wyższego w badaniach nad rolą mikroświadczania w oferowaniu możliwości uczenia się różnym osobom uczącym się, w szczególności przez poszerzanie atrakcyjnej, dostępnej, inkluzywnej i zorientowanej na osobę uczącą się oferty działań w zakresie uczenia się przez całe życie, w tym w stosownym przypadku za pomocą działań sojuszy Uniwersytetów Europejskich ⁽²⁵⁾;
  - b) wspieranie instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego oraz innych organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego w badaniach nad rolą mikroświadczania w ustawicznym kształceniu i szkoleniu zawodowym i wspieraniu podnoszenia i zmiany kwalifikacji osób dorosłych, w tym w stosownym przypadku za pomocą działań centrów doskonałości zawodowej VET;
  - c) rozważenie zapewnienia finansowania publicznego – stosownie do uwarunkowań krajowych – na opracowanie i realizację niewielkich działań z zakresu kształcenia i szkolenia prowadzących do uzyskania mikroświadczania na wszystkich poziomach kształcenia i szkolenia, przy uwzględnieniu autonomii instytucjonalnej zapewniającej różnorodność i kreatywność.
8. Zaleca się państwom członkowskim, by w stosownym przypadku wspierały bieżące i nowe prace nad tworzeniem mikroświadczania w środowisku uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w tym poprzez:
- a) wspieranie opracowywania i wydawania mikroświadczania przez organizatorów innych niż ci, o których mowa w pkt 7 (do organizatorów tych mogą należeć: przedsiębiorstwa, partnerzy społeczni, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, władze lokalne, ośrodki kultury, stowarzyszenia zawodowe, organizacje badawczo-innowacyjne oraz podmioty prywatne), w tym promowanie różnorodności źródeł finansowania;
  - b) w stosownym przypadku promowanie tworzenia mikroświadczania opracowywanych i uzgadnianych przez przedstawicieli pracodawców i pracowników w drodze dialogu społecznego;
  - c) rozważenie dostosowania procedur uznawania dotychczasowych efektów uczenia się oraz walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego w celu umożliwienia przyznawania mikroświadczania.
9. Zachęca się państwa członkowskie, by w stosownym przypadku wspierały jakość i przejrzystość mikroświadczania, w tym poprzez:
- a) stosowanie, dostosowywanie i rozwijanie mechanizmów zapewniania jakości dla mikroświadczania wydawanych przez różnego rodzaju organizatorów, w miarę możliwości z wykorzystaniem istniejących mechanizmów (zob. załącznik 2);

⁽²⁵⁾ Dz.U. C 221 z 10.6.2021, s. 14.

- b) wspieranie stosowania systemów gromadzenia informacji o umiejętnościach do celów analizy potrzeb rynku pracy i zmian demograficznych, tak aby można było określić zapotrzebowanie na stworzenie lub aktualizację mikropoświadczeń;
  - c) zachęcanie organizatorów do publikowania katalogów oferowanych przez nich mikropoświadczeń, w tym w stosownym przypadku ich polityki uznawania mikropoświadczeń wydawanych przez innych organizatorów;
  - d) włączenie mikropoświadczeń do krajowych ram i systemów kwalifikacji. Decyzje o włączeniu mikropoświadczeń do ram lub systemów regionalnych i krajowych podejmują organy lub instytucje krajowe zgodnie z uwarunkowaniami krajowymi.
10. Zachęca się państwa członkowskie, by w stosownym przypadku promowały i wspierały skuteczne eksperymenty, współpracę, zarządzanie i partnerstwa między:
- i) instytucjami kształcenia i szkolenia;
  - ii) partnerami społecznymi;
  - iii) pracodawcami i branżą;
  - iv) organizacjami badawczo-innowacyjnymi;
  - v) organizacjami społeczeństwa obywatelskiego;
  - vi) służbami zatrudnienia i włączenia społecznego; oraz
  - vii) organami lokalnymi, regionalnymi i krajowymi.

Eksperymenty, współpraca, zarządzanie i partnerstwo są ważne dla identyfikacji zapotrzebowania na mikropoświadczenia, dla współtworzenia i aktualizacji mikropoświadczeń oraz dla oceny ich wpływu na podnoszenie i zmianę kwalifikacji, uczenie się przez całe życie i rozwój kariery.

Wykorzystywanie potencjału mikropoświadczeń

11. Zaleca się państwom członkowskim, by w stosownym przypadku włączały mikropoświadczenia zarówno do systemów kształcenia i szkolenia, jak i do polityki na rzecz umiejętności, w tym poprzez:
- a) zachęcanie do tego, by w krajowych katalogach z ofertą możliwości kształcenia i szkolenia uwzględniana była oferta kształcenia i szkolenia prowadząca do uzyskania mikropoświadczeń;
  - b) w stosownym przypadku wykorzystywanie mikropoświadczeń do poprawy dostępu do kształcenia i szkolenia dla wszystkich osób uczących się, w tym grup defaworyzowanych i słabszych (takich jak osoby z niepełnosprawnościami, seniorzy, osoby o niskich kwalifikacjach/umiejętnościach, mniejszości, osoby ze środowisk migracyjnych, uchodźcy oraz osoby o mniejszych szansach ze względów geograficznych lub z powodu niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej);
  - c) w stosownym przypadku wykorzystywanie mikropoświadczeń do wspierania elastycznych ścieżek uczenia się i przechodzenia z etapu kształcenia średniego II stopnia lub kształcenia i szkolenia zawodowego do etapu kształcenia wyższego i edukacji dorosłych;
  - d) w stosownym przypadku stosowanie mikropoświadczeń, które można włączyć do programów studiów lub którymi można uzupełnić takie programy;
  - e) stosowanie mikropoświadczeń jako kolejnego sposobu doskonalenia podstawowych i zaawansowanych umiejętności i kompetencji cyfrowych szerszej grupy osób uczących się, zgodnie z planem działania w dziedzinie edukacji cyfrowej i z planem działania na rzecz „Europejskiego filaru praw socjalnych”;
  - f) stosowanie mikropoświadczeń do wspierania rozwoju uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju w ramach wdrażania na szczeblu krajowym zalecenia Rady w sprawie uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju;
  - g) promowanie stosowania mikropoświadczeń przez instytucje kształcenia i szkolenia oraz innych organizatorów – we współpracy z ich ekosystemem wiedzy i innowacji – w celu zwiększania adekwatności i potencjalnego pozytywnego wpływu mikropoświadczeń na gospodarkę na szczeblu lokalnym i regionalnym;
  - h) promowanie zrozumiałości i stosowania mikropoświadczeń poprzez doskonalenie zawodowe nauczycieli i trenerów, osób świadczących usługi poradnictwa (np. w kontekście akademii nauczycielskich Erasmus+), a także pracowników akademickich, naukowców i innych stosownych pracowników;

- i) promowanie stosowania mikropoświadczeń do szybkiego przekładania najnowszych wyników badań na możliwości uczenia się, a tym samym zwiększanie synergii między europejskim obszarem edukacji a europejską przestrzenią badawczą;
  - j) zbadanie możliwości stosowania mikropoświadczeń w europejskim obszarze edukacji w celu przełamywania stereotypów związanych z płcią oraz innych dyskryminujących stereotypów wiążących się z wyborem studiów i funkcjonujących w praktykach i materiałach edukacyjnych.
12. Zaleca się państwom członkowskim, by w stosownym przypadku włączały mikropoświadczenia do polityk zatrudnienia i aktywnych polityk rynku pracy (tj. usług służących zatrudnieniu, wsparcia szkoleniowego i zachęt do podejmowania pracy), w tym poprzez:
- a) stosowanie mikropoświadczeń w stosownym przypadku do:
    - i) rozwiązywania problemu niedopasowania umiejętności i wąskich gardeł w konkretnych sektorach gospodarki i regionach; oraz
    - ii) podnoszenia i zmiany kwalifikacji pracowników z myślą o umiejętnościach i miejscach pracy, na które jest zapotrzebowanie na rynku pracy, zwłaszcza w kontekście transformacji ekologiczno-cyfrowej;
  - b) włączanie szkoleń prowadzących do uzyskania mikropoświadczeń do uznawanych możliwości szkoleniowych, które mogą wiązać się z indywidualnymi rachunkami szkoleniowymi, o ile takie istnieją, i z innymi systemami wsparcia szkoleniowego;
  - c) promowanie stosowania mikropoświadczeń jako sposobu aktualizacji i podnoszenia umiejętności osób samozatrudnionych i pracowników zatrudnionych w niestandardowych formach, w tym osób pracujących za pośrednictwem platform i MŚP;
  - d) zbadanie możliwości stosowania mikropoświadczeń w ukierunkowanych inicjatywach mających wspierać i motywować grupy defaworyzowane i słabsze (takie jak osoby otrzymujące dochód minimalny, osoby z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotni i osoby o niskich kwalifikacjach) do powrotu na rynek pracy lub kontynuowania zatrudnienia;
  - e) zbadanie roli mikropoświadczeń w systemach wdrażania wzmocnionej gwarancji dla młodzieży w celu wspierania osób młodych, w tym w zakresie szkoleń przygotowawczych i dobrej jakościowo oferty dalszego kształcenia lub szkolenia;
  - f) zbadanie roli mikropoświadczeń we wdrażaniu na szczeblu krajowym zalecenia w sprawie skutecznego aktywnego wspierania zatrudnienia w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 (EASE);
  - g) zbadanie możliwości stosowania mikropoświadczeń w celu wspierania rozwoju zawodowego pracowników i wypełniania obowiązkowych wymogów podnoszenia i zmiany kwalifikacji w niektórych zawodach i rodzajach pracy (np. w odniesieniu do licencji, wymaganych szkoleń i zezwoleń).
13. Zaleca się państwom członkowskim, by w stosownym przypadku zachęcały europejską sieć krajowych ośrodków informacji i krajowe ośrodki ds. uznawalności akademickiej i informacji (sieci ENIC-NARIC) lub odpowiednie organy do opracowania w stosownym przypadku przejrzystych procedur uznawania mikropoświadczeń wydawanych przez różnego rodzaju organizatorów i by wspierały je w tym względzie. Powinno się to odbywać we współpracy ze stosownymi interesariuszami, o których mowa w pkt 10, w tym poprzez zbadanie wykonalności automatycznego uznawania mikropoświadczeń ⁽²⁶⁾.
14. Zaleca się państwom członkowskim, by w stosownym przypadku dopilnowały włączenia informacji i porad na temat identyfikacji i wyboru mikropoświadczeń do usług poradnictwa w zakresie uczenia się przez całe życie. Dotyczy to usług poradnictwa w biurach karier instytucji szkolnictwa wyższego, publicznych służbach zatrudnienia, prywatnych służbach zatrudnienia, służbach socjalnych oraz innych usług poradnictwa (zatrudnienie, kariera, kształcenie i szkolenie, coaching). Włączanie poradnictwa na temat mikropoświadczeń do tych usług powinno służyć potrzebom wszystkich osób uczących się, w tym osób defaworyzowanych i słabszych.
15. Zaleca się państwom członkowskim, by w stosownym przypadku:
- a) określiły środki wdrażania niniejszego zalecenia, opierając się na stosownych istniejących krajowych rozwiązaniach i ramach finansowych. Może to obejmować powiązania z indywidualnymi rachunkami szkoleniowymi, o ile istnieją (z należyтым uwzględnieniem odpowiedzialności i autonomii organizacji kształcenia, szkolenia i rynku pracy w kontekście krajowym);

⁽²⁶⁾ Zgodnie z definicją z zalecenia Rady z dnia 26 listopada 2018 r. w sprawie propagowania automatycznego wzajemnego uznawania kwalifikacji uzyskanych w ramach kształcenia i szkolenia na poziomie wyższym i średnim II stopnia oraz efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą, Dz.U. C 444 z 10.12.2018, s. 1.

- b) jak najlepiej wykorzystały fundusze i instrumenty unijne, by wesprzeć niezbędne reformy, poczynawszy od ram wspomagających po opracowanie i stosowanie mikroświadczeń.

Wsparcie ze strony Komisji

Rada z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji, by z należyтым poszanowaniem pomocniczości i uwarunkowań krajowych i w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi:

16. rozwinąć i dostosować, w stosownym przypadku, istniejące narzędzia i usługi unijne w celu wsparcia opracowywania mikroświadczeń przez wszelkiego rodzaju organizatorów, w tym poprzez:
- a) wsparcie opracowania wytycznych na temat sprzyjania przejrzystości i wykorzystywania bieżących instrumentów unijnych i bolońskich w dziedzinie szkolnictwa wyższego do wewnętrznego i zewnętrznego zapewniania jakości mikroświadczeń;
  - b) zbadanie sposobów dostosowania przewodnika dla użytkowników europejskiego systemu transferu i akumulacji punktów w szkolnictwie wyższym w celu uwzględnienia mikroświadczeń;
  - c) zbadanie sposobów dostosowania i rozwoju narzędzi unijnych dotyczących umiejętności i kwalifikacji w celu włączenia mikroświadczeń do systemów kształcenia i szkolenia zawodowego;
  - d) promowanie roli sieci ENIC-NARIC i innych odpowiednich organów w uznawaniu mikroświadczeń do celów dalszej nauki lub zatrudnienia, w tym poprzez opracowanie wskazówek i szkoleń;
  - e) wspieranie usystematyzowanej dyskusji nad możliwością uwzględnienia mikroświadczeń w krajowych ramach kwalifikacji;
  - f) zbadanie możliwości rozwoju inicjatywy na rzecz europejskiej karty studenta, by umożliwić studentom bezpieczne udostępnianie innym instytucjom kształcenia i szkolenia efektów mikroświadczeń uzyskanych podczas studiów za granicą.
17. wspierać współpracę między państwami członkowskimi i interesariuszami, w tym poprzez:
- a) wspieranie dzielenia się informacjami przez organy regionalne i krajowe o stosownych regionalnych i krajowych inicjatywach politycznych i o dowodach ich oddziaływania, z jak najlepszym wykorzystaniem strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie;
  - b) promowanie europejskiej współpracy w zakresie zapewniania jakości mikroświadczeń, a tym samym budowanie wzajemnego zaufania;
  - c) zachęcanie do eksperymentowania z mikroświadzeniami i do ich stosowania przez instytucje szkolnictwa wyższego oraz instytucje kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym sojusze Uniwersytetów Europejskich i centra doskonałości kształcenia i szkolenia zawodowego w celu promowania mikroświadczeń i zachęcania szerszej społeczności edukacyjnej do ich stosowania;
  - d) w stosownym przypadku promowanie zaangażowania w kwestię mikroświadczeń w akademiach nauczycielskich Erasmus+ i w ramach innych organizatorów kształcenia i szkolenia nauczycieli w celu zaspokajania zapotrzebowania nauczycieli na doskonalenie zawodowe;
  - e) zbadanie zaangażowania w kwestię mikroświadczeń przez partnerów społecznych, pracodawców i branżę, w tym w ramach paktu na rzecz umiejętności i powiązanych inicjatyw współpracy, takich jak plan działania na rzecz współpracy sektorowej w zakresie umiejętności, wzmocniony europejski sojusz na rzecz przygotowania zawodowego oraz koalicja na rzecz umiejętności cyfrowych i zatrudnienia;
  - f) wspieranie współpracy i wymiany najlepszych praktyk między publicznymi służbami zatrudnienia i pracodawcami w zakresie stosowania mikroświadczeń w celu wspierania zatrudnialności w kontekście sieci publicznych służb zatrudnienia;
  - g) ułatwianie projektów współpracy między partnerami społecznymi oraz instytucjami kształcenia i szkolenia w zakresie sposobów stosowania i wdrażania mikroświadczeń w celu zaspokajania zapotrzebowania na umiejętności na poziomie europejskim, krajowym, lokalnym i regionalnym oraz w różnych sektorach.
18. wspierać techniczne wdrażanie zalecenia poprzez zbadanie dalszego rozwoju platformy Europass w celu zapewnienia w stosownym przypadku:
- a) informacji o możliwościach uczenia się prowadzących do uzyskania mikroświadczeń oraz o organizatorach stosujących europejskie podejście do mikroświadczeń;

- b) wsparcia dla uwierzytelniania mikropoświadczeń za pomocą europejskich poświadczeń cyfrowych w dziedzinie uczenia się;
  - c) wsparcia dla możliwości przenoszenia, kumulowania, interoperacyjności, wymiany i udostępniania informacji o mikropoświadczeniach z wykorzystaniem otwartego standardu europejskiego określającego wspólny format mikropoświadczeń.
19. wspierać dalsze badania nad:
- i) upowszechnianiem europejskiego podejścia do mikropoświadczeń, w tym ich stosowania przez organizatorów kształcenia i szkolenia, pracodawców i partnerów społecznych;
  - ii) szczególnymi efektami i korzyściami dla osób uczących się;
  - iii) ich wartością dodaną w porównaniu z pełnymi programami studiów lub kwalifikacjami i w uzupełnieniu do nich; oraz
  - iv) dalszymi dowodami na temat czynników zachęcających lub motywujących ludzi do podejmowania szkoleń.
20. Państwa członkowskie i Komisja powinny wspólnie pracować nad poprawą zakresu i adekwatności bieżącego sposobu gromadzenia danych o mikropoświadczeniach na poziomie unijnym.

Sprawozdawczość

21. Zaleca się, by państwa członkowskie jak najszybciej wdrożyły niniejsze zalecenie. Są one proszone o poinformowanie Komisji do grudnia 2023 r. o stosownych środkach, które zostaną podjęte na odpowiednim szczeblu z myślą o wsparciu celów niniejszego rozporządzenia.
22. Komisja jest proszona o monitorowanie postępów we wdrażaniu niniejszego zalecenia za pomocą odpowiednich unijnych ram monitorowania i sprawozdawczości – bez nakładania dodatkowych obciążeń na państwa członkowskie, we współpracy z nimi i po konsultacjach z interesariuszami – oraz o przedstawienie Radzie sprawozdania w ciągu pięciu lat od daty przyjęcia przez nią zalecenia.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 16 czerwca 2022 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
O. DUSSOPT

ZAŁĄCZNIK I

Standardowe europejskie elementy opisu mikroświadczania

W niniejszym załączniku znajduje się wykaz wspólnych standardowych europejskich elementów opisu mikroświadczania zalecany jako środek wspierający ich wdrażanie ⁽¹⁾.

Elementy obowiązkowe:	Identyfikacja osoby uczącej się
	Tytuł mikroświadczania
	Państwo(-wa)/region(y) organu wydającego
	Organ(y) przyznający(-ce)
	Data wydania
	Efekty uczenia się
	Nominalny nakład pracy potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się (w miarę możliwości wyrażony w punktach ECTS)
	W stosownym przypadku poziom (i w stosownym przypadku cykl) danej aktywności edukacyjnej prowadzącej do uzyskania mikroświadczania (ERK, QF-EHEA)
	Rodzaj oceny
	Forma uczestnictwa w działaniu edukacyjnym
	Metoda zapewniania jakości stosowana jako podstawa mikroświadczania
	W stosownym przypadku elementy fakultatywne (wykaz niewyczerpujący)
Nadzór i weryfikacja tożsamości podczas oceny (bez nadzoru i bez weryfikacji tożsamości, pod nadzorem bez weryfikacji tożsamości, pod nadzorem internetowym lub na miejscu z weryfikacją tożsamości)	
Uzyskany stopień	
Opcje integracji/kumulowania (mikroświadczanie samodzielne, niezależne / mikroświadczanie zintegrowane, możliwe do kumulowania z innym świadczaniem)	
Dodatkowe informacje	

Te standardowe elementy zostaną włączone do europejskiego modelu danych ⁽²⁾ określającego wspólny format opisu mikroświadczania. Model danych będzie dostępny jako standard otwarty do wykorzystania w stosownym przypadku przez organizatorów oferujących mikroświadczania i może wesprzeć interoperacyjność oraz ułatwić wymianę danych o mikroświadczaniach.

Komisja opracuje model danych na podstawie wspólnych standardowych elementów wymienionych powyżej. Komisja opracuje model danych zgodnie z:

- i) konsultacjami prowadzonymi z państwami członkowskimi i interesariuszami;
- ii) potrzebami użytkowników i postępem technologicznym;
- iii) zmianami na rynkach pracy; oraz
- iv) obowiązującymi podejściami do zapewniania kształcenia i szkolenia.

⁽¹⁾ Stosowanie standardowych europejskich elementów opisu mikroświadczania nie oznacza ich formalnej walidacji ani uznania, ale jest jednym z ich kluczowych czynników.

⁽²⁾ Modele danych są graficznymi lub leksykalnymi reprezentacjami danych, określającymi ich właściwości, strukturę i wzajemne powiązania. Stosuje się je jako standardy otwarte, są wolne do użycia, przejrzyste i zbudowane na podstawie konsensusu.

Model danych ma wspierać spójność informacji i wykazywać wyraźną wartość dodaną. Model danych dla mikroświadczeń będzie regulowany zgodnie z decyzją w sprawie Europass, w szczególności art. 6 ust. 1 lit. b) i d) i art. 6 ust. 2 lit. b), w których już wzywa się Komisję do opracowania, testowania i aktualizacji standardów otwartych.

ZAŁĄCZNIK II

Europejskie zasady opracowywania i wydawania mikroświadczeń

Dziesięć przedstawionych poniżej zasad określa charakter mikroświadczeń i wskazuje państwom członkowskim, organom publicznym i organizatorom sposób opracowywania i wydawania mikroświadczeń i systemów mikroświadczeń. Zasady te zwracają uwagę na kluczowe cechy europejskiego podejścia do mikroświadczeń, które to cechy mogą przyczynić się do wiarygodności i jakości mikroświadczeń. Zasady te są uniwersalne i mogą być stosowane odpowiednio w każdym obszarze lub sektorze.

1	Jakość	<p>Mikroświadczenia podlegają wewnętrznemu i zewnętrznemu zapewnianiu jakości przez system, który je wytwarza (np. kontekst kształcenia, szkolenia lub rynku pracy, w którym mikroświadczenia są opracowywane i wydawane). Procesy zapewniania jakości muszą być dostosowane do celu, jasno udokumentowane i dostępne oraz odpowiadać na potrzeby i oczekiwania osób uczących się i interesariuszy.</p> <p>Organizatorzy: zewnętrzne zapewnianie jakości opiera się przede wszystkim na ocenie organizatorów (a nie poszczególnych kursów) oraz skuteczności ich wewnętrznych procedur zapewniania jakości. Organizatorzy powinni dopilnować, by wewnętrzne procedury zapewniania jakości obejmowały wszystkie następujące elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ogólna jakość samego mikroświadczenia, w oparciu o normy, o których mowa poniżej; — w stosownym przypadku jakość kursu prowadzącego do uzyskania mikroświadczenia; — informacje zwrotne od osób uczących się na temat aktywności edukacyjnej prowadzącej do uzyskania mikroświadczenia; oraz — informacje zwrotne od partnerów, w tym innych organizatorów i interesariuszy, na temat aktywności edukacyjnej prowadzącej do uzyskania mikroświadczenia. <p>Normy: zewnętrzne zapewnianie jakości ma być prowadzone zgodnie z:</p> <ul style="list-style-type: none"> — w stosownym przypadku załącznikiem IV do zalecenia w sprawie europejskich ram kwalifikacji; — w stosownym przypadku normami i wytycznymi dotyczącymi zapewniania jakości w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego; — w stosownym przypadku europejskimi ramami zapewniania jakości (EQAVET) w kształceniu i szkoleniu zawodowym; — w stosownym przypadku innymi instrumentami zapewniania jakości, w tym rejestrami i oznakowaniami, mającymi na celu budowanie publicznej wiarygodności mikroświadczeń.
2	Przejrzystość	<p>Mikroświadczenia są mierzalne, porównywalne i zrozumiałe i stosownie do sytuacji zawierają jasne informacje na temat efektów uczenia się, nakładu pracy, treści, poziomu i oferty edukacyjnej.</p> <p>Nakład pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> — Instytucje szkolnictwa wyższego powinny w miarę możliwości stosować europejski system transferu i akumulacji punktów (ECTS) i przestrzegać zasad określonych w załączniku V do zalecenia w sprawie europejskich ram kwalifikacji w celu wykazania nominalnego nakładu pracy potrzebnego do osiągnięcia efektów uczenia się w ramach mikroświadczenia. — Organizatorzy, którzy nie stosują ECTS, mogą korzystać z innych systemów lub rodzajów informacji, które mogą skutecznie opisać efekty uczenia się i nakład pracy, zgodnie z zasadami określonymi w załączniku V do zalecenia w sprawie europejskich ram kwalifikacji. <p>Ramy/systemy kwalifikacji</p> <ul style="list-style-type: none"> — Mikroświadczenia można włączyć do krajowych ram/systemów kwalifikacji, stosownie do sytuacji i zgodnie z krajowymi priorytetami i decyzjami. Krajowe ramy/systemy kwalifikacji zawierają odniesienia do europejskich ram kwalifikacji, a w przypadku kwalifikacji uzyskiwanych w ramach kształcenia na poziomie wyższym dokonywana jest samocertyfikacja do ram kwalifikacji dla europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego, co może dodatkowo wspierać przejrzystość i wiarygodność mikroświadczeń.

		<p>Informacje na temat oferty mikroświadczeń</p> <p>Systemy mikroświadczeń powinny dostarczać przejrzystych i jasnych informacji w celu wspierania systemów poradnictwa dla osób uczących się, zgodnie z praktykami krajowymi i potrzebami interesariuszy:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Informacje o organizatorach mikroświadczeń są w miarę możliwości publikowane w stosownych istniejących rejestrach. Organizatorzy szkolnictwa wyższego (i inni stosowni organizatorzy) powinni być w miarę możliwości uwzględniani w bazie danych wyników zewnętrznego zapewniania jakości (DEQAR), na podstawie zapewniania jakości zgodnie z normami i wytycznymi dla zapewniania jakości w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego (ESG); — Informacje na temat możliwości uczenia się prowadzących do uzyskania mikroświadczeń powinny być dostępne i łatwo wymieniane za pośrednictwem odpowiednich platform, w tym Europass.
3	Adekwatność	<p>Mikroświadczenia powinny być opracowywane i wydawane jako odrębne, ukierunkowane rezultaty uczenia się, a możliwości uczenia się prowadzące do ich uzyskania mają być w razie potrzeby aktualizowane, aby zaspokoić zidentyfikowane potrzeby edukacyjne.</p> <p>Zachęca się do współpracy organizacje kształcenia i szkolenia, pracodawców, partnerów społecznych, innych organizatorów i użytkowników mikroświadczeń, aby zwiększać adekwatność mikroświadczeń do rynku pracy.</p>
4	Ważna ocena	<p>Efekty uczenia się w ramach mikroświadczeń ocenia się na podstawie przejrzystych kryteriów.</p>
5	Ścieżki uczenia się	<p>Mikroświadczenia są opracowywane i wydawane w celu wspierania elastyczności ścieżek uczenia się, w tym możliwości walidacji, uznawania i „kumulowania” mikroświadczeń z różnych systemów.</p> <p>Możliwość kumulowania</p> <p>Mikroświadczenia są opracowywane jako modułowe, tak aby można było dodawać inne mikroświadczenia w celu tworzenia większych świadczeń. Decyzje o „kumulowaniu” świadczeń leżą w gestii organizacji przyjmującej (np. instytucji kształcenia i szkolenia, pracodawców itp.) zgodnie z ich praktykami i powinny wspierać cele i potrzeby osoby uczącej się. Kumulowanie mikroświadczeń nie stanowi automatycznego uprawnienia do kwalifikacji, tytułu lub stopnia. Decyzje takie są podejmowane przez organy lub instytucje regionalne i krajowe zgodnie z procesami przyznawania;</p> <p>Walidacja uczenia się pozaformalnego i nieformalnego</p> <p>Uzyskanie mikroświadczeń jest możliwe po ocenie efektów uczenia się uzyskanych albo w ramach konkretnego kursu prowadzącego do uzyskania mikroświadzenia, albo na podstawie oceny efektów uczenia się wynikających z uczenia się pozaformalnego i nieformalnego.</p>
6	Uznawanie	<p>Mikroświadczenia mają wyraźną wartość sygnalizującą efekty uczenia się dla mniejszych modułów uczenia się. Uznawanie toruje drogę szerszej ofercie takich aktywności edukacyjnych w porównywalny sposób w całej UE.</p> <p>Mikroświadczenia są w miarę możliwości uznawane przez właściwe organy do celów akademickich, szkoleniowych lub zatrudnieniowych na podstawie informacji przedstawionych zgodnie ze standardowymi europejskimi elementami opisu (załącznik I) i zasadami opracowywania i wydawania mikroświadczeń (załącznik II).</p> <p>Jeżeli mikroświadczenia są wydawane przez organizatorów kształcenia formalnego, są one uznawane w miarę możliwości na podstawie standardowych procedur uznawania stosowanych przy uznawaniu kwalifikacji zagranicznych i okresów nauki za granicą.</p> <p>Nie wpływa to na prawo właściwych organów do określania procedur uznawania lub do weryfikowania autentyczności dokumentów.</p>
7	Przenośność	<p>Mikroświadczenia są własnością posiadacza świadczenia (osoby uczącej się) i mogą być przez niego łatwo przechowywane i udostępniane, w tym za pomocą bezpiecznych portfeli cyfrowych (np. Europass), zgodnie z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych. Infrastruktura do przechowywania danych opiera się na standardach otwartych i modelach danych. Zapewnia to interoperacyjność i bezproblemową wymianę danych oraz pozwala na sprawne sprawdzanie ich autentyczności</p>

8	Zorientowanie na osobę uczącą się	Mikroświadczczenia są opracowane, aby zaspokoić potrzeby docelowej grupy osób uczących się. Osoby uczące się są zaangażowane w wewnętrzne i zewnętrzne procesy zapewniania jakości, a otrzymane od nich informacje zwrotne są uwzględniane w ramach ciągłego doskonalenia mikroświadczczeń.
9	Autentyczność	Mikroświadczczenia zawierają informacje wystarczające do sprawdzenia tożsamości posiadacza poświadczenia (osoby uczącej się), tożsamości prawnej organu wydającego, daty i miejsca wydania mikroświadczczenia.
10	Informacje i poradnictwo	Informacje i porady na temat mikroświadczczeń powinny być włączone do usług poradnictwa w zakresie uczenia się przez całe życie i powinny w sposób inkluzywny docierać do jak najszerszych grup osób uczących się, wspierając kształcenie, szkolenie i wybór kariery zawodowej.

ZALECENIE RADY
z dnia 16 czerwca 2022 r.
w sprawie indywidualnych rachunków szkoleniowych

(2022/C 243/03)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 292 w związku z art. 149,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Wykwalifikowana siła robocza ma kluczowe znaczenie dla wzmocnienia trwałej konkurencyjności Unii, wspierania sprzyjającej zatrudnieniu odbudowy gospodarczej po pandemii COVID-19 oraz zapewnienia sprawiedliwej pod względem społecznym transformacji cyfrowej i ekologicznej. Aby nadążyć za zmianami zachodzącymi na rynkach pracy, ludzie muszą doskonalić swoje umiejętności. Nowe i lepsze umiejętności otwierają szersze perspektywy oraz umożliwiają odgrywanie aktywnej roli w radzeniu sobie ze zmianą własnej sytuacji na rynku pracy i pełne uczestniczenie w życiu społecznym w kontekście zmian demograficznych. Ponadto podnoszenie i zmiana kwalifikacji przez osoby dorosłe mogą być ważnym narzędziem sprzyjającym sprawiedliwości społecznej i włączeniu, po to by transformacja miała sprawiedliwy charakter.
- (2) Art. 14 ust. 1 Karty praw podstawowych ⁽¹⁾ stanowi, że każdy ma prawo do nauki i dostępu do kształcenia zawodowego i ustawicznego. Pierwsza zasada Europejskiego filaru praw socjalnych (zwanego dalej „filarem”), ogłoszonego wspólnie przez Parlament Europejski, Radę i Komisję w dniu 17 listopada 2017 r. ⁽²⁾, przewiduje, że każdy ma prawo do dobrej jakości włączającego kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie w celu utrzymania i nabywania umiejętności, które pozwolą w pełni uczestniczyć w życiu społecznym i skutecznie radzić sobie ze zmianami na rynku pracy. Czwarta zasada filaru odnosi się do aktywnego wsparcia na rzecz zatrudnienia, co oznacza przestrzeganie prawa każdej osoby do terminowego i dostosowanego do potrzeb wsparcia na rzecz poprawy perspektyw zatrudnienia lub prowadzenia działalności na własny rachunek. Piąta zasada filaru, dotycząca bezpiecznego i elastycznego zatrudnienia, kładzie nacisk na to, że niezależnie od rodzaju i czasu trwania stosunku pracy pracownicy mają prawo do sprawiedliwego i równego traktowania w odniesieniu do warunków pracy, dostępu do ochrony socjalnej i szkoleń.
- (3) W dniu 25 czerwca 2021 r. Rada Europejska z zadowoleniem przyjęła główne cele Unii zawarte w Planie działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych, zgodnie z deklaracją z Porto z dnia 8 maja 2021 r., i tym samym poparła cel zakładający, że do 2030 r. corocznie co najmniej 60 % wszystkich osób dorosłych będzie uczestniczyć w szkoleniach. Jednak w przypadku uczestnictwa w uczeniu się dorosłych, w ostatnim dziesięcioleciu w Unii nastąpił zastój, a 21 państw członkowskich nie osiągnęło unijnego celu ustalonego na 2020 r. Mając to na uwadze, Rada przyjęła rezolucję w sprawie nowej europejskiej agendy w zakresie uczenia się dorosłych na lata 2021–2030 ⁽³⁾, aby wesprzeć postępy na drodze do osiągnięcia głównego celu Unii dotyczącego uczenia się dorosłych. W przypadku wielu osób dorosłych, takich jak osoby pracujące w ramach niestandardowych form zatrudnienia, pracownicy małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), osoby bezrobotne, osoby biernie zawodowo i osoby o niskich kwalifikacjach, zbyt często zdarza się, że możliwości w zakresie rozwoju umiejętności są poza ich zasięgiem.
- (4) W europejskim programie na rzecz umiejętności przyjętym przez Komisję w dniu 1 lipca 2020 r. wzywa się do przeprowadzenia rewolucji w zakresie umiejętności, tak aby transformacja ekologiczna i cyfrowa stała się szansą na szybką i sprawiedliwą odbudowę gospodarczą. W programie tym ogłoszono między innymi, że Komisja przeanalizuje możliwość wprowadzenia indywidualnych rachunków szkoleniowych jako narzędzia wspierającego podnoszenie i zmianę kwalifikacji osób dorosłych w wieku produkcyjnym, uzupełniając pozostałe działania skierowane do pracodawców i organizatorów kształcenia i szkolenia.
- (5) Umiejętności służące transformacji ekologicznej oraz podnoszenie i zmiana kwalifikacji siły roboczej będą konieczne w kontekście budowania nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarki, jak określono w Europejskim Zielonym Ładzie, który ma celu osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. W komunikacie Komisji z dnia 14 lipca 2021 r. pt. „Gotowi na 55” przyznaje, że transformacja ekologiczna może się udać wyłącznie wówczas, gdy Unia będzie dysponować wykwalifikowaną siłą roboczą, niezbędną do utrzymania konkurencyjności, oraz wskazuje na przewodnie działania w ramach europejskiego programu na rzecz umiejętności, dzięki którym ludzie mają zyskać umiejętności potrzebne do przeprowadzenia transformacji ekologicznej i cyfrowej.

⁽¹⁾ Dz.U. C 326 z 26.10.2012, s. 391.

⁽²⁾ Dz.U. C 428 z 13.12.2017, s. 10.

⁽³⁾ Dz.U. C 504 z 14.12.2021, s. 9.

- (6) W komunikacie Komisji z dnia 9 marca 2021 r. dotyczącym cyfrowej dekady Europy przyznano, że brakuje personelu o odpowiednich umiejętnościach cyfrowych, a także równowagi płci wśród specjalistów w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnej (ICT) i absolwentów nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM). W komunikacie tym powtórzono cel, zgodnie z którym należy zapewnić, aby do 2030 r. co najmniej 80 % ludności Unii posiadało przynajmniej podstawowe umiejętności cyfrowe, i zaproponowano cel zakładający – również do 2030 r. – osiągnięcie liczby 20 mln zatrudnionych specjalistów w dziedzinie ICT, przy zachowaniu równowagi między kobietami i mężczyznami. We wniosku Komisji z dnia 15 września 2021 r. dotyczącym drogi ku cyfrowej dekadzie postuluje się ustanowienie ram na potrzeby realizacji tych celów. W Planie działania w dziedzinie edukacji cyfrowej na lata 2021–2027 z dnia 30 września 2020 r. podkreślono, że należy wykorzystać środki technologiczne, by zwiększyć dostępność i wzmocnić elastyczność możliwości uczenia się, w tym podnoszenia i zmiany kwalifikacji.
- (7) W komunikacie Komisji z dnia 10 marca 2020 r. pt. „Nowa strategia przemysłowa dla Europy” wzywa się do zdecydowanego działania w celu zapewnienia wszystkim rzeczywistych możliwości uczenia się przez całe życie i w celu zadbania o to, by kształcenie i szkolenie nadążały za dwójką transformacją i pomagały ją przeprowadzić.
- (8) W konkluzjach Rady z dnia 8 czerwca 2020 r. ⁽⁴⁾ zwrócono się do państw członkowskich, by – z uwzględnieniem uwarunkowań krajowych i z poszanowaniem roli i autonomii partnerów społecznych – zbadały możliwe modele publicznego i prywatnego finansowania uczenia się przez całe życie i rozwijania umiejętności w wymiarze indywidualnym, ponieważ stabilne finansowanie jest szczególnie ważne w kontekście niedoboru wykwalifikowanych pracowników, ze zwróceniem szczególnej uwagi na słabsze grupy i pracowników o niskich umiejętnościach, oraz wezwano Komisję, by – zgodnie ze swoimi kompetencjami – wspierała państwa członkowskie w tych wysiłkach.
- (9) Niewystarczające wsparcie finansowe dla osób jest jedną z głównych barier wpływających na uczestnictwo w uczeniu się. Inwestycje publiczne i prywatne są, ogólnie biorąc, niewystarczające. W Unii większość szkoleń związanych z pracą jest sponsorowana przez pracodawców. Wiele przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP, nie zapewnia jednak lub nie finansuje szkoleń dla swoich pracowników, a osoby pracujące w ramach niestandardowych form zatrudnienia mają mniejszy dostęp do szkoleń sponsorowanych przez pracodawcę lub nie mają go wcale. Takie nierówności mogą wpływać negatywnie na dobrostan i zdrowie osób, zmniejszają konkurencyjność gospodarczą, skutkują niewykorzystanymi szansami i tworzą bariery dla innowacji oraz powodują ryzyko, że w procesie przechodzenia na bardziej zrównoważoną działalność gospodarczą ludzie zostaną pozostawieni sami sobie.
- (10) Oprócz kosztów bezpośrednich istotnym czynnikiem uniemożliwiającym osobom dorosłym korzystanie ze szkoleń są ograniczenia czasowe. Mimo że w większości państw członkowskich ⁽⁵⁾ istnieją rozwiązania przewidujące płatny urlop szkoleniowy, świadomość istnienia takiego urlopu wśród osób dorosłych w wieku produkcyjnym i korzystanie z niego przez nie są często na niskim poziomie, a ponadto rozwiązania te często nie obejmują osób pracujących w ramach niestandardowych form zatrudnienia lub nie pozwalają na korzystanie z kształcenia i szkolenia przez osoby dorosłe w okresie bezrobocia lub niskiej aktywności gospodarczej.
- (11) Wielu osobom dorosłym, zwłaszcza wśród osób o niskich kwalifikacjach i najbardziej oddalonych od rynku pracy, brakuje motywacji do podejmowania szkoleń. Mogą one nie być świadome własnych potrzeb w zakresie umiejętności i nie wiedzieć, czy wsparcie i szkolenie są dostępne, czy jest dobrej jakości i czy jest uznawane na rynku pracy. Ponadto ludzie mogą nie mieć motywacji do udziału w szkoleniu, które zostało wybrane bez konsultacji z nimi i nie jest dostosowane do ich potrzeb.
- (12) W Unii potrzebne jest nowe podejście do podnoszenia i zmiany kwalifikacji. Powinno ono uzupełniać istniejące instrumenty i służyć realizacji zobowiązań politycznych, pomagając upodmiotowić osoby i zapewnić im wsparcie i narzędzia niezbędne do podnoszenia lub zmiany kwalifikacji na wszystkich poziomach umiejętności.
- (13) W swojej opinii z dnia 16 sierpnia 2021 r. w sprawie inicjatywy Unii dotyczącej indywidualnych rachunków szkoleniowych oraz poprawy oferty szkoleniowej w Europie Komitet Doradczy ds. Szkolenia Zawodowego stwierdza, że taka inicjatywa powinna zwiększyć zaangażowanie, motywację i uczestnictwo osób dorosłych w kształceniu i szkoleniu. Głównym wyzwaniem jest lepsze dopasowanie umiejętności do potrzeb rynku pracy i zapewnienie dostępu do zróżnicowanych, dobrej jakości opcji szkoleniowych poprzez bardziej adekwatną i lepiej ukierunkowaną ofertę. Komitet Doradczy ds. Szkolenia Zawodowego podkreśla w swojej opinii, że dokonywany na poziomie krajowym wybór mechanizmów finansowania i zindywidualizowanych zachęt dla poszczególnych grup docelowych powinien być zgodny z krajowymi potrzebami i priorytetami.

⁽⁴⁾ Konkluzje Rady z dnia 8 czerwca 2020 r. pt. „Zmiana i podnoszenie kwalifikacji jako podstawa zrównoważoności i zatrudnialności w kontekście wspierania odbudowy gospodarczej i spójności społecznej” (ST 8682/20).

⁽⁵⁾ W 24 państwach członkowskich istnieje urlop szkoleniowy, a 12 państw członkowskich podpisało konwencję Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) dotyczącą płatnego urlopu szkoleniowego (stan na marzec 2022 r.).

- (14) Jednym z możliwych podejść do rozwiązania przedstawionych powyżej problemów jest zapewnienie bezpośredniego wsparcia w postaci umieszczanych na indywidualnych rachunkach szkoleniowych uprawnień do szkoleń. Wiąże się to również z ustanowieniem szerokich ram wspomagających, zapewniających osobom dostęp do możliwości szkolenia, informacji, poradnictwa, płatnych urlopów szkoleniowych i uznawania efektów szkolenia. Podejście to może stanowić uzupełnienie istniejących inicjatyw na poziomie krajowym.
- (15) Zaleca się, aby indywidualne uprawnienie do szkoleń było określane na poziomie krajowym, zgodnie z potrzebami szkoleniowymi ⁽⁶⁾ i z uwzględnieniem innych istniejących instrumentów. Modulowanie finansowania w zależności od potrzeb może zwiększyć skuteczność inicjatywy. Państwa członkowskie mogą ustanowić dodatkowe uprawnienia do szkoleń dla osób najbardziej potrzebujących, w zależności od kontekstu krajowego i zmieniającego się rynku pracy. Państwa członkowskie mogą na przykład zapewnić dodatkowe uprawnienia na indywidualnych rachunkach szkoleniowych w przypadku strategicznych sektorów ⁽⁷⁾, aby wspierać transformację ekologiczną i cyfrową. Poza uprawnieniami finansowymi, kluczowymi czynnikami wpływającymi na uczestnictwo w podnoszeniu i zmianie kwalifikacji są adekwatność i użyteczność szkoleń i ich uznawanie. Zaleca się też, by kwestie te były przedmiotem konsultacji z partnerami społecznymi i odpowiednimi interesariuszami.
- (16) Indywidualne rachunki szkoleniowe powinny umożliwiać osobom gromadzenie i wykorzystywanie uprawnień do szkoleń przez pewien czas, który zostanie określony na poziomie krajowym, tak aby osoby te były w stanie podejmować dłuższe lub bardziej kosztowne szkolenia lub odbywać szkolenia w czasie pogorszenia koniunktury gospodarczej, stosownie do pojawiającego się zapotrzebowania na umiejętności. Osoby powinny mieć możliwość zachowywania swoich indywidualnych uprawnień do szkoleń niezależnie od swojego statusu na rynku pracy i statusu zatrudnienia oraz niezależnie od zmian w karierze zawodowej. Zachęca się państwa członkowskie, by ustanowiły zasady dotyczące wygaśnięcia uprawnień zachęcające osoby uczące się do pełnego wykorzystywania swoich uprawnień.
- (17) Należy zachęcać do tego, by możliwe było zachowanie indywidualnych uprawnień do szkoleń w okresach, w których dana osoba zamieszkuje w innym państwie członkowskim, lub skorzystanie z indywidualnych uprawnień do szkoleń w celu uzyskania z zagranicy dostępu do uznawanego i posiadającego gwarancję jakości szkolenia widniejącego w krajowym rejestrze w ich rachunku szkoleniowym. Możliwość przenoszenia uprawnień między państwami członkowskimi jest w dłuższej perspektywie elementem pożądanym i wymaga dalszej analizy z uwzględnieniem możliwych skutków dla krajowych rynków pracy.
- (18) Aby pomóc osobom w określeniu odpowiedniej ścieżki szkolenia, a tym samym zwiększyć ich motywację do uczenia się, niezbędne jest zapewnienie dostępu do możliwości poradnictwa zawodowego i walidacji. Istnieje również potrzeba aktualnych publicznych rejestrów uznawanych szkoleń za pośrednictwem specjalnych dostępnych dla wszystkich, w tym także dla osób z niepełnosprawnościami, pojedynczych krajowych portali cyfrowych, najlepiej połączonych z platformą Europass.
- (19) Zaleca się umożliwienie korzystania z indywidualnych rachunków szkoleniowych w celu uzyskania dostępu do walidacji, w tym do możliwości w zakresie oceny umiejętności. W dokonanej niedawno przez Komisję ocenie prac prowadzonych w ramach zalecenia Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego ⁽⁸⁾ wskazuje się znaczne postępy, ale jednocześnie zwraca uwagę na utrzymujące się wyzwania i proponuje się odpowiedzi na nie. W szczególności należy zapewnić osobom wsparcie dostosowane do ich potrzeb, ściślejszą koordynację z usługami z zakresu poradnictwa oraz skuteczne dopasowanie inicjatyw dotyczących walidacji do potrzeb grup defaworyzowanych i słabszych. Państwa członkowskie są proszone o zachęcanie do zapewniania mikropoświadczeń, w stosownych przypadkach, w oparciu o zidentyfikowane potrzeby, zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie mikropoświadczeń na potrzeby uczenia się przez całe życie i zdolności do zatrudnienia ⁽⁹⁾.
- (20) Niniejsze zalecenie wspiera wdrożenie płatnego urlopu szkoleniowego. Właściwe zapewnienie płatnego urlopu szkoleniowego umożliwiłoby pracownikom zachowanie wynagrodzenia lub dochodu zastępczego w okresach szkolenia. Zachęca się państwa członkowskie do podjęcia dialogu z partnerami społecznymi na temat rozwiązań, które umożliwiają pracownikom uczestnictwo w szkoleniach w godzinach pracy z wykorzystaniem ich indywidualnych rachunków szkoleniowych, z uwzględnieniem krajowych możliwości i systemów szkolenia. W tym względzie należy wziąć pod uwagę sytuację MŚP i mikroprzedsiębiorstw.

⁽⁶⁾ Uprawnienia do szkoleń mogą na przykład umożliwiać wszystkim osobom udział w uznawanych szkoleniach w wymiarze 30 godzin rocznie, a osobom najbardziej potrzebującym – 50 godzin.

⁽⁷⁾ Komunikat Komisji z dnia 5 maja 2021 r. pt. „Aktualizacja nowej strategii przemysłowej z 2020 r. – tworzenie silniejszego jednolitego rynku sprzyjającego odbudowie Europy” odnosi się do 14 ekosystemów przemysłowych, które powinny otrzymać specjalne wsparcie, w tym na rozwój umiejętności ich obecnych i przyszłych pracowników.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 398 z 22.12.2012, s. 1.

⁽⁹⁾ Zob. s. 10 niniejszego Dziennika Urzędowego.

- (21) Szeroko zakrojone działania i kampanie informacyjne i służące zwiększaniu świadomości mają kluczowe znaczenie dla istotnej poprawy wskaźników korzystania przez osoby dorosłe z możliwości uczenia się, w szczególności wśród grup wykazujących niską świadomość co do możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji, takich jak osoby najbardziej oddalone od rynku pracy. Skuteczność takich działań informacyjnych i służących zwiększaniu świadomości można poprawić w drodze współpracy między organami publicznymi, partnerami społecznymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i innymi interesariuszami, opierającej się na wspólnym rozumieniu, że podnoszenie i zmiana kwalifikacji stanowią rodzaj inwestycji. Zwrócenie uwagi na dostępność powinno sprawić, by uczestnictwo osób dorosłych z niepełnosprawnościami stało się łatwiejsze.
- (22) Monitorowanie na poziomie krajowym oraz ciągle udoskonalanie indywidualnych rachunków szkoleniowych i ram wspomagających mają zasadnicze znaczenie dla wsparcia wykonania niniejszego zalecenia. Wprowadzane w dalszej kolejności dostosowania mogą dotyczyć kwoty indywidualnych uprawnień do szkoleń, grup priorytetowych lub przyjaznego dla użytkownika zintegrowania poszczególnych elementów ram wspomagających.
- (23) Odpowiednie finansowanie jest kluczowym elementem udanych systemów indywidualnych rachunków szkoleniowych. Krajowy system indywidualnych rachunków szkoleniowych mógłby pomóc w podziale kosztów między różne źródła finansowania, takie jak organy publiczne, pracodawcy i fundusze zarządzane przez partnerów społecznych, poprzez umożliwienie zasilania indywidualnego rachunku szkoleniowego z różnych źródeł finansowania. Połączenie publicznych i prywatnych źródeł finansowania powinno zapewnić trwałą charakter inicjatywy w państwach członkowskich, co ma zasadnicze znaczenie dla jej powodzenia. Takie połączenie źródeł finansowania ułatwia modulowanie wsparcia i dodatkowego finansowania zapewnianego przez pracodawców swoim pracownikom dobrowolnie lub w wyniku układów zbiorowych pracy.
- (24) Tworzenie indywidualnych rachunków szkoleniowych i ram wspomagających może być wspierane z funduszy Unii wspomagających systemy uczenia się osób dorosłych, takich jak Europejski Fundusz Społeczny Plus ⁽¹⁰⁾, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego ⁽¹¹⁾ oraz Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji ⁽¹²⁾, a także, w stosownych przypadkach, Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności ⁽¹³⁾ w ramach Next Generation EU, a także dzięki wykorzystaniu dostosowanej do potrzeb wiedzy specjalistycznej za pośrednictwem Instrumentu Wsparcia Technicznego ⁽¹⁴⁾. Proces ten może być także wspierany dzięki wzajemnemu uczeniu się, ułatwanemu przez Komisję.
- (25) Niniejsze zalecenie pozostaje bez uszczerbku dla wyłącznych kompetencji państw członkowskich i dla podziału kompetencji w każdym państwie członkowskim, na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym, w odniesieniu do finansowania, a także organizacji i treści ich systemów kształcenia i szkolenia dorosłych. Niniejsze zalecenie nie uniemożliwia państwom członkowskim utrzymania lub ustanowienia przepisów dotyczących kształcenia i szkolenia dorosłych innych lub bardziej zaawansowanych niż przepisy zalecane w niniejszym zaleceniu.
- (26) Państwa członkowskie powinny włączyć partnerów społecznych i wszystkich odpowiednich interesariuszy, w tym organizacje społeczeństwa obywatelskiego, w opracowywanie reform. Niniejsze zalecenie w pełni respektuje autonomię partnerów społecznych, także w przypadku, gdy odpowiadają oni za tworzenie systemów szkolenia i za zarządzanie nimi.
- (27) Środki przedstawione w niniejszym zaleceniu nie zastępują zapewniania szkoleń przez pracodawców, publiczne i prywatne służby zatrudnienia ani innych organizatorów kształcenia i szkolenia, ani nie mają na celu ingerowania w zapewnianie takich szkoleń; nie powinny też zastępować wsparcia publicznego dla instytucji kształcenia i szkolenia ani innych rodzajów wsparcia. Należy minimalizować dodatkowe obciążenia administracyjne,

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 21).

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 60).

⁽¹²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 1).

⁽¹³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

⁽¹⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/240 z dnia 10 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument Wsparcia Technicznego (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 1).

NINIEJSZYM ZALECA:

Cele

1. Celem niniejszego zalecenia jest wspieranie inicjatyw państw członkowskich mających na celu umożliwienie większej liczbie osób dorosłych w wieku produkcyjnym udziału w szkoleniach, aby zwiększyć wskaźniki uczestnictwa i zmniejszyć braki kwalifikacji. Niniejsze zalecenie przyczynia się tym samym do realizacji celu Unii, jakim jest propagowanie społecznej gospodarki rynkowej o wysokiej konkurencyjności, z myślą o zapewnieniu pełnego zatrudnienia i postępu społecznego. W szczególności ma ono na celu:
  - a) wspieranie wszystkich osób dorosłych w wieku produkcyjnym w dostępie do szkoleń, także na potrzeby zmiany sytuacji zawodowej, niezależnie od ich statusu na rynku pracy lub statusu zatrudnienia;
  - b) zwiększenie zachęt i motywacji poszczególnych osób do korzystania ze szkoleń.
2. Aby osiągnąć cele określone w ust. 1, zaleca się, aby państwa członkowskie rozważyły – jako możliwy sposób pozwalający osobom na uczestnictwo w szkoleniach istotnych dla rynku pracy – utworzenie indywidualnych rachunków szkoleniowych. W zakresie, w jakim państwa członkowskie podejmują decyzję o utworzeniu indywidualnych rachunków szkoleniowych, zaleca się im, by wprowadziły ramy wspomagające, w tym możliwości poradnictwa i walidacji, w celu promowania skutecznego korzystania ze szkoleń, jak określono w niniejszym zaleceniu.

Zakres stosowania

3. Niniejsze zalecenie obejmuje osoby dorosłe w wieku produkcyjnym mające miejsce legalnego pobytu w państwie członkowskim, niezależnie od poziomu wykształcenia, aktualnego statusu na rynku pracy lub statusu zatrudnienia. Państwu członkowskim zaleca się ustanowienie indywidualnego rachunku szkoleniowego dla każdej osoby należącej do tej grupy, zgodnie z krajowymi potrzebami i okolicznościami.

Zaleca się, by pracownicy przygraniczni i osoby prowadzące działalność na własny rachunek w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie, w którym mają oni miejsce legalnego pobytu, otrzymywały uprawnienia w państwie członkowskim, w którym pracują.

Definicje

4. Do celów niniejszego zalecenia stosuje się następujące definicje:
  - a) „indywidualne uprawnienie do szkoleń” oznacza prawo dostępu do indywidualnego budżetu, którym dysponuje dana osoba w celu pokrycia bezpośrednich kwalifikujących się do finansowania kosztów szkolenia istotnego dla rynku pracy, poradnictwa i doradztwa, oceny umiejętności lub walidacji umiejętności;
  - b) „indywidualny rachunek szkoleniowy” jest narzędziem realizacji indywidualnych uprawnień do szkoleń. To osobisty rachunek, który umożliwia osobom gromadzenie i zachowanie w określonym czasie uprawnień do skorzystania z dowolnego kwalifikującego się szkolenia oraz z możliwości poradnictwa lub walidacji, które dana osoba uzna za najbardziej użyteczne i w wybranym przez siebie momencie, zgodnie z przepisami krajowymi. Indywidualny rachunek szkoleniowy gwarantuje, że uprawnienia są w pełni własnością danej osoby, niezależnie od źródła finansowania;
  - c) „możliwość przenoszenia” indywidualnych uprawnień do szkoleń oznacza, że po przyznaniu takich uprawnień dana osoba zachowuje je również w trakcie zmiany sytuacji zawodowej, np. podczas zmiany pracy, przechodzenia od pracy do uczenia się, od zatrudnienia do bezrobocia oraz od aktywności zawodowej do bierności zawodowej;
  - d) „ramy wspomagające” przewidują wsparcie, które propaguje skuteczne korzystanie z indywidualnych uprawnień do szkoleń. Obejmują one możliwości poradnictwa zawodowego i walidacji, krajowy rejestr możliwości, które kwalifikują się do finansowania w ramach indywidualnych uprawnień do szkoleń, pojedynczy krajowy portal cyfrowy umożliwiający dostęp do indywidualnego rachunku szkoleniowego i krajowego rejestru oraz płatny urlop szkoleniowy.

Indywidualny rachunek szkoleniowy

Zaleca się, aby państwa członkowskie, zgodnie z krajowymi praktykami i potrzebami:

5. utworzyły, po konsultacji z partnerami społecznymi i odpowiednimi interesariuszami, indywidualny rachunek szkoleniowy dla każdej osoby objętej zakresem stosowania niniejszego zalecenia, który mógłby uzupełnić inne już istniejące środki;
6. zapewniły odpowiedni roczny przydział dla każdego indywidualnego rachunku szkoleniowego, który można gromadzić i wykorzystywać przez określony czas, aby umożliwić bardziej gruntowne szkolenie;
7. przewidziały, po konsultacji z partnerami społecznymi i odpowiednimi interesariuszami, dodatkowe indywidualne uprawnienia do szkoleń na rachunkach osób najbardziej potrzebujących podniesienia i zmiany kwalifikacji, w oparciu o potrzeby krajowe lub sektorowe, status danej osoby na rynku pracy lub status stosunku pracy lub poziom kwalifikacji oraz wszelkie inne istotne okoliczności, a także zgodnie z jasnymi i przejrzystymi kryteriami;
8. zachęcały pracodawców do zapewniania dodatkowych indywidualnych uprawnień do szkoleń na indywidualnych rachunkach szkoleniowych swoich pracowników i innych osób pracujących w ich łańcuchu wartości, w szczególności osób pracujących w MSP, bez ingerowania w szkolenia w miejscu pracy;
9. zachęcały publiczne i prywatne służby zatrudnienia do zapewniania dodatkowych indywidualnych uprawnień do szkoleń na indywidualnych rachunkach szkoleniowych osób najbardziej potrzebujących podniesienia i zmiany kwalifikacji;
10. określiły warunki, na jakich można gromadzić i przechowywać indywidualne uprawnienia do szkoleń, aby osiągnąć równowagę między umożliwieniem osobom gromadzenia uprawnień w celu finansowania dłuższych szkoleń a zachęcaniem ich do korzystania z uprawnień w sposób regularny przez całe życie zawodowe; państwa członkowskie mogłyby na przykład ustanowić limit czasowy i górną kwotę zgromadzonych i przechowywanych uprawnień;
11. działały na rzecz sprawienia, by indywidualne uprawnienia do szkoleń znajdujące się na rachunku w danym państwie członkowskim mogły być wykorzystywane na kwalifikujące się szkolenia oraz możliwości poradnictwa zawodowego i walidacji w tym państwie członkowskim, nawet w okresach, w których dana osoba ma miejsce legalnego pobytu w innym państwie członkowskim.

Ramy wspomagające

Zaleca się, aby państwa członkowskie, wprowadzając indywidualne rachunki szkoleniowe, osadziły je w ramach wspomagających, które obejmują:

— Poradnictwo zawodowe i walidację

12. Państwom członkowskim zaleca się zapewnienie, by możliwości w zakresie usług poradnictwa zawodowego i walidacji, w tym możliwości oceny umiejętności, zapewniane bezpośrednio lub online, zostały udostępnione i były dostępne dla każdego posiadacza indywidualnego rachunku szkoleniowego bezpłatnie lub w ramach korzystania z indywidualnych uprawnień do szkoleń, zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego ⁽¹⁵⁾.

— Krajowy rejestr kwalifikujących się szkoleń dobrej jakości oraz możliwości poradnictwa zawodowego i walidacji

13. Państwom członkowskim zaleca się utworzenie i aktualizowanie publicznego rejestru szkoleń oraz możliwości poradnictwa zawodowego i walidacji, kwalifikujących się do finansowania w ramach indywidualnych uprawnień do szkoleń ⁽¹⁶⁾. Rejestr ten powinien również obejmować możliwości w zakresie usług poradnictwa zawodowego i możliwości walidacji, świadczone przez państwa członkowskie nieodpłatnie na rzecz obywateli.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. C 398 z 22.12.2012, s. 1.

⁽¹⁶⁾ Państwa członkowskie zachęca się do zapewnienia zgodności tego rejestru z europejskim modelem dotyczącym uczenia się – modelem danych mającym na celu ujednoczenie sposobu wymiany i prezentowania danych dotyczących uczenia się. Z europejskiego modelu dotyczącego uczenia się można korzystać w różnych kontekstach uczenia się, na przykład do opisywania możliwości uczenia się, kwalifikacji, poświadczeń i akredytacji. Wykorzystuje on pola danych opisane w załączniku VI do zalecenia Rady z dnia 22 maja 2017 r. w sprawie europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (Dz.U. C 189 z 15.6.2017, s. 15).

14. Państwa członkowskie zachęca się do ustanowienia i publikowania jasnych zasad umieszczania w rejestrze różnych form szkoleń istotnych dla rynku pracy oraz możliwości poradnictwa zawodowego i walidacji, w oparciu o przejrzyste wymogi jakościowe i gromadzenie informacji na temat umiejętności oraz we współpracy z partnerami społecznymi i odpowiednimi interesariuszami. Państwa członkowskie powinny regularnie poddawać te zasady przeglądowi, aby sprzyjać ich dostosowaniu do potrzeb rynku pracy.
  15. Państwom członkowskim zaleca się, by w stosownych przypadkach zachęcały organizatorów uczenia się formalnego i pozaformalnego do rozwijania i poszerzania ich oferty w oparciu o zidentyfikowane potrzeby, w tym na przykład poprzez zapewnianie mikropoświadczeń zgodnie z zaleceniem w sprawie mikropoświadczeń na potrzeby uczenia się przez całe życie i zdolności do zatrudnienia oraz poprzez stosowanie unijnych i krajowych ram kompetencji.
  16. Państwom członkowskim zaleca się zaproszenie partnerów społecznych, sektora kształcenia i szkolenia oraz innych odpowiednich interesariuszy do udziału w procesie definiowania kryteriów kwalifikowalności w odniesieniu do szkoleń ujętych w rejestrze.
  17. Państwom członkowskim zaleca się, by w stosownych przypadkach w przejrzysty sposób dopuściły uwzględnianie w rejestrze krajowym możliwości szkoleniowych oferowanych przez organizatorów w innych państwach.
- Pojedynczy krajowy portal cyfrowy obsługujący indywidualne rachunki szkoleniowe
18. Państwa członkowskie zachęca się do umożliwienia osobom dostępu do ich indywidualnych rachunków szkoleniowych i łatwego poruszania się po rejestrze poprzez bezpieczne uwierzytelnianie elektroniczne na charakteryzującym się dostępnością ⁽¹⁷⁾ pojedynczym krajowym portalu cyfrowym ⁽¹⁸⁾, do którego można łatwo uzyskać dostęp z urządzeń mobilnych i który powinien być połączony z platformą Europass, a także do wspierania osób w takich działaniach.
- Płatny urlop szkoleniowy
19. Państwom członkowskim zaleca się podjęcie dialogu z partnerami społecznymi na temat rozwiązań, które umożliwiają pracownikom uczestnictwo w szkoleniach w godzinach pracy z wykorzystaniem ich indywidualnych rachunków szkoleniowych.
  20. Państwom członkowskim zaleca się wprowadzenie przepisów dotyczących płatnych urlopów szkoleniowych lub dochodu zastępczego lub dokonanie przeglądu adekwatności istniejących przepisów, a przy tym rozważenie:
    - a) objęcia nimi każdego rodzaju stosunku pracy oraz osób samozatrudnionych;
    - b) finansowego i niefinansowego wsparcia dla pracodawców (w szczególności MŚP), których pracownicy korzystają z płatnego urlopu szkoleniowego;
    - c) potrzeby zapewnienia skutecznego wdrożenia takich przepisów.

Działania informacyjne i służące zwiększeniu świadomości

21. Państwom członkowskim zaleca się, by wspólnie z partnerami społecznymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, organizacjami regionalnymi i lokalnymi oraz innymi odpowiednimi podmiotami podejmowały szeroko zakrojone działania i kampanie informacyjne i służące zwiększeniu świadomości, dostosowane do potrzeb potencjalnych beneficjentów systemu indywidualnych rachunków szkoleniowych. Szczególną uwagę należy zwrócić na osoby najbardziej potrzebujące podniesienia i zmiany kwalifikacji, zgodnie z definicją na poziomie krajowym, aby informować i motywować osoby kwalifikujące się odnośnie do ich praw i korzyści wiążących się z indywidualnymi rachunkami szkoleniowymi oraz ram wspomaganie. Działania służące zwiększeniu świadomości powinny być również skierowane między innymi do pracowników MŚP.

⁽¹⁷⁾ Zgodnie z wymogami dostępności określonymi w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług (Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 70).

⁽¹⁸⁾ Portale takie powinny zostać utworzone zgodnie z zasadami zawartymi w komunikacie Komisji z dnia 23 marca 2017 r. w sprawie europejskich ram interoperacyjności.

Monitorowanie i ciągłe doskonalenie

22. Państwa członkowskie, które wprowadzają indywidualne rachunki szkoleniowe, są zachęcane do monitorowania i oceny na poziomie krajowym funkcjonowania takich rachunków i ram wspomagających oraz, w razie potrzeby, do dokonywania dostosowań, by w sposób jak najbardziej efektywny osiągnąć cele niniejszego zalecenia, na przykład w odniesieniu do kwoty uprawnień do szkoleń, definicji osób najbardziej potrzebujących podniesienia i zmiany kwalifikacji oraz przyjaznego dla użytkownika zintegrowania poszczególnych elementów ram wspomagających. W procesie tym należy konsultować się z partnerami społecznymi i odpowiednimi interesariuszami.

Finansowanie

23. Państwu członkowskiemu zaleca się podjęcie działań w celu zapewnienia adekwatnego i trwałego finansowania indywidualnych rachunków szkoleniowych, z uwzględnieniem uwarunkowań krajowych i innych istniejących już środków, ze zwróceniem szczególnej uwagi na MŚP.
24. Państwa członkowskie zachęca się do ułatwiania łączenia różnych publicznych i prywatnych źródeł finansowania w celu zasilenia indywidualnych uprawnień do szkoleń, w tym także źródeł finansowania wynikających z rokowań zbiorowych.
25. Państwu członkowskiemu zaleca się zapewnienie trwałego finansowania na rzecz ram wspomagających oraz działań informacyjnych i służących zwiększaniu świadomości, o których mowa w niniejszym zaleceniu.
26. Państwa członkowskie zachęca się do maksymalnego i jak najwydajniejszego wykorzystywania funduszy i instrumentów Unii, w szczególności Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz Instrumentu Wsparcia Technicznego, w celu:
- utworzenia krajowych indywidualnych rachunków szkoleniowych osadzonych w ramach wspomagających, w tym poprzez opracowanie pojedynczego krajowego portalu cyfrowego na potrzeby indywidualnych rachunków szkoleniowych i powiązanych uznawanych usług oraz utworzenie krajowych rejestrów uznanych szkoleń;
  - zapewnienia dodatkowych indywidualnych uprawnień do szkoleń na rachunkach osób najbardziej potrzebujących podniesienia i zmiany kwalifikacji, w sposób odzwierciedlający uwarunkowania krajowe i priorytety Unii, w tym w zakresie transformacji ekologicznej i cyfrowej;
  - tworzenia i zapewniania możliwości poradnictwa zawodowego i walidacji;
  - zorganizowania działań informacyjnych i służących zwiększaniu świadomości.

Wsparcie ze strony Unii

27. Rada z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja zamierza – zgodnie ze swoimi kompetencjami i z należyтым uwzględnieniem zasady pomocniczości – wspierać wykonanie niniejszego zalecenia, korzystając z wiedzy fachowej Europejskiego Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (Cedefop), Europejskiej Fundacji Kształcenia (ETF), Europejskiej Fundacji na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound) oraz Europejskiego Urzędu ds. Pracy (ELA), poprzez:
- ułatwianie wzajemnego uczenia się wśród państw członkowskich, by wesprzeć opracowywanie i wprowadzanie odpowiednich środków do celów wykonania niniejszego zalecenia;
  - poszerzanie bazy wiedzy na temat indywidualnych rachunków szkoleniowych i powiązanych kwestii oraz opracowanie odpowiednich materiałów zawierających wytyczne;
  - przeprowadzoną w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi analizę dalszego rozwoju platformy Europass, w szczególności w celu zapewnienia interoperacyjności z pojedynczymi krajowymi portalami cyfrowymi na potrzeby indywidualnych rachunków szkoleniowych, oraz poprzez eksponowanie możliwości uczenia się, poradnictwa zawodowego i walidacji, z których można skorzystać za pośrednictwem danych krajowych indywidualnych uprawnień do szkoleń.

Sprawozdawczość i ocena

28. Państwa członkowskie zachęca się do podjęcia działań na rzecz realizacji celów określonych w pkt 1 niniejszego zalecenia. Postępy na drodze do realizacji tych celów powinny być monitorowane w ramach wielostronnego nadzoru jako część cyklu europejskiego semestru. Komisja powinna zapewnić, by w toku monitorowania wykorzystywano informacje już zgromadzone za pomocą innych ram monitorowania i unikano powielania działań, tak by ograniczyć obciążenia administracyjne.
29. Komisja powinna dokonać oceny i ewaluacji postępów w wykonaniu niniejszego zalecenia we współpracy z zainteresowanymi państwami członkowskimi i po konsultacjach z partnerami społecznymi i odpowiednimi interesariuszami oraz powinna złożyć Radzie sprawozdanie do dnia 17 czerwca 2027 r.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 16 czerwca 2022 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
O. DUSSOPT

ZALECENIE RADY**z dnia 16 czerwca 2022 r.****w sprawie zapewnienia sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej**

(2022/C 243/04)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności art. art. 166 ust. 4 oraz art. 292 w związku z art. 149,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Należy pilnie ograniczyć emisje gazów cieplarnianych, w szczególności w celu zmniejszenia podnoszenia się poziomu mórz i prawdopodobieństwa wystąpienia ekstremalnych zdarzeń pogodowych, które już teraz dotyczą każdego regionu na świecie ⁽¹⁾, oraz w celu zmniejszenia kosztów gospodarczych i społecznych związanych ze skutkami globalnego ocieplenia ⁽²⁾. Unia i jej państwa członkowskie są Stronami porozumienia paryskiego przyjętego w dniu 15 grudnia 2015 r. na podstawie Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) (zwanego dalej „porozumieniem paryskim”) ⁽³⁾, w którym Strony zobowiązano do ograniczenia wzrostu średniej temperatury globalnej do poziomu znacznie niższego niż 2 °C powyżej poziomu przedindustrialnego oraz podejmowania wysiłków mających na celu ograniczenie wzrostu temperatury do 1,5 °C powyżej poziomu przedindustrialnego.
- (2) Zmiana klimatu i degradacja środowiska stanowią poważne zagrożenia, które wymagają pilnych działań, co ostatnio potwierdzono w szóstym sprawozdaniu oceniającym Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) w sprawie podstaw fizycznych zmiany klimatu. Cierpienie ludzkie i straty ekonomiczne wynikające z coraz częstszych ekstremalnych zdarzeń klimatycznych, takich jak powodzie, fale upałów, susze i pożary lasów, stają się coraz powszechniejsze. W Unii straty te wynoszą już średnio ponad 12 mld EUR rocznie ⁽⁴⁾.

Straty te mogą osiągnąć dodatkowe 175 mld EUR rocznie, co stanowi 1,38 % PKB Unii, jeżeli globalne ocieplenie osiągnie poziom 3°C powyżej poziomu przedindustrialnego, w porównaniu z 65 mld EUR w przypadku 2°C i 36 mld EUR rocznie w przypadku 1,5°C. Przyniosłoby to nieproporcjonalne szkody niektórym grupom, w szczególności osobom już będącym w trudnej sytuacji i regionom już stojącym w obliczu wyzwań.

- (3) W komunikacie Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. pt. „Europejski Zielony Ład” (zwanym dalej „Europejskim Zielonym Ładem”) określono strategię dla Unii, aby stała się ona pierwszym kontynentem neutralnym dla klimatu i aby przekształcić Unię w zrównoważone, sprawiedliwsze i zamożniejsze społeczeństwo, które szanuje ograniczenia planety. Potrzeba sprawiedliwej transformacji stanowi integralną część Europejskiego Zielonego Ładu, w którym podkreślono, że żadnej osoby ani żadnego miejsca nie należy pozostawiać w tyle. W Europejskim prawie o klimacie ⁽⁵⁾ określono wiążący cel ogólnounijny, jakim jest neutralność klimatyczna do 2050 r., oraz wiążący cel pośredni, jakim jest ograniczenie krajowych emisji netto gazów cieplarnianych do roku 2030 o co najmniej 55 % w porównaniu z poziomami z 1990 r. Celem 8. unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. ⁽⁶⁾ jest przyspieszenie zielonej transformacji w kierunku neutralnej dla klimatu, zrównoważonej, nietoksycznej, zasobooszczędnej, opartej na energii odnawialnej, odpornej i konkurencyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym w sposób sprawiedliwy, równy i sprzyjający włączeniu społecznemu oraz ochrona, przywrócenie i poprawa stanu środowiska.

⁽¹⁾ IPCC, 2021: Climate change 2021: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [„Zmiana klimatu w 2021 r.: podstawy fizyczne zmiany klimatu. Wkład grupy roboczej I w szóste sprawozdanie oceniające Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu”].

⁽²⁾ Szewczyk, W., Feyen, L., Matei, A., Ciscar, J.C., Mulholland, E., Soria, A. (2020), Economic analysis of selected climate impacts [„Analiza ekonomiczna wybranych skutków dla klimatu”], Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, doi:10.2760/845605.

⁽³⁾ Dz.U. L 282 z 19.10.2016, s. 4.

⁽⁴⁾ Komisja Europejska (2021), badanie PESETA IV „Climate change impacts and adaptation in Europe” [Skutki zmiany klimatu i przystosowanie się do niej w Europie], Wspólne Centrum Badawcze, Sewilla, <http://ec.europa.eu/jrc/en/peseta-iv>.

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1).

⁽⁶⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. (Dz.U. L 114 z 12.4.2022, s. 22).

- (4) W świetle wojny napastniczej prowadzonej przez Rosję przeciwko Ukrainie w komunikacie Komisji z dnia 18 maja 2022 r. pt. „Plan REPowerEU” (zwanym dalej „Planem REPowerEU”) zgodnie z deklaracją wersalską z 10–11 marca 2022 r. określono środki mające na celu stopniowe wyeliminowanie zależności Unii od paliw kopalnych z Rosji poprzez dywersyfikację dostaw gazu i szybsze ograniczanie uzależnienia od paliw kopalnych, w tym poprzez upowszechnienie energetyki słonecznej i wiatrowej oraz pomp ciepła, dekarbonizację przemysłu oraz umożliwienie szybkiego wydawania pozwoleń na projekty dotyczące energii ze źródeł odnawialnych.
- (5) Transformacja w kierunku gospodarki i społeczeństwa neutralnych dla klimatu wymaga kompleksowych środków z zakresu polityki oraz znacznych inwestycji w wielu obszarach, takich jak działania w dziedzinie klimatu, energia, transport, środowisko, przemysł, badania naukowe i innowacje ⁽⁷⁾. Aby zrealizować na poziomie Unii wiążący cel dotyczący 2030 r., w dniu 14 lipca 2021 r. Komisja wydała komunikat pt. „Gotowi na 55”: osiągnięcie unijnego celu klimatycznego na 2030 r. w drodze do neutralności klimatycznej, jak również przedstawiła szereg powiązanych wniosków ustawodawczych” (zwanym dalej „pakietem »Gotowi na 55«”). „Pakiet »Gotowi na 55«” zawiera wnioski dotyczące aktualizacji odpowiedniego prawodawstwa, w tym unijnego systemu handlu emisjami (EU ETS) ⁽⁸⁾, dyrektyw w sprawie opodatkowania energii, efektywności energetycznej i energii odnawialnej, rozporządzenia w sprawie norm emisji CO₂ dla samochodów osobowych i dostawczych, rozporządzenia w sprawie włączenia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych pochodzących z działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem, dyrektywy w sprawie infrastruktury paliw alternatywnych oraz rozporządzenia w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego w odniesieniu do sektorów nieobjętych obecnym EU ETS, a mianowicie sektora transportu i sektora budowlanego.

Zawiera on również wnioski dotyczące nowych aktów ustawodawczych, w szczególności dotyczące wspierania stosowania czystszych paliw w sektorze lotnictwa i transportu morskiego, a także ustanowienia mechanizmu dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ i ustanowienia Społecznego Funduszu Klimatycznego, co jest bezpośrednio związane z proponowanym wprowadzeniem systemu handlu emisjami w odniesieniu do paliw stosowanych w budynkach i transporcie drogowym. „Pakiet »Gotowi na 55«,” w połączeniu ze środkami wdrażanymi na poziomie Unii w celu wspierania niezbędnych inwestycji publicznych i prywatnych oraz zachęcania do nich, ma umożliwić wspieranie i przyspieszanie rozwoju nowych rynków, na przykład czystych paliw i pojazdów niskoemisyjnych, tym samym prowadząc do obniżenia kosztów zrównoważonej transformacji zarówno dla przedsiębiorstw, jak i dla obywateli.

- (6) Na posiedzeniu w dniu 20 czerwca 2019 r. Rada Europejska zobowiązała się, w swoim „Nowym programie strategicznym na lata 2019–2024”, do zapewnienia sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej, która będzie sprzyjać włączeniu społecznemu i w ramach której nikt nie zostanie pozostawiony w tyle. Na poziomie międzynarodowym państwa członkowskie poparły cele zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych i ratyfikowały porozumienie paryskie, w którym odniesiono się do konieczności sprawiedliwej transformacji w odniesieniu do pracowników oraz zapewniania godnej pracy i tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy oraz do potrzeby przystosowania się i budowania zdolności w celu uwzględnienia aspektu płci. Wytyczne Międzynarodowej Organizacji Pracy określają ustanowione na poziomie międzynarodowym ramy polityczne sprawiedliwej transformacji w kierunku zrównoważonych środowiskowo gospodarek i społeczeństw dla wszystkich ⁽⁹⁾. Ponadto 54 sygnatariuszy (państwa i partnerzy społeczni) poparło „Śląską Deklarację na rzecz Solidarności i Sprawiedliwej Transformacji” ⁽¹⁰⁾, przyjętą podczas 24. Konferencji Stron (COP) UNFCCC w Katowicach, w tym Komisja w imieniu Unii i 21 indywidualnych państw członkowskich. Unia i 10 państw członkowskich podpisało deklarację w sprawie wspierania warunków sprawiedliwej transformacji na poziomie międzynarodowym, przyjętą podczas 26. COP UNFCCC w Glasgow, zobowiązując się do włączenia informacji na temat sprawiedliwej transformacji do sporządzanych co dwa lata sprawozdań z przejrzystości w kontekście sprawozdawczości dotyczącej ich polityk i środków mających na celu osiągnięcie ich ustalonych na poziomie krajowym wkładów.
- (7) Sprawiedliwość i solidarność to podstawowe zasady polityki Unii w zakresie zielonej transformacji oraz warunków szerokiego i trwałego poparcia publicznego. W Europejskim Zielonym Ładzie podkreślono, że transformacja musi przebiegać zarazem w sprawiedliwy i sprzyjający włączeniu społecznemu sposób, a na pierwszym miejscu należy stawiać ludzi i nie wolno tracić z oczu regionów, sektorów przemysłu, pracowników, gospodarstw domowych i konsumentów, którzy będą borykać się z największymi trudnościami. Ponadto w komunikacie Komisji z dnia 14 sty-

⁽⁷⁾ Na przykład jeżeli chodzi o infrastrukturę, szacuje się, że w tym dziesięcioleciu Unia będzie potrzebować dodatkowych inwestycji w wysokości 350 mld EUR rocznie na realizację celu redukcji emisji do 2030 r. tylko w odniesieniu do systemów energetycznych, a ponadto będzie potrzebować 130 mld EUR na osiągnięcie innych celów środowiskowych.

⁽⁸⁾ Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2003/87/WE ustanawiającą system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii, decyzję (UE) 2015/1814 w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych i rozporządzenie (UE) 2015/757, COM(2021) 551 final.

⁽⁹⁾ W wytycznych określono koncepcję sprawiedliwej transformacji i wezwano decydentów oraz partnerów społecznych do promowania sprawiedliwej transformacji na poziomie globalnym.

⁽¹⁰⁾ Zob. dokument ST 14545/2018 REV 1.

cznia 2020 r. pt. „Silna Europa socjalna na rzecz sprawiedliwej transformacji” podkreślono, że dzięki wdrożeniu Europejskiego Zielonego Ładu Europa będzie dysponowała narzędziami, które pozwolą jej realizować ambitne zamierzenia, jeżeli chodzi o pozytywną konwergencję społeczno-gospodarczą, sprawiedliwość społeczną i wspólny dobrobyt. Komunikat Komisji z dnia 23 lutego 2022 r. w sprawie godnej pracy na całym świecie na rzecz globalnej sprawiedliwej transformacji i zrównoważonej odbudowy stawia propagowanie godnej pracy na całym świecie w centrum sprawiedliwej transformacji oraz zrównoważonej i odpornej, sprzyjającej włączeniu społecznemu odbudowy po pandemii.

- (8) W komunikacie Komisji z dnia 4 marca 2021 r. pt. „Plan działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych”⁽¹¹⁾ podkreślono, że jedność, koordynacja i solidarność są potrzebne, aby wejść w bardziej ekologiczną i bardziej cyfrową dekadę, w której Europejczycy będą mogli prosperować. Zaproponowano w nim trzy główne cele UE na 2030 r., a mianowicie: do 2030 r. co najmniej 78 % ludności w wieku 20–64 lat powinno mieć zatrudnienie⁽¹²⁾; co najmniej 60 % wszystkich dorosłych powinno co roku uczestniczyć w szkoleniach⁽¹³⁾; oraz liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym powinna do 2030 r. ulec zmniejszeniu o co najmniej 15 mln⁽¹⁴⁾. Te główne cele na 2030 r. zostały przyjęte z zadowoleniem przez przywódców Unii w deklaracji z Porto z dnia 8 maja 2021 r. na nieformalnym spotkaniu szefów państw i rządów w Porto w dniach 7–8 maja 2021 r. i przez Radę Europejską w konkluzjach z dnia 24–25 czerwca 2021 r.
- (9) Przy zastosowaniu odpowiednich polityk towarzyszących⁽¹⁵⁾ zielona transformacja mogłaby skutkować stworzeniem łącznie około 1 mln dodatkowych miejsc pracy wysokiej jakości⁽¹⁶⁾ w Unii do 2030 r. i 2 mln do 2050 r.⁽¹⁷⁾ w sektorach takich jak budownictwo, technologie informacyjne i komunikacyjne (ICT) lub energia odnawialna, łagodząc jednocześnie przedłużający się spadek liczby miejsc pracy wymagających średnich kwalifikacji w wyniku automatyzacji i transformacji cyfrowej. W scenariuszu pesymistycznym skutki zielonej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej w połączeniu z nieodpowiednią kombinacją środków z różnych dziedzin polityki mogą jednak oznaczać spadek PKB na poziomie do 0,39 % w Unii oraz utratę miejsc pracy na poziomie do 0,26 %⁽¹⁸⁾.
- (10) Skutki zielonej transformacji na działalność gospodarczą i zatrudnienie będą różne w zależności od sektora, zawodu, regionu i państwa, co oznacza zmiany miejsc pracy w obrębie sektorów i ekosystemów przemysłowych, a także znaczne realokacje siły roboczej między nimi⁽¹⁹⁾. Restrukturyzacja i dostosowanie w odnośnych przedsiębiorstwach, sektorach i ekosystemach wymaga opracowania nowych modeli biznesowych i znacznych realokacji siły roboczej między sektorami i regionami. Na przykład utrata miejsc pracy jest oczekiwana w niektórych sektorach górnictwa lub produkcji energii z paliw kopalnych, a także w częściach sektora motoryzacyjnego. Z drugiej strony oczekuje się nowych możliwości zatrudnienia w działalności związanej z zatrzymaniem wartości w obiegu zamkniętym oraz w zrównoważonym transporcie i produkcji energii. Państwa członkowskie powinny zatem stosować szczególne podejścia, koncentrując się na poszczególnych regionach i ekosystemach, których to dotyczy, we współpracy z partnerami społecznymi lub władzami lokalnymi i regionalnymi oraz zainteresowanymi stronami.

⁽¹¹⁾ Europejski filar praw socjalnych, ogłoszony i podpisany przez Radę, Parlament Europejski i Komisję na szczycie w Göteborgu w listopadzie 2017 r., jest unijnym kompasem na drodze w kierunku silnej Europy socjalnej.

⁽¹²⁾ Aby osiągnąć ten ogólny cel, Europa musi dążyć do zmniejszenia o co najmniej połowę różnicy wskaźnika zatrudnienia kobiet i mężczyzn w porównaniu z 2019 r.; do zmniejszenia do 9 % odsetka młodzieży (15–29 lat) niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się (młodzież NEET) oraz do zwiększenia oferty wczesnej formalnej edukacji i opieki nad dzieckiem.

⁽¹³⁾ W szczególności co najmniej 80 % osób w wieku 16–74 lata powinno posiadać podstawowe umiejętności cyfrowe, a także należy w dalszym ciągu ograniczać zjawisko wczesnego kończenia nauki i zwiększać uczestnictwo w kształceniu średnim II stopnia.

⁽¹⁴⁾ Spośród 15 mln osób, które należy wydobyc z ubóstwa lub wykluczenia społecznego, co najmniej 5 mln powinny stanowić dzieci.

⁽¹⁵⁾ Komunikat Komisji z dnia 14 lipca 2021 r. pt. „Gotowi na 55»: osiągnięcie unijnego celu klimatycznego na 2030 r. w drodze do neutralności klimatycznej”.

⁽¹⁶⁾ Dokument roboczy służb Komisji, ocena skutków towarzysząca komunikatowi „Ambitniejszy cel klimatyczny Europy do 2030 r. Inwestowanie w przyszłość neutralną dla klimatu z korzyścią dla obywateli”, SWD(2020) 176 final. Prognozy na podstawie E-QUEST z wykorzystaniem scenariusza „niższego opodatkowania siły roboczej o niskich umiejętnościach”.

⁽¹⁷⁾ Komisja Europejska (2019), „Zrównoważony wzrost gospodarczy dla wszystkich: wybory dotyczące przyszłości Europy o wymiarze społecznym, Zatrudnienie i kwestie społeczne w Europie w roku 2019”, 4 lipca 2019 r. Na podstawie szczegółowej analizy towarzyszącej komunikatowi Komisji COM(2018) 773.

⁽¹⁸⁾ SWD(2020) 176 final.

⁽¹⁹⁾ SWD(2020) 176 final.

- (11) Poprzez tworzenie wysokiej jakości możliwości zatrudnienia dla wszystkich, a jednocześnie wdrażanie środków mających na celu łagodzenie ubóstwa energetycznego i transportowego oraz zapobieganie mu zielona transformacja może przyczynić się do zwiększenia dochodów i ogólnego zmniejszenia nierówności i ubóstwa⁽²⁰⁾. Może ona zatem pomóc w rozwiązaniu problemu istniejących wcześniej nierówności społeczno-gospodarczych i wykluczenia społecznego, poprawie zdrowia i dobrostanu oraz promowaniu równości, w tym równości płci. Szczególną uwagę należy zwrócić na niektóre grupy społeczne, zwłaszcza te już będące w trudnej sytuacji. Dotyczy to przede wszystkim gospodarstw domowych o niskich i niższych średnich dochodach, które przeznaczają dużą część dochodu na podstawowe usługi, takie jak energia, transport i mieszkalnictwo, a także mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Wyniki modelowania pokazują, że to, czy podatki na ochronę środowiska są progresywne czy regresywne, będzie w dużej mierze zależało od konstrukcji instrumentu, w tym np. od zakresu, w jakim obniżki podatku dochodowego lub inne możliwości recyklingu dochodów są ukierunkowane na osoby o niższych dochodach⁽²¹⁾.
- (12) Działalność związana z zatrzymaniem wartości w obiegu zamkniętym, w tym modele biznesowe obejmujące naprawę, ponowne wykorzystanie, regenerację produktów i serwicyzację, może sprzyjać zrównoważonemu i przystępnemu cenowo dostępowi do towarów i usług. Przyczynia się ona także do powstawania miejsc pracy i możliwości na różnych poziomach umiejętności, w tym dla kobiet, osób z niepełnosprawnościami i grup będących w trudnej sytuacji, za pośrednictwem działających w tych obszarach podmiotów społecznych. Dzięki propagowaniu produktów o zamkniętym cyklu życia działalność taka znacznie ogranicza emisje dwutlenku węgla, a tworzone miejsca pracy znajdują się w pobliżu produktów, które trzeba konserwować, odnawiać lub udostępnić.
- (13) Według najnowszych danych dostępnych w europejskich badaniach dochodów i warunków życia na lata 2019–2020 ubóstwo energetyczne dotknęło około 8 % ludności Unii, to jest ponad 35 mln osób, które nie były w stanie w odpowiedni sposób ogrzać domów, przy czym istnieją znaczne różnice między państwami członkowskimi i między grupami objętymi określonymi progami podatkowymi⁽²²⁾. Ogólnie rzecz biorąc, Obserwatorium Ubóstwa Energetycznego szacuje, na podstawie zestawu wskaźników, że ponad 50 mln gospodarstw domowych w Unii doświadcza ubóstwa energetycznego⁽²³⁾. Ubóstwo energetyczne, wynikające z połączenia niskich dochodów, dużego udziału dochodu do dyspozycji wydawanego na energię i niskiej efektywności energetycznej, od pewnego czasu stanowi poważne wyzwanie dla Unii. Ponadto ryzyko ubóstwa energetycznego wzrasta wraz z wysokimi i niestabilnymi cenami energii, które wynikają z wielu czynników, w tym czynników związanych z wojną napastniczą prowadzoną przez Rosję przeciwko Ukrainie i późniejszą reakcją polityczną Unii. Ta forma ubóstwa dotyka nie tylko gospodarstwa domowe o niskich dochodach, ale także gospodarstwa domowe o niższych średnich dochodach w wielu państwach członkowskich.

Gospodarstwa domowe o ponadprzeciętnych potrzebach energetycznych, do których należą rodziny z dziećmi, w tym rodziny niepełne, osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze, są również bardziej narażone na ubóstwo energetyczne⁽²⁴⁾ i jego skutki. Kobiety, w szczególności samotnie wychowujące dzieci, podobnie jak starsze kobiety⁽²⁵⁾, są także szczególnie dotknięte ubóstwem energetycznym. Oprócz ubóstwa energetycznego coraz częściej mówi się o ubóstwie transportowym, kiedy to pewne kategorie ludności nie są w stanie uzyskać dostępu do poziomu usług transportowych niezbędnego pod względem społecznym i materialnym. Bez odpowiednich środków towarzyszących, mających na celu łagodzenie ubóstwa energetycznego i ubóstwa transportowego oraz zapobieganie im, istnieje ryzyko pogłębienia się tych form ubóstwa, zwłaszcza z powodu internalizacji kosztów emisji w kształtowaniu się cen lub kosztów przystosowania się do bardziej wydajnych i mniej emisyjnych alternatyw.

⁽²⁰⁾ Komisja Europejska (2019), „Zrównoważony wzrost gospodarczy dla wszystkich: wybory dotyczące przyszłości Europy o wymiarze społecznym, Zatrudnienie i kwestie społeczne w Europie w roku 2019”, rozdział 5, 4 lipca 2019 r., i Komisja Europejska (2020), „Leaving no one behind and striving for more: fairness and solidarity in the European social market economy”, Employment and Social Developments in Europe 2020 [„Nie zostawiając nikogo w tyle i mierząc wyżej: sprawiedliwość i solidarność w europejskiej społecznej gospodarce rynkowej”, Zatrudnienie i kwestie społeczne w Europie w roku 2020], rozdział 4.2.2, 15 września 2020 r. Ogólne ubóstwo w tym kontekście mierzy się za pomocą uzgodnionego wskaźnika zagrożenia ubóstwem zgodnie ze wskaźnikami tablicy wskaźników społecznych i powiązanych głównym celem na 2030 r. w ramach planu działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych.

⁽²¹⁾ IEEP (2021), „Green taxation and other economic instruments: internalising environmental costs to make the polluter pay” [Zielone opodatkowanie i inne instrumenty ekonomiczne: internalizacja kosztów środowiskowych w celu skłonienia zanieczyszczającego do zapłaty].

⁽²²⁾ Ponadto aż do 6,2 % osób mieszkających w Unii, tj. ponad 27 mln osób, zalega z zapłatą rachunków za media.

⁽²³⁾ Komisja Europejska, sprawozdanie roczne EPOV:Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu w Unii Europejskiej:Aktualna sytuacja i działania, 2019 r., s. 6.

⁽²⁴⁾ Zob. sprawozdanie z warsztatu na temat ubóstwa energetycznego, zorganizowanego w dniu 9 listopada 2016 r. dla Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (ITRE) Parlamentu Europejskiego.

⁽²⁵⁾ Zob. Perspektywa płci w dostępie do energii w UE (europa.eu), Płeć i energia, Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (europa.eu), GFE-Gender-Issues-Note-Session-6.2.pdf (oecd.org).

- (14) Zasady sprawiedliwości, spójności i solidarności społecznej są silnie zakorzenione w strukturze odpowiednich ram klimatycznych, energetycznych i środowiskowych na poziomie Unii, w tym poprzez zasadę „zanieczyszczający płaci” i wspólny wysiłek redukcyjny państw członkowskich, jak również w niektórych przypadkach redystrybucji uprawnień w ramach EU ETS na potrzeby solidarności, wzrostu i połączeń międzysystemowych w Unii oraz ich wykorzystaniu na potrzeby funduszu modernizacyjnego, który przyczynia się do zaspokojenia znaczących potrzeb inwestycyjnych państw członkowskich o niższych dochodach w zakresie modernizacji ich systemów energetycznych. Ponadto ramy prawodawstwa Unii w zakresie energii dają państwom członkowskim narzędzia służące zapewnieniu ochrony dotkniętych ubóstwem energetycznym odbiorców będących gospodarstwami domowymi znajdującymi się w trudnej sytuacji, przy jednoczesnym unikaniu zakłóceń rynku. Narzędzia te pomagają w ułatwieniu zielonej transformacji, a równocześnie mają na celu dostarczenie środków do zapewnienia niezbędnej ochrony w bardziej ogólnym ujęciu, jak pokazuje na przykład komunikat Komisji z dnia 13 października 2021 r. pt. „Reakcja na rosnące ceny energii: zestaw działań i środków wsparcia” oraz Plan REPowerEU.
- (15) Państwa członkowskie mają do dyspozycji szereg narzędzi służących do nakreślenia i koordynacji działań na rzecz sprawiedliwej transformacji. Krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu przygotowywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 ⁽²⁶⁾ powinny zawierać ocenę liczby gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym oraz określenie środków niezbędnych do tego, aby zająć się społecznymi i terytorialnymi skutkami transformacji energetycznej. W terytorialnych planach sprawiedliwej transformacji przygotowanych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 ⁽²⁷⁾ należy wskazać terytoria kwalifikujące się do wsparcia w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji do 2027 r. W finansowanych przez NextGenerationEU krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności przygotowanych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 ⁽²⁸⁾ określa się reformy i inwestycje mające na celu wspieranie zielonej transformacji, wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, spójności społecznej i terytorialnej, odporności i perspektyw dla następnego pokolenia, z przewidywaną realizacją do 2026 r. Niektóre działania na rzecz sprawiedliwej transformacji są ponadto wdrażane w kontekście innych programów i inicjatyw, w szczególności funduszy w ramach polityki spójności.
- (16) Opierając się w szczególności na zasadach i strategiach Europejskiego Zielonego Ładu i Europejskiego filaru praw socjalnych, można usprawnić kształtowanie polityki w sposób kompleksowy i przekrojowy oraz zapewnić spójność działań w zakresie wydatków na poziomie unijnym i krajowym. W komunikacie Komisji z dnia 17 września 2020 r. pt. „Ogólnounijna ocena krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu. Siła napędowa zielonej transformacji i wsparcie odbudowy gospodarki dzięki zintegrowanemu planowaniu w dziedzinie energii i klimatu” Komisja uznając, że ostateczne krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu zawierają pewne wskaźniki i strategie dotyczące ubóstwa energetycznego, stwierdziła, że nie zawsze określono w nich jasny priorytet potrzeb w zakresie finansowania w odniesieniu do sprawiedliwej transformacji, przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji lub wsparcia dostosowań na rynku pracy. Terytorialne plany sprawiedliwej transformacji powinny koncentrować się na wybranych terytoriach, a zatem nie oczekuje się, że będą zawierały ogólną strategię i politykę na rzecz sprawiedliwej transformacji na poziomie krajowym. Choć reformy i inwestycje, które te plany wspierają i pomagają finansować, mają na celu zapewnienie trwałego wpływu, zarówno terytorialne plany sprawiedliwej transformacji, jak i plany odbudowy i zwiększania odporności są ograniczone w czasie.
- (17) Sprawiedliwa transformacja w kierunku neutralności klimatycznej Unii do 2050 r. zapewni, aby nikt nie został pozostawiony w tyle, w szczególności osoby pracujące i gospodarstwa domowe najbardziej obciążone skutkami zielonej transformacji, zwłaszcza już będące w trudnej sytuacji. W tym celu, jak określono w niniejszym zaleceniu, państwa członkowskie powinny wprowadzić kompleksowe pakiety polityczne ⁽²⁹⁾, wzmocnić elementy przekrojowe, które służą promowaniu sprawiedliwej zielonej transformacji, oraz optymalnie wykorzystywać finansowanie publiczne i prywatne. Pakiety polityczne powinny uwzględniać te osoby i gospodarstwa domowe, które są najbardziej obciążone skutkami zielonej transformacji, szczególnie w związku z utratą miejsc pracy, ale także zmianą warunków pracy lub nowymi wymogami dotyczącymi zadań w miejscu pracy, jak również te, które są narażone na niekorzystny wpływ na dochód do dyspozycji, wydatki i dostęp do podstawowych usług. Wśród grup najbardziej obciążonych skutkami transformacji pakiety polityczne powinny w szczególności, ale nie tylko, uwzględniać osoby

⁽²⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektywy Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).

⁽²⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 1).

⁽²⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

⁽²⁹⁾ W szczególności roczne strategie zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2021 i 2022 r., zalecenia dla strefy euro z 2021 r. oraz zalecenia krajowe.

i gospodarstwa domowe będące w trudnej sytuacji, zwłaszcza osoby najbardziej oddalone od rynku pracy, na przykład ze względu na ich umiejętności, warunki panujące na rynku pracy na danym terytorium lub inne cechy, takie jak płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, przekonania religijne lub wyznanie, niepełnosprawność, wiek czy orientacja seksualna. Ponadto do osób i gospodarstw domowych będących w trudnej sytuacji można zaliczyć osoby żyjące w ubóstwie lub ubóstwie energetycznym bądź zagrożone takim ubóstwem, zmagające się z przeszkodami w zakresie mobilności lub przeciążone wydatkami mieszkaniowymi, w tym rodziny niepełne, przy czym osobami samotnie wychowującymi dzieci częściej są kobiety. Pakiety polityczne powinny być dostosowane do warunków lokalnych, z uwzględnieniem potrzeb najbardziej wrażliwych i oddalonych części Unii, w tym regionów najbardziej oddalonych i wysp.

- (18) Aktywne wsparcie na rzecz zatrudnienia wysokiej jakości powinno koncentrować się na pomocy pracownikom, osobom poszukującym pracy, osobom niekształcącym się, niepracującym ani nieszkolącym się oraz osobom samozatrudnionym, które są najbardziej obciążone skutkami zielonej transformacji. W szczególności wsparcia w celu poprawy ich zdolności do zatrudnienia oraz znalezienia pracy, zgodnie z zaleceniem Komisji (UE) 2021/402⁽³⁰⁾, wymagają osoby niedostatecznie reprezentowane, takie jak kobiety, pracownicy o niskich umiejętnościach, osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze lub osoby o stosunkowo niskiej zdolności do adaptacji do zmian na rynku pracy. Opierając się na poprzednich wytycznych dotyczących polityki, w szczególności na tych zaleceniach i decyzjach Rady (UE) 2020/1512⁽³¹⁾ i (UE) 2021/1868⁽³²⁾, pakiety polityczne powinny zatem obejmować dostosowane do potrzeb środki wspierające zachęty do zatrudniania i zmiany pracy oraz wspierania przedsiębiorczości, skierowane w szczególności do kobiet lub osób z niepełnosprawnościami, a także środki na rzecz tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy, w szczególności dla mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, a także na terytoriach najbardziej obciążonych skutkami transformacji. Takie środki, w połączeniu z odpowiednim wsparciem Unii, mogą również mieć zasadnicze znaczenie dla sprostania wyzwaniom na rynku pracy, takim jak wyzwania wynikające z napływu uchodźców ukraińskich, w szczególności w najbardziej dotkniętych tym problemem państwach członkowskich. Powinny one również sprzyjać skutecznemu wdrożeniu i egzekwowaniu istniejących przepisów dotyczących warunków pracy oraz wspierać społecznie odpowiedzialną restrukturyzację zgodnie z istniejącymi przepisami i normami. Partnerzy społeczni mają do odegrania istotną rolę w zakresie przyczyniania się do rozwiązania, w drodze dialogu, problemów związanych z zatrudnieniem i społecznymi konsekwencjami wyzwań, jakie niesie ze sobą zielona transformacja.
- (19) Zasadnicze znaczenie dla zapewnienia, aby pracownicy zdobyli umiejętności niezbędne do osiągnięcia zielonej transformacji, ma zagwarantowanie wszystkim dostępu do charakteryzującej się wysoką jakością edukacji włączającej, szkolenia i uczenia się przez całe życie. W związku z tym należy uwzględnić aspekty sprawiedliwej transformacji w procesie opracowywania i wdrażania krajowych strategii na rzecz umiejętności, uwzględniając propozycje Komisji zawarte w „Europejskim programem na rzecz umiejętności”⁽³³⁾ i w „Nowej zaktualizowanej strategii przemysłowej”⁽³⁴⁾. Istotnym czynnikiem wspierającym będą też partnerstwa na rzecz umiejętności określone w pakiecie na rzecz umiejętności. Aktualne informacje i prognozy dotyczące rynku pracy i umiejętności, w tym na poziomie regionalnym, sektorowym i zawodowym, umożliwiają identyfikację i prognozowanie odpowiednich potrzeb w zakresie umiejętności przekrojowych i specyficznych dla danego zawodu, w tym stanowią podstawę do dostosowania programów nauczania do potrzeb w zakresie umiejętności związanych z zieloną transformacją. Kształcenie i szkolenie zawodowe powinno rozwijać wśród młodzieży i dorosłych, przede wszystkim kobiet i pracowników o niskich umiejętnościach, umiejętności potrzebne do opanowania zielonej transformacji zgodnie z zaleceniami Rady 2020/C 4170/01⁽³⁵⁾.

Przygotowanie zawodowe i płatne staże, w których stawia się zdecydowany nacisk na elementy szkoleniowe, w szczególności dla osób młodych, ułatwiają przepływy na rynku pracy, zwłaszcza w kierunku rodzajów działalności przyczyniających się do realizacji celów klimatycznych i środowiskowych oraz w kierunku sektorów, w których występują szczególne niedobory kwalifikacji. Należy promować zwiększanie uczestnictwa dorosłych w uczeniu się przez całe życie, aby zaspokoić potrzeby w zakresie podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowania, między innymi przez umożliwienie zainteresowanym uczestnictwa w szkoleniach dostosowanych do ich potrzeb oraz – w stosownych przypadkach – za pomocą krótkich kursów, których jakość będzie gwarantowana, w zakresie umiejętności związanych z zieloną transformacją, z uwzględnieniem rekomendacji Rady z dnia 16 czerwca 2022 r.⁽³⁶⁾, co ma na celu ułatwienie oceny wartości i uznawanie wyników takich kursów.

⁽³⁰⁾ Zalecenie Komisji (UE) 2021/402 z dnia 4 marca 2021 r. w sprawie skutecznego aktywnego wspierania zatrudnienia w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 (EASE) (Dz.U. L 80 z 8.3.2021, s. 1).

⁽³¹⁾ Decyzja Rady (UE) 2020/1512 z dnia 13 października 2020 r. w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich (Dz.U. L 344 z 19.10.2020, s. 22).

⁽³²⁾ Decyzja Rady (UE) 2021/1868 z dnia 15 października 2021 r. w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich (Dz.U. L 379 z 26.10.2021, s. 1).

⁽³³⁾ Komunikat Komisji z dnia 1 lipca 2020 r. pt. „Europejski program na rzecz umiejętności służący zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności”.

⁽³⁴⁾ Komunikat Komisji z dnia 5 maja 2021 r. pt. „Aktualizacja nowej strategii przemysłowej z 2020 r.: tworzenie silniejszego jednolitego rynku sprzyjającego odbudowie Europy”.

⁽³⁵⁾ Zalecenie Rady 2020/C 417/01 z dnia 24 listopada 2020 r. w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności (Dz.U. C 417 z 2.12.2020, s. 1).

⁽³⁶⁾ Zalecenie Rady z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie europejskiego podejścia do mikropoświadczeń na potrzeby uczenia się przez całe życie i zdolności do zatrudnienia (Zob. s. 10 niniejszego Dziennika Urzędowego).

- (20) Należy dokonać przeglądu struktury systemów ulg podatkowych i systemów ochrony socjalnej pod kątem szczególnych potrzeb wynikających z zielonej transformacji, z uwzględnieniem również zasady „zanieczyszczający płaci” oraz konieczności zapewnienia, aby w ramach polityk towarzyszących nie wprowadzono dotacji do korzystania z paliw kopalnych, nie uzależniano konsumentów od określonej technologii, nie zmniejszono zachęt do renowacji budynków oraz zastępowania systemów energii cieplnej ani nie zmniejszono zachęt w ramach ogólnych środków w zakresie efektywności energetycznej. Połączenie różnych strategii politycznych może zapewnić wsparcie dla gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji i pracowników najbardziej obciążonych skutkami zielonej transformacji. W zależności od sytuacji krajowej i indywidualnej, mogłoby to na przykład obejmować zastąpienie opodatkowania pracy opodatkowaniem na cele klimatyczne i środowiskowe zgodnie z wnioskiem dotyczącym zmiany dyrektywy w sprawie opodatkowania energii ⁽³⁷⁾, przegląd systemów na wypadek bezrobocia lub, w razie potrzeby, tymczasowe i ukierunkowane bezpośrednie wsparcie dochodu. Systemy ochrony socjalnej, w tym polityki włączenia społecznego, mogą być oceniane i w stosownych przypadkach dostosowywane w świetle zielonej transformacji, szczególnie w celu zapewnienia bezpieczeństwa dochodów, zwłaszcza podczas zmiany pracy, oraz w celu zapewnienia odpowiednich usług społecznych, zdrowotnych i usług w zakresie opieki za pośrednictwem odpowiedniej infrastruktury społecznej, w szczególności na terytoriach najbardziej obciążonych skutkami transformacji, na przykład na obszarach wiejskich i w regionach oddalonych, takich jak regiony najbardziej oddalone, aby zapobiec wykluczeniu społecznemu i przeciwdziałać zagrożeniom dla zdrowia. Aby zapobiegać wykluczeniu społecznemu dzieci i zwalczać to wykluczenie, inwestycje w infrastrukturę społeczną dla dzieci mają na celu zapewnienie dzieciom potrzebującym dostępu do kluczowych usług, zgodnie z zaleceniem Rady (UE) 2021/1004 ⁽³⁸⁾.
- (21) Aby zbudować fizyczną i finansową odporność na nieodwracalne skutki zmiany klimatu w sposób sprzyjający włączeniu społecznemu, należy promować rozwiązania w zakresie świadomości ryzyka, ograniczenia ryzyka i przeniesienia ryzyka, w szczególności przez zwiększenie dostępności rozwiązań ubezpieczeniowych oraz inwestycje w zarządzanie ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi i dostosowanie się do niego, w celu ograniczenia fizycznych skutków zmiany klimatu, tym samym zmniejszając straty oraz luki w ochronie przed ryzykiem klimatycznym, z uwzględnieniem mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, a także obszarów wiejskich i regionów oddalonych, takich jak regiony najbardziej oddalone i wyspy. Aby lepiej zapobiegać wstrząsom związanym z klimatem, lepiej się na nie przygotować i lepiej na nie reagować, należy wzmocnić zarządzanie ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi, w tym systemy ochrony ludności na poziomie krajowym i unijnym.
- (22) Każdy ma prawo dostępu do podstawowych usług dobrej jakości, w tym energii, transportu, wody, urządzeń sanitarnych, usług finansowych i usług łączności cyfrowej, a osoby potrzebujące powinny otrzymać wsparcie w zakresie równego dostępu do tych usług ⁽³⁹⁾. Ponadto należy zapewnić osobom potrzebującym dostęp do mieszkań socjalnych lub pomocy mieszkaniowej dobrej jakości ⁽⁴⁰⁾. Ponadto gospodarstwa domowe o niskich i średnich dochodach, odbiorcy wrażliwi, w tym użytkownicy ostateczni, osoby zmagające się z ubóstwem energetycznym lub zagrożone takim ubóstwem oraz osoby mieszkające w mieszkaniach socjalnych mogą zyskać dzięki stosowaniu zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”. Oprócz ochrony odbiorców energii i wzmocnienia ich pozycji, konieczne są konkretne środki służące zapobieganiu ubóstwu energetycznemu i zwalczaniu jego przyczyn, w szczególności polegające na promowaniu inwestycji ukierunkowanych na poprawę efektywności energetycznej, głównie w sektorze mieszkalnictwa socjalnego. Zaproponowane zmiany dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej ⁽⁴¹⁾ oraz dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków ⁽⁴²⁾ mają również na celu usunięcie głównych barier pozagospodarczych utrudniających renowację, takich jak rozdział zachęt, w tym na linii właściciel–najemca, oraz struktury współwłasności. W tym kontekście należy zwrócić szczególną uwagę na kobiety i poszczególne grupy, które są w większym stopniu zagrożone ubóstwem energetycznym, takie jak osoby z niepełnosprawnościami, rodziny niepełne, osoby starsze, dzieci oraz osoby wywodzące się z mniejszości rasowych lub etnicznych.

Istniejącym i pojawiającym się wyzwaniom związanym z mobilnością można sprostać za pomocą środków wsparcia i rozwoju niezbędnej infrastruktury takiej jak transport publiczny. Kluczowe znaczenie dla zapewnienia wszystkim korzyści z zielonej transformacji i udziału w niej mają przystępność cenowa, dostępność i bezpieczeństwo mobilności zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz różnych rodzajów transportu, w tym transportu prywatnego i publicznego. Znaczącą rolę w tym kontekście odgrywa mobilność w miastach, co znalazło również odzwierciedlenie w komunikacie Komisji z dnia 14 grudnia 2021 r. pt. „Europejskie ramy mobilności w miastach”.

⁽³⁷⁾ Takie zastąpienie opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej opodatkowaniem na cele klimatyczne i środowiskowe przewiduje wniosek dotyczący dyrektywy Rady w sprawie restrukturyzacji unijnych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (wersja przekształcona), COM(2021) 563 final.

⁽³⁸⁾ Zalecenie Rady (UE) 2021/1004 z dnia 14 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia europejskiej gwarancji dla dzieci (Dz.U. L 223 z 22.6.2021, s. 14).

⁽³⁹⁾ Europejski filar praw socjalnych uroczyste ogłoszony przez Parlament Europejski i Radę oraz Komisję w dniu 17 listopada 2017 r., zasada 20.

⁽⁴⁰⁾ Europejski filar praw socjalnych uroczyste ogłoszony przez Parlament Europejski i Radę oraz Komisję w dniu 17 listopada 2017 r., zasada 19 lit. a).

⁽⁴¹⁾ Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie efektywności energetycznej (wersja przekształcona), COM(2021) 558 final.

⁽⁴²⁾ Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (wersja przekształcona), COM(2021) 802 final.

- (23) Podejście do sprawiedliwej transformacji obejmujące całe społeczeństwo powinno wspierać środki z zakresu polityki w oparciu o koordynację procesu kształtowania polityki i wzmocnione zdolności operacyjne na wszystkich poziomach i we wszystkich odpowiednich obszarach polityki, powierzając również aktywną rolę władzom lokalnym i regionalnym. Powinno ono również opierać się na zaangażowaniu partnerów społecznych na wszystkich poziomach i etapach, a także na skutecznym i znaczącym udziale społeczeństwa obywatelskiego i zainteresowanych stron. Taka koordynacja i zaangażowanie mogłyby zapewnić, aby zasady sprawiedliwości i solidarności zawarte w Europejskim Zielonym Ładzie były od samego początku uwzględniane w kształtowaniu, wdrażaniu i monitorowaniu polityki, stanowiąc podstawę szerokiego i długoterminowego wsparcia dla sprzyjających włączeniu społecznemu polityk służących przeprowadzeniu zielonej transformacji.
- (24) Zasadnicze znaczenie dla wprowadzenia rozsądnej polityki społecznej i polityki rynku pracy, która zagwarantuje sprawiedliwą i sprzyjającą włączeniu społecznemu transformację, ma zapewnienie solidnej bazy dowodowej. Do realizacji tego celu posłuży stopniowe harmonizowanie i zwiększanie spójności definicji, pojęć, klasyfikacji i metod, w szczególności w oparciu o zalecenie Komisji (UE) 2020/1563⁽⁴³⁾, które ułatwia przeprowadzanie ocen i sprawia, że są one bardziej porównywalne. Dalsze działania w zakresie badań naukowych i innowacji mogą przyczynić się do poszerzenia bazy wiedzy, która może zostać wykorzystana w polityce i dyskursie publicznym. Z kolei wymiana informacji ze społeczeństwem w całej jego różnorodności oraz z kluczowymi zainteresowanymi stronami, na przykład na temat wyników ocen, prognozowania i monitorowania, może przyczynić się do kształtowania polityki i zapewnienia odpowiedzialności.
- (25) Niezbędne są dane i wskaźniki o odpowiednim stopniu szczegółowości i wysokiej jakości, segregowane ze względu na płęć, w szczególności do oceny skutków w zakresie zatrudnienia oraz skutków społecznych i dystrybucyjnych polityki klimatycznej. Takie dane i wskaźniki nie są obecnie w pełni dostępne. Na przykład, choć poczyniono pewne postępy w zakresie pomiaru ubóstwa energetycznego, można by opracować wskaźniki służące do oceny ubóstwa transportowego, zgodnie z warunkami krajowymi. Monitorowanie i ocenę można wzmocnić za pomocą szeregu działań skoncentrowanych na wskaźnikach, tablicach wskaźników, a także projektach pilotażowych na małą skalę i eksperymentach politycznych. Działania te powinny opierać się na istniejących tablicach wskaźników, takich jak tablica wskaźników społecznych i tablica wskaźników Europejskiego Zielonego Ładu, które zawierają istotne informacje na temat konkretnych aspektów polityki w zakresie sprawiedliwej transformacji, lub też mogą czerpać z takich tablic.
- (26) Szczególne znaczenie w świetle znacznych potrzeb inwestycyjnych wynikających z zielonej transformacji mają optymalne i efektywne wykorzystanie finansowania publicznego i prywatnego oraz uruchomienie wszystkich dostępnych zasobów i ich skuteczne wdrożenie. Na poziomie unijnym odpowiednie działania są wspierane z budżetu Unii i w ramach inicjatywy NextGenerationEU. Będą one realizowane w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), mechanizmu sprawiedliwej transformacji, w tym Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (ERFR), Funduszu Spójności, Wsparcia na rzecz odbudowy służącej spójności oraz terytoriom Europy (REACT-EU), ERASMUS+ i Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji dla Zwalnianych Pracowników (EFG), programu LIFE, programu „Horyzont Europa”, funduszu modernizacyjnego i funduszu innowacyjnego⁽⁴⁴⁾ oraz funduszy w ramach wspólnej polityki rolnej (WPR). Ponadto Komisja wspiera państwa członkowskie za pośrednictwem Instrumentu Wsparcia Technicznego, zapewniając im dostosowaną do potrzeb wiedzę ekspercką niezbędną do opracowania i wdrożenia reform, w tym reform promujących sprawiedliwą transformację w celu osiągnięcia neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla.
- (27) Europejski semestr stanowi ramy koordynacji polityki gospodarczej i polityki zatrudnienia Unii. Będzie on nadal odgrywał tę rolę w fazie odbudowy i przyspieszenia transformacji ekologicznej i cyfrowej, koncentrując się na czterech wymiarach konkurencyjnego zrównoważonego rozwoju i wspierając jednocześnie realizację celów zrównoważonego rozwoju. W ramach europejskiego semestru Komisja będzie ściśle monitorować społeczno-gospodarcze wyniki i skutki, a w stosownych przypadkach proponuje ukierunkowane zalecenia dla poszczególnych krajów w celu zapewnienia, aby nikt nie został pozostawiony w tyle. Jednym z priorytetów będzie komplementarność ze środkami wspieranymi w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Realizacja niniejszego zalecenia będzie zatem w stosownych przypadkach monitorowana w kontekście europejskiego semestru, w tym w ramach odpowiednich komitetów, w zakresie ich odpowiednich kompetencji, na podstawie adekwatnych ocen, ewaluacji wpływu polityki, a także stanu wdrożenia wytycznych przedstawionych w niniejszym zaleceniu. Ustalenia dotyczące monitorowania nie spowodują dodatkowych zbędnych obciążeń administracyjnych dla państw członkowskich.

⁽⁴³⁾ Zalecenie Komisji (UE) 2020/1563 z dnia 14 października 2020 r. dotyczące ubóstwa energetycznego (Dz.U. L 357 z 27.10.2020, s. 35).

⁽⁴⁴⁾ Fundusz ten nie jest objęty budżetem Unii ani NextGenerationEU.

- (28) Ponadto w ramach projektu i ostatecznej aktualizacji krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu odpowiednio w latach 2023 i 2024, zgodnie z art. 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999, państwa członkowskie powinny skorzystać z niniejszego zalecenia, aby rozważyć uwzględnienie ocen skutków w zakresie zatrudnienia, skutków społecznych i dystrybucyjnych oraz aspektów sprawiedliwej transformacji we wszystkich pięciu wymiarach unii energetycznej, a także dalej wzmocnić środki z zakresu polityki służące przeciwdziałaniu tym skutkom, ze szczególnym ukierunkowaniem na ubóstwo energetyczne.
- (29) Co więcej, monitorowanie wdrażania niniejszego zalecenia może opierać się na istniejących dowodach w kontekście ustanowionych procesów wielostronnego nadzoru, takich jak europejski semestr. Rada lub Komisja mogą zwrócić się do Komitetu ds. Zatrudnienia i Komitetu Ochrony Socjalnej, zgodnie z – odpowiednio – art. 150 i 160 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, oraz we współpracy z innymi właściwymi komitetami, w szczególności z Komitetem Polityki Gospodarczej, o przeanalizowanie w ramach ich odpowiednich kompetencji wdrożenia niniejszego zalecenia na podstawie odpowiedniej sprawozdawczości Komisji i innych narzędzi wielostronnego nadzoru. Również w tym kontekście Komisja pracuje nad zwiększeniem dostępności danych, segregowanych ze względu na płeć, ich aktualizacją i wykorzystaniem istniejących ram i wytycznych metodologicznych, w tym do pomiaru ubóstwa energetycznego i transportowego oraz nierówności w zakresie środowiska, a także do oceny skuteczności i rzeczywistego wpływu środków z zakresu polityki,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE:

CELE

- 1) Zgodnie z zasadami Europejskiego Zielonego Ładu i Europejskiego filaru praw socjalnych niniejsze zalecenie ma zapewnić, aby transformacja Unii w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu i zrównoważonej środowiskowo do 2050 r. była sprawiedliwa i aby nikt nie został pozostawiony w tyle.
- 2) W tym celu wzywa się państwa członkowskie do przyjęcia i – w stosownych przypadkach w ścisłej współpracy z partnerami społecznymi – wdrożenia kompleksowych i spójnych pakietów politycznych, uwzględniających zatrudnienie i aspekty społeczne, aby promować sprawiedliwą transformację we wszystkich obszarach polityki, w szczególności w zakresie klimatu, energii i ochrony środowiska, a także aby optymalnie wykorzystać finansowanie publiczne i prywatne.

DEFINICJE

- 3) Do celów niniejszego zalecenia stosuje się następujące definicje:
  - a) „zielona transformacja” oznacza transformację gospodarki i społeczeństwa Unii w kierunku osiągnięcia celów klimatycznych i środowiskowych przede wszystkim za pomocą strategii politycznych i inwestycji, zgodnie z Europejskim prawem o klimacie, w którym wprowadzono zobowiązanie do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r., z Europejskim Zielonym Ładem i zobowiązaniami międzynarodowymi, w tym z porozumieniem paryskim, innymi wielostronnymi umowami środowiskowymi oraz celami zrównoważonego rozwoju;
  - b) „cele klimatyczne i środowiskowe” oznaczają sześć celów określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 ⁽⁴⁵⁾, mianowicie: łagodzenie zmiany klimatu, adaptacja do zmian klimatu; zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich; przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym; zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola; oraz ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów;
  - c) „osoby i gospodarstwa domowe najbardziej obciążone skutkami zielonej transformacji” oznaczają osoby i gospodarstwa domowe, których skuteczny dostęp do zatrudnienia wysokiej jakości, w tym samozatrudnienia, lub do kształcenia i szkolenia, lub do godnego poziomu życia i podstawowych usług został w znacznym stopniu ograniczony lub jest narażony na znaczne ograniczenie bezpośrednio lub pośrednio na skutek zielonej transformacji;

⁽⁴⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088, Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13). („rozporządzenie w sprawie systematyki”) zapewnia wspólny system klasyfikacji dotyczący zrównoważonej działalności gospodarczej.

- d) „osoby i gospodarstwa domowe będące w trudnej sytuacji” oznaczają osoby i gospodarstwa domowe, które niezależnie od zielonej transformacji zmagają się lub są narażone na zmaganie się z ograniczonym dostępem do zatrudnienia wysokiej jakości, w tym samozatrudnienia, do kształcenia i szkolenia lub do godnego poziomu życia i podstawowych usług, co świadczy o ich niewielkiej zdolności do dostosowania się do skutków zielonej transformacji;
- e) „mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa” oznaczają przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 250 pracowników, w tym osoby samozatrudnione, i których roczny obrót nie przekracza 50 mln EUR lub których roczna suma bilansowa nie przekracza 43 mln EUR, obliczone zgodnie z art. 3–6 załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 ⁽⁴⁶⁾;
- f) „ubóstwo energetyczne” oznacza brak dostępu gospodarstwa domowego do podstawowych usług energetycznych, które stanowią podstawę godnego poziomu życia i zdrowia, w tym do odpowiedniego ogrzewania, chłodzenia, oświetlenia i energii do zasilania urządzeń, w odpowiednim kontekście krajowym, obowiązującej polityce społecznej i innych odpowiednich politykach ⁽⁴⁷⁾; definicja „ubóstwa energetycznego” zawarta w niniejszym zaleceniu będzie miała zastosowanie, chyba że dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE ⁽⁴⁸⁾, która może zostać zmieniona lub zastąpiona w wyniku wniosku Komisji z dnia 14 lipca 2021 r. ⁽⁴⁹⁾, będzie zawierać inną definicję tego pojęcia, w którym to przypadku definicja ta będzie miała zastosowanie do celów niniejszego zalecenia;
- g) „podstawowe usługi” oznaczają usługi dobrej jakości, w tym w zakresie wody, urządzeń sanitarnych, energii, transportu i mobilności, usług finansowych i usług łączności cyfrowej; osobom potrzebującym należy zapewnić wsparcie w dostępie do takich usług, zgodnie z zasadą 20 Europejskiego filaru praw socjalnych, a także należy zapewnić możliwości oszczędzania kosztów, w tym dzięki usługom w zakresie ponownego użycia, napraw, darowizn i współdzielenia;
- h) „pakiet polityczny” oznacza kompleksowy i spójny zestaw środków z zakresu polityki, który łączy politykę zatrudnienia, politykę w zakresie umiejętności i politykę społeczną z polityką klimatyczną, energetyczną, transportową, polityką w zakresie ochrony środowiska i innymi politykami dotyczącymi zielonej transformacji za sprawą dobrze skoordynowanego, międzysektorowego podejścia opartego na krajowych strategiach lub planach działania, wykonywanego w stosownych przypadkach mechanizmy koordynacji i zarządzania na poziomie unijnym i krajowym.

PAKIETY POLITYCZNE NA RZECZ SPRAWIEDLIWEJ ZIELONEJ TRANSFORMACJI

- 4) W celu zapewnienia aktywnego wsparcia na rzecz zatrudnienia wysokiej jakości z myślą o sprawiedliwej transformacji oraz w oparciu o zalecenie (UE) 2021/402 zachęca się państwa członkowskie, aby w ścisłej współpracy z partnerami społecznymi rozważyły wprowadzenie następujących środków na rzecz osób najbardziej obciążonych skutkami zielonej transformacji, w szczególności osób będących w trudnej sytuacji, oraz – w stosownych przypadkach – aby pomogły tym osobom w przejściu, poprzez zatrudnienie lub samozatrudnienie, w kierunku działalności gospodarczej przyczyniającej się do realizacji celów klimatycznych i środowiskowych:
- a) skuteczne wsparcie w zakresie dostępu do zatrudnienia wysokiej jakości – i zachowanie go – w szczególności za pośrednictwem służb zatrudnienia, w tym dostosowanej do potrzeb pomocy w poszukiwaniu pracy i kursów nauczania, które w stosownych przypadkach ukierunkowane są również na umiejętności ekologiczne i cyfrowe; warto również rozważyć dobrze opracowane, ukierunkowane i ograniczone w czasie programy na rzecz zatrudnienia, które za pomocą szkoleń przygotowują beneficjentów, w szczególności osoby z grup niedostatecznie reprezentowanych i osoby będące w trudnej sytuacji, do dalszego uczestnictwa w rynku pracy;

⁽⁴⁶⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.U. L 187 z 26.6.2014, s. 1).

⁽⁴⁷⁾ W przypadku gdy państwom członkowskim pozostawiono swobodę zdefiniowania pojęcia „odbiorców wrażliwych”, obejmuje to gospodarstwa domowe, które nie są w stanie odpowiednio ogrzewać lub chłodzić swoich domów bądź które mają zaległości w opłatach za media zgodnie z zaleceniem Komisji dotyczącym ubóstwa energetycznego, C/2020/9600 (Dz.U. L 357 z 27.10.2020, s. 35).

⁽⁴⁸⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 1).

⁽⁴⁹⁾ Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie efektywności energetycznej (wersja przekształcona), COM(2021) 558 final.

- b) skuteczne wykorzystywanie ukierunkowanych i dobrze opracowanych zachęt do zatrudniania i zmiany pracy, w tym przez rozważenie odpowiedniego stosowania dopłat do wynagrodzeń i dotacji na zatrudnienie nowych pracowników oraz zachęt związanych ze składkami na ubezpieczenie społeczne, które będą towarzyszyć przepływowi na rynku pracy między sektorami i mobilności pracowników między regionami i państwami, w świetle możliwości i wyzwań związanych z zieloną transformacją;
  - c) promowanie przedsiębiorczości, w tym przedsiębiorstw i wszystkich innych podmiotów gospodarki społecznej⁽⁵⁰⁾, w szczególności w regionach zmagających się z wyzwaniami związanymi z transformacją, a także – w stosownych przypadkach – w sektorach propagujących cele klimatyczne i środowiskowe, takich jak gospodarka o obiegu zamkniętym, zwracając szczególną uwagę na przedsiębiorczość kobiet; wsparcie powinno łączyć w sobie środki finansowe, w tym w formie dotacji, pożyczek lub dopłat do kapitału własnego, oraz środki niefinansowe, w tym usługi szkoleniowe i doradcze, ze szczególnym uwzględnieniem działań informacyjnych, dostosowane do potrzeb w zależności od etapu cyklu życia przedsiębiorstwa; wsparcie powinno sprzyjać włączeniu społecznemu i być dostępne dla grup niedostatecznie reprezentowanych i defaworyzowanych;
  - d) pobudzanie tworzenia miejsc pracy wysokiej jakości, w szczególności na terytoriach najbardziej obciążonych skutkami zielonej transformacji i – w stosownych przypadkach – w sektorach promujących cele klimatyczne i środowiskowe takich jak gospodarka o obiegu zamkniętym, przez ułatwianie dostępu do finansowania i rynków dla mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, w szczególności tych, które przyczyniają się do realizacji celów klimatycznych i środowiskowych, z myślą o propagowaniu konkurencyjności, innowacji i zatrudnienia wysokiej jakości na całym jednolitym rynku, w tym w sektorach i ekosystemach o strategicznym znaczeniu w kontekście krajowym i lokalnym;
  - e) analiza wpływu zielonej transformacji na bezpieczeństwo i higienę pracy i w związku z tym promowanie środków mających na celu przeciwdziałanie nowym zagrożeniom lub potencjalnemu pogłębieniu istniejących zagrożeń, z uwzględnieniem komunikatu Komisji z dnia 28 czerwca 2021 r. pt. „Strategiczne ramy UE dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2021–2027 -Bezpieczeństwo i higiena pracy w zmieniającym się świecie pracy”;
  - f) zapewnienie skutecznego wdrożenia i egzekwowania istniejących przepisów dotyczących warunków pracy, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, organizacji pracy i zaangażowania pracowników, w celu ochrony sprawiedliwych warunków pracy oraz jakości miejsc pracy w procesie transformacji, w tym w ramach działalności gospodarczej przyczyniającej się do realizacji celów klimatycznych i środowiskowych;
  - g) wspieranie stosowania praktyk dotyczących społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych⁽⁵¹⁾, między innymi za pośrednictwem społecznych kryteriów udzielania zamówienia stwarzających możliwości dla osób najbardziej obciążonych skutkami zielonej transformacji, przy jednoczesnym promowaniu ekologicznych kryteriów udzielania zamówienia;
  - h) zapewnienie pełnego i znaczącego zaangażowania pracowników na wszystkich poziomach i ich przedstawicieli, w tym w działania informacyjne i konsultacyjne oraz związane z przewidywaniem zmian i zarządzaniem procesami restrukturyzacji, w tym związanymi z zieloną transformacją, zgodnie z komunikatem Komisji z dnia 13 grudnia 2013 r. pt. „Unijne ramy jakości na rzecz przewidywania zmian i restrukturyzacji”, .
- 5) W celu zapewnienia równego dostępu do charakteryzującego się wysoką jakością, przystępnego cenowo, włączającego kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie oraz równych możliwości – także z myślą o wzmocnieniu równości płci – zachęca się państwa członkowskie, aby rozważyły wprowadzenie w ścisłej współpracy z partnerami społecznymi – szanując ich autonomię – następujących środków, w szczególności wspierających osoby i gospodarstwa domowe najbardziej obciążone skutkami zielonej transformacji, zwłaszcza te będące w trudnej sytuacji:
- a) włączenie aspektów związanych z zatrudnieniem i aspektów społecznych zielonej transformacji, w tym potencjalnych niedoborów siły roboczej, do opracowywania i wdrażania odpowiednich krajowych strategii dotyczących wyzwań w zakresie umiejętności, na przykład na podstawie europejskiego programu na rzecz umiejętności oraz wspieranie ustanowienia i koordynowanie partnerstw zainteresowanych stron, w tym w ramach paktu na rzecz umiejętności, przy jednoczesnym zapewnieniu, w szczególności, aby współtworzone ścieżki transformacji odpowiednich ekosystemów przemysłowych przyczyniających się do realizacji celów klimatycznych i środowiskowych były skoncentrowane wokół umiejętności;

⁽⁵⁰⁾ Komunikat Komisji z dnia 9 grudnia 2021 r. pt. „Budowanie gospodarki służącej ludziom: plan działania na rzecz gospodarki społecznej”.

⁽⁵¹⁾ Zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług (Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 70) oraz zawiadomieniem Komisji „Kwestie społeczne w zakupach – przewodnik dotyczący uwzględniania kwestii społecznych w zamówieniach publicznych (wydanie drugie)” (Dz.U. C 237 z 18.6.2021, s. 1).

- b) opracowanie aktualnych informacji i prognoz dotyczących rynku pracy i umiejętności, które umożliwią identyfikację i prognozowanie potrzeb w zakresie umiejętności przekrojowych i specyficznych dla danego zawodu. Korzystanie z istniejących narzędzi i inicjatyw, w tym wiedzy eksperckiej partnerów społecznych i odpowiednich zainteresowanych stron oraz współpraca z nimi; rozważenie dostosowania programów kształcenia i szkolenia zgodnie z warunkami krajowymi i regionalnymi do potrzeb transformacji ekologicznej oraz zapewnienie odpowiedniego poradnictwa szkolnego i zawodowego;
- c) zapewnienie charakteryzującego się wysoką jakością, dostępnego, przystępnego cenowo, włączającego kształcenia i szkolenia wstępnego, w tym kształcenia i szkolenia zawodowego, które oferuje osobom uczącym się umiejętności i kompetencje istotne z punktu widzenia zielonej transformacji. Należy rozważyć i promować, w stosownych przypadkach, uczenie się na rzecz zrównoważonego rozwoju, obejmujące nauki przyrodnicze, technologię, inżynierię i matematykę, podejścia interdyscyplinarne i umiejętności cyfrowe, jako integralną część programów kształcenia i szkolenia; podjęcie konkretnych działań mających na celu przyciągnięcie osób z niepełnosprawnościami, kobiet, osób o niskich kwalifikacjach i innych grup obecnie niedostatecznie reprezentowanych w danych obszarach zawodowych oraz promowanie ich kariery zawodowej;
- d) wprowadzenie lub wzmocnienie systemów wsparcia na rzecz przygotowania zawodowego i – w stosownych przypadkach – płatnych staży wysokiej jakości oraz programów staży towarzyszących, w których stawia się zdecydowany nacisk na elementy szkoleniowe, w szczególności w mikroprzedsiębiorstwach oraz małych i średnich przedsiębiorstwach, w tym przedsiębiorstwach przyczyniających się do realizacji celów klimatycznych i środowiskowych oraz w sektorach, w których występują szczególne niedobory kwalifikacji, takich jak budownictwo i ICT. Takie systemy powinny podlegać krajowemu i regionalnemu monitorowaniu i ocenie oraz powinny zapewniać jakość pracy, uwzględniając zalecenia Rady 2018/C 153/01 ⁽⁵²⁾ oraz 2014/C 88/01 ⁽⁵³⁾;
- e) zwiększenie udziału osób dorosłych w szkoleniu przez całe życie zawodowe zgodnie z potrzebami w zakresie podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowania w związku z zieloną transformacją, przez zapewnienie wsparcia na rzecz szkoleń dla osób pozostających w zawodzie, zmieniających zawód i chcących zdobyć umiejętności przekrojowe, w szczególności w celu ułatwienia im przekwalifikowania się w kierunku sektorów i rodzajów działalności gospodarczej, które zgodnie z oczekiwaniami mają się rozwijać; umożliwienie poszczególnym osobom ubiegania się o szkolenia dostosowane do ich potrzeb, między innymi poprzez krótkie kursy wysokiej jakości w zakresie umiejętności na potrzeby transformacji ekologicznej; w tym celu należy rozważyć udzielenie dostępu do płatnych urlopów szkoleniowych i poradnictwa zawodowego oraz opcję ustanowienia indywidualnych rachunków szkoleniowych, uwzględniając zalecenie Rady z dnia 16 czerwca 2022 r. ⁽⁵⁴⁾, oraz wspierać opracowywanie krótkich, wysokiej jakości i powszechnie uznawanych kursów, z uwzględnieniem zaleceń z dnia 16 czerwca 2022 r. ⁽⁵⁵⁾;
- 6) Aby zapewnić stałą sprawiedliwość systemów ulg podatkowych i systemów ochrony socjalnej, w tym polityki włączenia społecznego, w kontekście zielonej transformacji oraz uwzględniając w stosownych przypadkach zalecenie Rady 2019/C 387/01 ⁽⁵⁶⁾, zachęca się państwa członkowskie do rozważenia następujących środków wspierających osoby i gospodarstwa domowe najbardziej obciążone skutkami zielonej transformacji, w szczególności te będące w trudnej sytuacji, w celu wspierania przepływów na rynku pracy, w tym przepływów w kierunku działalności gospodarczej przyczyniającej się do realizacji celów klimatycznych i środowiskowych, zapobiegania ubóstwu energetycznemu i transportowemu i ograniczania takiego ubóstwa zgodnie z warunkami w danym państwie oraz łagodzenia regresywnych skutków środków z zakresu polityki:
- a) ocena i – w razie potrzeby – dostosowanie systemów podatkowych pod kątem wyzwań wynikających z transformacji w kierunku neutralności klimatycznej, w szczególności przez zmniejszenie klina podatkowego dla grup o niskich i średnich dochodach i przesunięcie obciążeń podatkowych z opodatkowania pracy na inne źródła przyczyniające się do realizacji celów klimatycznych i środowiskowych, zapobieganie regresywnym skutkom i ich łagodzenie, zachowanie progresywnego charakteru podatków bezpośrednich oraz zagwarantowanie finansowania odpowiedniej ochrony socjalnej i środków inwestycyjnych, zwłaszcza tych ukierunkowanych na zieloną transformację.

⁽⁵²⁾ Zalecenie Rady 2018/C 153/01 z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności przygotowania zawodowego (Dz.U. C 153 z 2.5.2018, s. 1).

⁽⁵³⁾ Zalecenie Rady 2014/C 88/01 z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ram jakości staży (Dz.U. C 88 z 27.3.2014, s. 1).

⁽⁵⁴⁾ Zalecenia Rady z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie indywidualnych rachunków szkoleniowych (Zob. s. 26 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽⁵⁵⁾ Zalecenie Rady z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie europejskiego podejścia do mikropoświadczeń na potrzeby uczenia się przez całe życie i zdolności do zatrudnienia (Zob. s. 10 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽⁵⁶⁾ Zalecenie Rady 2019/C 387/01 z dnia 8 listopada 2019 r. w sprawie dostępu pracowników oraz osób samozatrudnionych do ochrony socjalnej (Dz.U. C 387 z 15.11.2019, s. 1).

- b) przegląd i – w stosownych przypadkach – dostosowanie systemów ochrony socjalnej, w tym polityki w dziedzinie włączenia społecznego w świetle wyzwań związanych z zatrudnieniem oraz wyzwań społecznych i zdrowotnych wynikających z zielonej transformacji; w tym celu należy rozważyć, w jaki sposób można najlepiej zapewnić i dostosować do potrzeb wynikających z zielonej transformacji odpowiednie bezpieczeństwo dochodów, w tym za pomocą innowacyjnych programów zmiany pracy, zasiłków dla bezrobotnych i systemów dochodów minimalnych; ponadto zapewnienie świadczenia dobrej jakości, przystępnych cenowo i dostępnych usług społecznych, zdrowotnych i usług w zakresie opieki długoterminowej, zwłaszcza dla osób i gospodarstw domowych najbardziej obciążonych skutkami zielonej transformacji, w szczególności przez inwestowanie w infrastrukturę społeczną w zakresie opieki nad dziećmi, opieki długoterminowej i opieki zdrowotnej;
- c) zapewnienie – w stosownych przypadkach i w uzupełnieniu środków określonych w pkt 7 lit. a) w trakcie ich wdrażania – ukierunkowanego i tymczasowego bezpośredniego wsparcia dochodu, w szczególności dla osób i gospodarstw domowych będących w trudnej sytuacji, w celu złagodzenia niekorzystnych zmian pod względem dochodów i cen, powiązanego również z lepszymi zachętami do pilnego osiągnięcia niezbędnych celów klimatycznych i środowiskowych, przy jednoczesnym zachowaniu sygnałów cenowych wspierających zieloną transformację; w tym celu należy zapewnić dostępność odpowiedniego finansowania tych środków, w tym przez poprawę jakości wydatków publicznych, optymalne wykorzystanie stosownych środków unijnych oraz korzystanie z zasobów budżetowych pochodzących między innymi z opodatkowania energii i podatków na ochronę środowiska oraz EU ETS;
- d) usprawnienie rozwiązań w zakresie świadomości ryzyka, ograniczania ryzyka i przeniesienia ryzyka w odniesieniu do gospodarstw domowych i przedsiębiorstw, w szczególności mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, zwłaszcza przez zapewnienie dostępności i przystępności cenowej rozwiązań ubezpieczeniowych, w szczególności dla osób i gospodarstw domowych będących w trudnej sytuacji.
- 7) Aby zapewnić dostęp do podstawowych usług i mieszkań po przystępnych cenach osobom i gospodarstwom domowym najbardziej obciążonym skutkami zielonej transformacji, w szczególności tym będącym w trudnej sytuacji i tym w regionach zmagających się z wyzwaniami związanymi z transformacją, zachęca się państwa członkowskie do rozważenia następujących środków:
- a) uruchomienie publicznego i prywatnego wsparcia finansowego oraz zapewnienie zachęt dla inwestycji prywatnych w odnawialne źródła energii i efektywność energetyczną, uzupełnionych doradztwem dla konsumentów w zakresie lepszego zarządzania zużyciem energii i podejmowania świadomych decyzji dotyczących oszczędzania energii, aby obniżyć ich rachunki za energię, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarstw domowych i społeczności znajdujących się w trudnej sytuacji; w tym celu należy zapewnić dostępność odpowiedniego finansowania tych środków, w tym przez poprawę jakości wydatków publicznych, optymalne wykorzystanie stosownych środków unijnych oraz korzystanie z zasobów budżetowych pochodzących między innymi z opodatkowania energii i podatków na ochronę środowiska oraz dochodów z EU ETS;
- b) zapobieganie ubóstwu energetycznemu i ograniczanie go przez promowanie i wdrażanie środków na rzecz poprawy efektywności energetycznej, w tym inwestycji publicznych i prywatnych w mieszkania w celu zachęcenia do renowacji, również w sektorze mieszkalnictwa socjalnego⁽⁵⁷⁾; w tym celu należy zapewnić dobrze opracowane zachęty, dotacje i pożyczki, wraz z odpowiednim doradztwem, również dla mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, zwracając jednocześnie należytą uwagę na zachęty, w szczególności wśród właścicieli i najemców, oraz na zmiany kosztów mieszkaniowych, zwłaszcza w przypadku gospodarstw domowych będących w trudnej sytuacji;
- c) wzmocnienie pozycji konsumentów energii, w tym gospodarstw domowych będących w trudnej sytuacji, dzięki dalszemu rozwojowi samozaopatrzenia za pośrednictwem indywidualnych rozwiązań w zakresie energii odnawialnej, a także innych usług świadczonych przez obywatelskie społeczności energetyczne i społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej⁽⁵⁸⁾, czemu towarzyszyć będą środki i kampanie edukacyjne, ze szczególnym uwzględnieniem osób będących w trudnej sytuacji oraz konsumentów mieszkających na obszarach wiejskich i oddalonych, w tym w regionach najbardziej oddalonych i na wyspach;

⁽⁵⁷⁾ Zgodnie z komunikatem Komisji z dnia 18 lutego 2022 r. pt. „Wytoczne w sprawie pomocy państwa na rzecz klimatu, ochrony środowiska i energii 2022”, w stosownych przypadkach.

⁽⁵⁸⁾ „Obywatelska społeczność energetyczna” została zdefiniowana w art. 2 pkt 11 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniającej dyrektywę 2012/27/UE (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 125).

- d) zapobieganie występowaniu oraz rozwiązywanie problemów i przeszkód związanych z mobilnością i transportem dla gospodarstw domowych będących w trudnej sytuacji, zwłaszcza w regionach oddalonych, położonych na obszarach wiejskich i o niskich dochodach, w tym regionach najbardziej oddalonych i na wyspach oraz w miastach, za sprawą odpowiednich środków z zakresu polityki i środków wsparcia oraz dzięki rozwojowi niezbędnej infrastruktury w celu poprawy podstawowej łączności, umożliwiającej dostęp do kształcenia, szkolenia, opieki zdrowotnej, zatrudnienia wysokiej jakości i uczestnictwa w życiu społecznym; zapewnienie w szczególności dostępności, w tym odpowiedniej częstotliwości, niskoemisyjnego transportu publicznego oraz, w stosownych przypadkach, promowanie korzystania ze zrównoważonych rodzajów transportu prywatnego ⁽⁵⁹⁾, ze szczególnym uwzględnieniem przystępności cenowej, dostępności i bezpieczeństwa;
- e) ułatwienie dostępu do zrównoważonej konsumpcji, w tym żywienia, zwłaszcza osobom i gospodarstwom domowym będącym w trudnej sytuacji, a w szczególności dzieciom, oraz promowanie możliwości pod względem oszczędności kosztów powiązanych z gospodarką o obiegu zamkniętym; w tym celu należy zapewnić skuteczne zachęty i narzędzia, takie jak działania w zakresie innowacji społecznych i inicjatywy lokalne, wspierać programy ponownego użycia, napraw, recyklingu, darowizn i współdzielenia, w tym za pośrednictwem podmiotów społecznych, oraz promować edukację na rzecz zrównoważenia środowiskowego i podnoszenie świadomości w tym zakresie wśród osób uczących się w każdym wieku i na wszystkich poziomach kształcenia i szkolenia oraz korzystających ze wszystkich typów kształcenia i szkolenia.

ELEMENTY PRZEKROJOWE ŚRODKÓW Z ZAKRESU POLITYKI WSPIERAJĄCYCH SPRAWIEDLIWĄ ZIELONĄ TRANSFORMACJĘ

- 8) Aby umożliwić przeprowadzenie zielonej transformacji w sposób sprzyjający włączeniu społecznemu i demokratyczny, od samego początku uwzględniając cele sprawiedliwej transformacji w procesie kształtowania polityki na wszystkich poziomach i zapewniając skuteczne podejście do polityki w zakresie sprawiedliwej transformacji obejmujące całe społeczeństwo, zachęca się państwa członkowskie do:
- a) koordynacji procesu kształtowania polityki na wszystkich poziomach i we wszystkich odpowiednich obszarach polityki, w tym w zakresie badań naukowych i innowacji, w celu utworzenia zintegrowanych i wspomagających ram polityki, w których zwraca się należyta uwagę na skutki dystrybucyjne oraz pozytywne i negatywne efekty zewnętrzne, w tym w regionach transgranicznych, a także – w stosownych przypadkach – uwzględnia się odpowiednio i systematycznie strategie oceny, w tym oceny *ex-ante* i *ex-post*;
- b) zachęcania władz lokalnych i regionalnych do odgrywania aktywnej roli w przygotowywaniu, wdrażaniu i monitorowaniu polityki sprawiedliwej transformacji ze względu na ich bliski kontakt z obywatelami i lokalnymi przedsiębiorstwami;
- c) aktywnego zaangażowania partnerów społecznych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, przy poszanowaniu ich autonomii, we wszystkie etapy kształtowania i realizacji polityki przewidziane w niniejszym zaleceniu, w tym – w stosownych przypadkach – w ramach dialogu społecznego i rokowań zbiorowych; ponadto zachęca się do dalszego promowania pełnego zaangażowania partnerów społecznych w opracowywanie i wdrażanie ścieżek transformacji dla ekosystemów przemysłowych w ramach zaktualizowanej nowej strategii przemysłowej;
- d) wzmocnienia pozycji obywateli, w szczególności kobiet oraz społeczeństwa obywatelskiego i zainteresowanych stron, w tym organizacji reprezentujących osoby będące w trudnej sytuacji, w tym osoby z niepełnosprawnościami, młodzież i dzieci, wzywających do podjęcia pilnych działań w dziedzinie klimatu, a także podmiotów gospodarki społecznej, w tym za pośrednictwem „Europejskiego Paktu na rzecz Klimatu” ⁽⁶⁰⁾, w celu zapewnienia ich udziału w podejmowaniu decyzji, opracowywaniu i wdrażaniu polityki, między innymi przez wykorzystanie nowych modeli uczestnictwa z udziałem osób będących w trudnej sytuacji;
- e) wzmocnienia zdolności operacyjnych odpowiednich służb publicznych w celu zapewnienia skutecznych wytycznych i wsparcia w odniesieniu do wdrażania polityki w zakresie sprawiedliwej transformacji; w szczególności zachęca się do wzmocnienia publicznych służb zatrudnienia w celu wspierania przepływów na rynku pracy i zdobywania informacji na temat umiejętności, a także inspektoratów pracy w celu ochrony warunków pracy; ponadto, w stosownych przypadkach, zachęca się do uruchomienia usług społecznych i zdrowotnych, w szczególności w celu wsparcia przepływów na rynku pracy i rozwiązania problemu ubóstwa energetycznego;

⁽⁵⁹⁾ Komunikat Komisji z dnia 9 grudnia 2020 r. „Strategia na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności – europejski transport na drodze ku przyszłości”.

⁽⁶⁰⁾ Komunikat Komisji z dnia 9 grudnia 2020 r. pt. „Europejski Pakt na rzecz Klimatu”.

- f) wspierania promowania sprawiedliwej zielonej transformacji również w państwach trzecich w kontekście zrównoważonego rozwoju i wysiłków na rzecz eliminacji ubóstwa, na przykład poprzez przyjmowanie polityk transformacji uwzględniających ich wpływ na państwa trzecie oraz poprzez współpracę z zainteresowanymi stronami i globalnymi partnerstwami.
- 9) Aby zapewnić dostępność i jakość danych i dowodów niezbędnych do tego, by wprowadzić rozsądną politykę społeczną i politykę rynku pracy sprzyjającą sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej, zachęca się państwa członkowskie do:
- a) wzmocnienia bazy dowodowej w odniesieniu do polityki w zakresie sprawiedliwej transformacji między innymi przez dążenie, w stosownych przypadkach, do stopniowego zwiększania harmonizacji i spójności definicji, pojęć i metod, w tym na podstawie zalecenia (UE) 2020/1563 i działań następczych w ramach grupy koordynacyjnej ds. ubóstwa energetycznego i wrażliwych odbiorców energii, oraz wykorzystanie dostępnych metod ewaluacji wpływu polityki; uwzględniania również strategii ocen i gromadzenia danych, zwłaszcza w odniesieniu do umiejętności, zadań i miejsc pracy przyczyniających się do zielonej transformacji, z wykorzystaniem danych segregowanych ze względu na płeć podczas przygotowywania i opracowywania odpowiednich środków politycznych i inicjatyw ustawodawczych;
  - b) opracowania i uwzględniania – w ramach krajowych reform i środków dotyczących klimatu, energii i ochrony środowiska – solidnych i przejrzystych ocen skutków (*ex-ante*) w zakresie zatrudnienia, skutków społecznych i dystrybucyjnych;
  - c) zapewnienia skutecznego i przejrzystego monitorowania i niezależnej oceny skutków (*ex-post*) w zakresie zatrudnienia, skutków społecznych i dystrybucyjnych krajowych reform i środków przyczyniających się do realizacji celów klimatycznych i środowiskowych, przy jednoczesnym angażowaniu partnerów społecznych i innych zainteresowanych stron w określanie kwestii, które należy objąć oceną, oraz – w stosownych przypadkach – w opracowywanie i wdrażanie strategii oceny i konsultacji;
  - d) wzmocnienia działań w zakresie badań naukowych i innowacji na poziomie regionalnym, krajowym i unijnym, w tym dzięki finansowaniu z programu „Horyzont Europa” i działaniom w ramach programu politycznego europejskiej przestrzeni badawczej ⁽⁶¹⁾, w celu poprawy modelowania i oceny makroekonomicznego, społecznego i związanego z zatrudnieniem wymiaru polityki klimatycznej; promowania zaangażowania partnerów społecznych w realizację odpowiednich działań w zakresie badań naukowych i innowacji, w szczególności misji programu „Horyzont Europa” w zakresie „Przystosowania się do zmiany klimatu” oraz „Neutralnych dla klimatu i inteligentnych miast”, które mogą pomóc w opracowaniu praktycznych rozwiązań wspierających zieloną transformację na poziomie regionalnym i lokalnym; lepszego wykorzystywania istniejących wskaźników i ram monitorowania oraz do propagowania na poziomie unijnym, w stosownych przypadkach, opracowania wskaźników dotyczących umiejętności, zadań i miejsc pracy przyczyniających się do zielonej transformacji;
  - e) regularnego przedstawiania opinii publicznej wyników ocen, prognozowania i monitorowania oraz organizowania wymiany informacji z partnerami społecznymi, społeczeństwem obywatelskim i innymi zainteresowanymi stronami na temat głównych wyników i możliwych dostosowań.

OPTYMALNE WYKORZYSTANIE FINANSOWANIA PUBLICZNEGO I PRYWATNEGO

- 10) Aby zapewnić opłacalne wsparcie inwestycyjne i finansowe, również małym i średnim przedsiębiorstwom, zgodnie z ramami pomocy państwa w celu uwzględnienia społecznych i związanych z rynkiem pracy aspektów sprawiedliwej zielonej transformacji, przy jednoczesnym wykorzystaniu synergii między dostępnymi programami i instrumentami oraz skupieniu się na regionach i ekosystemach przemysłowych najbardziej obciążonych skutkami transformacji, zachęca się państwa członkowskie do:
- a) pełnego wdrożenia odpowiednich reform i inwestycji w ramach planów odbudowy i zwiększania odporności, przy jednoczesnym zapewnieniu komplementarności z innymi funduszami;

⁽⁶¹⁾ Zob. konkluzje Rady z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie przyszłego zarządzania europejską przestrzenią badawczą (EPB), w których przedstawiono program polityki w zakresie EPB na lata 2022–2024, w tym działanie 4 na rzecz atrakcyjnych i trwałych karier naukowych, działanie 7 na rzecz lepszej waloryzacji wiedzy, działanie 12 na rzecz przyspieszenia transformacji ekologicznej/cyfrowej, a także działanie 20 dotyczące inwestycji i reform w dziedzinie badań naukowych i innowacji.

- b) uruchomienia oraz zapewnienia spójnego i optymalnego wykorzystania wszystkich stosownych instrumentów i możliwości finansowania, w tym pomocy technicznej, na poziomie państw członkowskich i Unii, w celu wsparcia odpowiednich działań i inwestycji; instrumenty finansowania unijnego obejmują w szczególności fundusze w ramach polityki spójności, mechanizm sprawiedliwej transformacji, Program InvestEU, program „Horyzont Europa”, Instrument Wsparcia Technicznego, Erasmus+, Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji dla Zwalnianych Pracowników (EFG), Program LIFE oraz fundusze innowacyjny i modernizacyjny;
- c) zaangażowania i uruchomienia odpowiednich zasobów krajowych w celu wsparcia wdrożenia kompleksowych zestawów środków umożliwiających przeprowadzenie sprawiedliwej zielonej transformacji; środki te powinny być odpowiednio finansowane, w tym przez poprawę jakości wydatków publicznych, uruchomienie dalszego finansowania prywatnego lub wykorzystanie dodatkowych dochodów publicznych; w szczególności przychody z EU ETS mogłyby być również wykorzystywane do finansowania środków łagodzących negatywne skutki społeczne zielonej transformacji; uwzględniania aspektów związanych z zatrudnieniem oraz aspektów społecznych i dystrybucyjnych przy opracowywaniu praktyk w zakresie ekologicznego planowania budżetu;
- d) dzielenia się najlepszymi praktykami z innymi państwami członkowskimi, na przykład w zakresie opracowywania dokumentów programowych dotyczących poszczególnych funduszy Unii lub opracowywania odpowiednich krajowych strategii i projektów.

PRZYSZŁE DZIAŁANIA NA RZECZ SPRAWIEDLIWEJ ZIEŁONEJ TRANSFORMACJI

- 11) Z myślą o realizacji użytecznych działań następczych związanych z niniejszym zaleceniem Rada z zadowoleniem przyjmuje zamierzenia Komisji w zakresie:
  - a) dalszego zintensyfikowania wymiany z kluczowymi zainteresowanymi stronami, osobami i społecznościami, a także wymiany najlepszych praktyk, w tym w kontekście ścieżek transformacji dla ekosystemów przemysłowych⁽⁶²⁾, szczególnie w kontekście transgranicznym i ze szczególnym uwzględnieniem regionów i sektorów najbardziej obciążonych skutkami transformacji;
  - b) Wspierania zwiększania adekwatności, spójności i skuteczności polityki państw członkowskich w zakresie sprawiedliwej transformacji, w tym uwzględniania aspektów związanych z zatrudnieniem oraz aspektów społecznych i dystrybucyjnych przy opracowywaniu, wdrażaniu, monitorowaniu i ocenie planów krajowych i strategii długoterminowych, w stosownych przypadkach także w kontekście przyszłego przeglądu rozporządzenia (UE) 2018/1999;
  - c) rozważenia, w ramach przeglądu rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014⁽⁶³⁾, który odbędzie się w związku z jego wygaśnięciem z końcem 2023 r., czy dostępne dowody uzasadniają złagodzenie zasad w odniesieniu do pomocy przeznaczanej na dostęp przedsiębiorstw społecznym do finansowania oraz pomocy na zatrudnianie pracowników znajdujących się w niekorzystnej sytuacji lub pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji⁽⁶⁴⁾;
  - d) wzmocnienia bazy danych, w szczególności przez dostęp do źródeł danych administracyjnych oraz, w stosownych przypadkach, danych pochodzących od partnerów społecznych, przemysłu, społeczeństwa obywatelskiego⁽⁶⁵⁾ i pozyskanych w ramach badań opinii publicznej, a także uaktualnienia wytycznych metodologicznych dotyczących oceny skutków w zakresie zatrudnienia oraz skutków społecznych i dystrybucyjnych sprawiedliwej transformacji oraz polityki klimatycznej i energetycznej, w tym – w stosownych przypadkach – z uwzględnieniem perspektywy płci, w kontekście europejskiego semestru; zwiększenia wiedzy na temat kluczowych koncepcji zielonej gospodarki, w szczególności zielonych i „zrównoważonych” miejsc pracy, w stosownych przypadkach, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi oraz z uwzględnieniem podejść i procesów na wszystkich poziomach, również w celu przewidywania zmiany na rynku pracy i zajęcia się w sposób ogólny procesami restrukturyzacji, które będą wymagały ukierunkowanej i skutecznej polityki w zakresie podnoszenia i zmiany kwalifikacji;

⁽⁶²⁾ Jak zapowiedziano w zaktualizowanej strategii przemysłowej, takich jak sektor budownictwa, sektory energochłonne lub sektor mobilności.

⁽⁶³⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.U. L 187 z 26.6.2014, s. 1) („Ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych”).

⁽⁶⁴⁾ Zgodnie z komunikatem Komisji z dnia 9 grudnia 2021 r. pt. „Budowanie gospodarki służącej ludziom: plan działania na rzecz gospodarki społecznej”.

⁽⁶⁵⁾ Prowadzone zgodnie z unijnymi przepisami dotyczącymi ochrony danych i dostępu do informacji publicznej, takimi jak rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1) oraz dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1024 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (Dz.U. L 172 z 26.6.2019, s. 56).

- e) wzmocnienia w stosownych przypadkach regularnego monitorowania i analiz prognostycznych dotyczących rozwoju sytuacji i zagrożeń związanych z ubóstwem energetycznym w Unii, w tym aspektów społecznych i dystrybucyjnych, również na potrzeby prac grupy koordynacyjnej ds. ubóstwa energetycznego i wrażliwych odbiorców energii oraz innych odpowiednich grup ekspertów;
- f) rozwoju dalszych badań i wzmocnienia bazy dowodowej dotyczącej definicji, monitorowania i oceny postępów w zapewnianiu odpowiedniego dostępu do podstawowych usług, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi i uwzględniając podejścia krajowe, także poprzez rozwijanie koncepcji „ubóstwa transportowego”, w stosownych przypadkach, w szczególności w kontekście zielonej transformacji w kierunku zrównoważonej gospodarki dobrobytu;
- g) dokonania przeglądu postępów poczynionych we wdrażaniu niniejszego zalecenia – w stosownych przypadkach – w kontekście wielostronnego nadzoru w ramach europejskiego semestru, w tym w ramach Komitetu ds. Zatrudnienia i Komitetu Ochrony Socjalnej we współpracy z innymi odpowiednimi komitetami w ich odpowiednich obszarach kompetencji, w szczególności z Komitetem Polityki Gospodarczej, w oparciu o istniejące tabele wyników i ramy monitorowania, rozszerzone o dodatkowe wskaźniki, w razie potrzeby w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi; rozważenia wytycznych zawartych w niniejszym zaleceniu dotyczących rozporządzenia (UE) 2018/1999, w szczególności w ramach ocen Komisji podczas zbliżającej się aktualizacji zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu w latach 2023–2024.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 16 czerwca 2022 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
O. DUSSOPT

II

*(Komunikaty)*KOMUNIKATY INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

KOMISJA EUROPEJSKA

Brak sprzeciwu wobec zgłoszonej koncentracji**(Sprawa M.10251 – INVIVO GROUP / ETABLISSEMENTS J SOUFFLET)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

(2022/C 243/05)

W dniu 19 listopada 2021 r. Komisja podjęła decyzję o niewyrażeniu sprzeciwu wobec powyższej zgłoszonej koncentracji i uznaniu jej za zgodną z rynkiem wewnętrznym. Decyzja ta została oparta na art. 6 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004⁽¹⁾. Pełny tekst decyzji dostępny jest wyłącznie w języku francuskim i zostanie podany do wiadomości publicznej po uprzednim usunięciu ewentualnych informacji stanowiących tajemnicę handlową. Tekst zostanie udostępniony:

- w dziale dotyczącym połączeń przedsiębiorstw na stronie internetowej Komisji poświęconej konkurencji (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Powyższa strona została wyposażona w różne funkcje pomagające odnaleźć konkretną decyzję w sprawie połączenia, w tym indeksy wyszukiwania według nazwy przedsiębiorstwa, numeru sprawy, daty i sektora,
- w formie elektronicznej na stronie internetowej EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=pl>) jako dokument nr 32021M10251. Strona EUR-Lex zapewnia internetowy dostęp do prawa Unii Europejskiej.

⁽¹⁾ Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1.

IV

(Informacje)

INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

KOMISJA EUROPEJSKA

Kursy walutowe euro ⁽¹⁾

24 czerwca 2022 r.

(2022/C 243/06)

1 euro =

Waluta	Kurs wymiany	Waluta	Kurs wymiany		
USD	Dolar amerykański	1,0524	CAD	Dolar kanadyjski	1,3657
JPY	Jen	142,19	HKD	Dolar Hongkongu	8,2609
DKK	Korona duńska	7,4398	NZD	Dolar nowozelandzki	1,6731
GBP	Funt szterling	0,85773	SGD	Dolar singapurski	1,4620
SEK	Korona szwedzka	10,6940	KRW	Won	1 364,09
CHF	Frank szwajcarski	1,0072	ZAR	Rand	16,7137
ISK	Korona islandzka	139,70	CNY	Yuan renminbi	7,0478
NOK	Korona norweska	10,4345	HRK	Kuna chorwacka	7,5295
BGN	Lew	1,9558	IDR	Rupia indonezyjska	15 633,96
CZK	Korona czeska	24,731	MYR	Ringgit malezyjski	4,6327
HUF	Forint węgierski	401,34	PHP	Peso filipińskie	57,830
PLN	Złoty polski	4,7023	RUB	Rubel rosyjski	
RON	Lej rumuński	4,9463	THB	Bat tajlandzki	37,360
TRY	Lir turecki	18,2856	BRL	Real	5,4851
AUD	Dolar australijski	1,5248	MXN	Peso meksykańskie	20,9901
			INR	Rupia indyjska	82,3985

⁽¹⁾ Źródło: referencyjny kurs wymiany walut opublikowany przez EBC.

Zestawienie decyzji Unii Europejskiej w sprawie pozwoleń na dopuszczenie do obrotu produktów leczniczych w okresie od 24 czerwiec 2022 do 24 czerwiec 2022

(Opublikowano zgodnie z art. 13 lub art. 38 rozporządzenia (WE) nr 726/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾ lub Art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/6 ⁽²⁾)

(2022/C 243/07)

— **Wydanie pozwolenia na dopuszczenie do obrotu** (art. 13 rozporządzenia (WE) nr 726/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady): **Zatwierdzenie**

Data wydania decyzji	Nazwa produktu leczniczego	INN (międzynarodowa niezastrzeżona nazwa)	Posiadacz pozwolenia na dopuszczenie do obrotu	Numer pozycji w rejestrze wspólnotowym	Postać farmaceutyczna	Kod ATC (klasyfikacja anatomiczno-terapeutyczno-chemiczna)	Data notyfikacji
24.6.2022	COVID-19 Vaccine (inactivated, adjuvanted) Valneva	Szczepionka przeciw COVID-19 (inaktywowana, z adiuwantem, adsorbowana)	Valneva Austria GmbH Campus Vienna Biocenter 3, 1030 Wien, Österreich	EU/1/21/1624	Zawiesina do wstrzykiwań	J07BX03	24.6.2022

⁽¹⁾ Dz.U. L 136 z 30.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 4 z 7.1.2019, s. 43.

V

(Ogłoszenia)

POSTĘPOWANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ POLITYKI KONKURENCJI

KOMISJA EUROPEJSKA

Zgłoszenie zamiaru koncentracji**(Sprawa M.10764 – SAGARD / BPIFRANCE / ADIT JV)****Sprawa, która może kwalifikować się do rozpatrzenia w ramach procedury uproszczonej****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

(2022/C 243/08)

1. W dniu 16 czerwca 2022 r., zgodnie z art. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 ⁽¹⁾, Komisja otrzymała zgłoszenie planowanej koncentracji.

Zgłoszenie to dotyczy następujących przedsiębiorstw:

- Sagard SAS („Sagard”, Francja),
- Bpifrance Investissement („Bpifrance”, Francja),
- Grupa ADIT (Francja).

Przedsiębiorstwa Sagard i Bpifrance przejmą, w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. b) i art. 3 ust. 4 rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw, wspólną kontrolę nad grupą ADIT.

Koncentracja dokonywana jest w drodze zakupu udziałów/akcji.

2. Przedmiot działalności gospodarczej przedsiębiorstw biorących udział w koncentracji:

- Sagard: przedsiębiorstwo zarządzające funduszami inwestycyjnymi, prowadzące działalność głównie we Francji. Jest ono kontrolowane przez kanadyjską grupę Power Corporation – międzynarodowe przedsiębiorstwo inwestycyjne zarządzające aktywami, ukierunkowane na sektor usług finansowych w Ameryce Północnej, Europie i Azji,
- Bpifrance: przedsiębiorstwo zarządzające funduszami inwestycyjnymi, prowadzące działalność we Francji. Bpifrance jest ostatecznie kontrolowane wspólnie przez państwo francuskie oraz Caisse des Dépôts et des Consignations – podmiot publiczny prowadzący działalność w zakresie zarządzania prywatnymi funduszami,
- grupa ADIT prowadzi działalność w sektorach doradztwa strategicznego i bezpieczeństwa działalności gospodarczej, głównie w Unii Europejskiej.

3. Po wstępnej analizie Komisja uznała, że zgłoszona transakcja może wchodzić w zakres rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw. Jednocześnie Komisja zastrzeżę sobie prawo do podjęcia ostatecznej decyzji w tej kwestii.

Należy zauważyć, iż zgodnie z zawiadomieniem Komisji w sprawie uproszczonej procedury rozpatrywania niektórych koncentracji na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 ⁽²⁾ sprawa ta może kwalifikować się do rozpatrzenia w ramach procedury określonej w tym zawiadomieniu.

⁽¹⁾ Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1 („rozporządzenie w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw”).

⁽²⁾ Dz.U. C 366 z 14.12.2013, s. 5.

4. Komisja zwraca się do zainteresowanych osób trzecich o zgłaszanie ewentualnych uwag na temat planowanej koncentracji.

Komisja musi otrzymać takie uwagi w nieprzekraczalnym terminie dziesięciu dni od daty niniejszej publikacji. Należy zawsze podawać następujący numer referencyjny:

M.10764 – SAGARD / BPIFRANCE / ADIT JV

Uwagi można przesyłać do Komisji pocztą, pocztą elektroniczną lub faksem. Należy stosować następujące dane kontaktowe:

E-mail: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Faks +32 22964301

Adres pocztowy:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Zgłoszenie zamiaru koncentracji
(Sprawa M.10785 – ICG / KONECTA / COMDATA)
Sprawa, która może kwalifikować się do rozpatrzenia w ramach procedury uproszczonej

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2022/C 243/09)

1. W dniu 17 czerwca 2022 r., zgodnie z art. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 ⁽¹⁾, Komisja otrzymała zgłoszenie planowanej koncentracji.

Zgłoszenie to dotyczy następujących przedsiębiorstw:

- Intermediate Capital Group, plc („ICG”, Zjednoczone Królestwo);
- Grupo Konectanet, S.L.U („Konecta”, Hiszpania);
- Comdata, S.p.A („Comdata”, Włochy).

Przedsiębiorstwo ICG przejmie, w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. b) rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw, wyłączną kontrolę nad całymi przedsiębiorstwami Konecta i Comdata.

Koncentracja dokonywana jest w drodze zakupu udziałów/akcji.

2. Przedmiot działalności gospodarczej przedsiębiorstw biorących udział w koncentracji:

- ICG jest firmą inwestycyjną i przedsiębiorstwem zarządzającym aktywami, z siedzibami w Europie, regionie Azji i Pacyfiku oraz w Stanach Zjednoczonych.
- Konecta jest dostawcą usług outsourcingu procesów biznesowych w Europie i Ameryce Łacińskiej. Konecta jest obecnie w pełni pod kontrolą ICG;
- Comdata jest dostawcą usług outsourcingu procesów biznesowych, działającą na terenie Afryki, Europy i Ameryki Łacińskiej.

3. Po wstępnej analizie Komisja uznała, że zgłoszona transakcja może wchodzić w zakres rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw. Jednocześnie Komisja zastrzega sobie prawo do podjęcia ostatecznej decyzji w tej kwestii.

Należy zauważyć, iż zgodnie z zawiadomieniem Komisji w sprawie uproszczonej procedury rozpatrywania niektórych koncentracji na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 ⁽²⁾ sprawa ta może kwalifikować się do rozpatrzenia w ramach procedury określonej w tym zawiadomieniu.

4. Komisja zwraca się do zainteresowanych osób trzecich o zgłaszanie ewentualnych uwag na temat planowanej koncentracji.

Komisja musi otrzymać takie uwagi w nieprzekraczalnym terminie dziesięciu dni od daty niniejszej publikacji. Należy zawsze podawać następujący numer referencyjny:

M.10785 – ICG / KONECTA / COMDATA

Uwagi można przesyłać do Komisji pocztą, pocztą elektroniczną lub faksem. Należy stosować następujące dane kontaktowe:

E-mail: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Faks +32 22964301

⁽¹⁾ Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1 („rozporządzenie w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw”).

⁽²⁾ Dz.U. C 366 z 14.12.2013, s. 5.

Adres pocztowy:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Zgłoszenie zamiaru koncentracji**(Sprawa M.10749 – PAI PARTNERS / THE CARLYLE GROUP / THERAMEX)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

(2022/C 243/10)

1. W dniu 20 czerwca 2022 r., zgodnie z art. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004⁽¹⁾, Komisja otrzymała zgłoszenie planowanej koncentracji.

Zgłoszenie to dotyczy następujących przedsiębiorstw:

- PAI Partners SAS („PAI Partners”, Francja);
- The Carlyle Group, Inc. („Carlyle”, Stany Zjednoczone);
- Theramex Healthcare Topco Limited („Theramex”, Zjednoczone Królestwo).

Przedsiębiorstwa PAI Partners i Carlyle przejmą, w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. b) rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw, wspólną kontrolę nad całym przedsiębiorstwem Theramex.

Koncentracja dokonywana jest w drodze zakupu udziałów/akcji.

2. Przedmiot działalności gospodarczej przedsiębiorstw biorących udział w koncentracji:

- PAI Partners jest przedsiębiorstwem działającym na niepublicznym rynku kapitałowym, zarządzającym szeregiem funduszy inwestujących w sektory usług dla przedsiębiorstw, żywności i konsumentów, produkcji o profilu ogólnym oraz opieki zdrowotnej;
- Carlyle jest przedsiębiorstwem zarządzającym aktywami alternatywnymi, zarządzającym funduszami, które inwestują na całym świecie w trzech różnych obszarach. Są nimi: (i) inwestycje na niepublicznym rynku kapitałowym w skali światowej (w tym fundusze dokonujące inwestycji typu private equity dla firm, w dziedzinie nieruchomości i zasobów naturalnych); (ii) kredyty w skali światowej (w tym kredyty płynne, kredyty niepłynne i kredyty na aktywa rzeczowe); oraz (iii) rozwiązania inwestycyjne (fundusz private equity programu funduszy, który obejmuje fundusze podstawowe i drugorzędne oraz powiązane działania wspólninwestycyjne);
- Theramex jest specjalistycznym przedsiębiorstwem farmaceutycznym na skalę światową, działającym w obszarze zdrowia kobiet, skupiającym się na antykoncepcji, płodności, menopauzie i osteoporozie. Przedsiębiorstwo oferuje szeroką gamę markowych produktów leczniczych i ich wersje generyczne w wielu państwach obszaru EOG oraz na całym świecie.

3. Po wstępnej analizie Komisja uznała, że zgłoszona transakcja może wchodzić w zakres rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw. Jednocześnie Komisja zastrzega sobie prawo do podjęcia ostatecznej decyzji w tej kwestii.

4. Komisja zwraca się do zainteresowanych osób trzecich o zgłaszanie ewentualnych uwag na temat planowanej koncentracji.

Komisja musi otrzymać takie uwagi w nieprzekraczalnym terminie dziesięciu dni od daty niniejszej publikacji. Należy zawsze podawać następujący numer referencyjny:

M.10749 – PAI PARTNERS / THE CARLYLE GROUP / THERAMEX

Uwagi można przesyłać do Komisji pocztą, pocztą elektroniczną lub faksem. Należy stosować następujące dane kontaktowe:

E-mail: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Faks +32 22964301

(¹) Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1 („rozporządzenie w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw”).

Adres pocztowy:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Zgłoszenie zamiaru koncentracji
(Sprawa M.10758 – EIM / BROOKFIELD / NIELSEN)
Sprawa, która może kwalifikować się do rozpatrzenia w ramach procedury uproszczonej

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2022/C 243/11)

1. W dniu 20 czerwca 2022 r., zgodnie z art. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 ⁽¹⁾, Komisja otrzymała zgłoszenie planowanej koncentracji.

Zgłoszenie to dotyczy następujących przedsiębiorstw:

- Elliott Investment Management L.P. („EIM”, Stany Zjednoczone),
- Brookfield Private Equity Holdings LLC („BPEH”), kontrolowane przez Brookfield Asset Management Inc. („Brookfield”, w obu przypadkach Kanada),
- Nielsen Holdings Plc („Nielsen”, Stany Zjednoczone).

Przedsiębiorstwa EIM i BPEH przejmą, w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. b) rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw, wspólną kontrolę nad całym przedsiębiorstwem Nielsen.

Koncentracja dokonywana jest w drodze zakupu udziałów/akcji lub innych środków.

2. Przedmiot działalności gospodarczej przedsiębiorstw biorących udział w koncentracji:

- BPEH: jednostka zależna przedsiębiorstwa Brookfield, świadcząca usługi w zakresie zarządzania aktywami, w szczególności związane z rynkiem nieruchomości, infrastrukturą, energią odnawialną i inwestycjami na niepublicznym rynku kapitałowym,
- EIM: firma inwestycyjna skupiająca się na działalności w zakresie inwestycji i zarządzania ryzykiem,
- Nielsen: przedsiębiorstwo zajmujące się zbieraniem informacji o odbiorcach usług medialnych, gromadzeniem danych i ich analizą, zapewnianiem pomiaru liczby odbiorców, planowaniem mediów, optymalizacją marketingu i zapewnianiem rozwiązań w zakresie metadanych treści.

3. Po wstępnej analizie Komisja uznała, że zgłoszona transakcja może wchodzić w zakres rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw. Jednocześnie Komisja zastrzega sobie prawo do podjęcia ostatecznej decyzji w tej kwestii.

Należy zauważyć, iż zgodnie z zawiadomieniem Komisji w sprawie uproszczonej procedury rozpatrywania niektórych koncentracji na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 ⁽²⁾ sprawa ta może kwalifikować się do rozpatrzenia w ramach procedury określonej w tym zawiadomieniu.

4. Komisja zwraca się do zainteresowanych osób trzecich o zgłaszanie ewentualnych uwag na temat planowanej koncentracji.

Komisja musi otrzymać takie uwagi w nieprzekraczalnym terminie dziesięciu dni od daty niniejszej publikacji. Należy zawsze podawać następujący numer referencyjny:

M.10758 – EIM / BROOKFIELD / NIELSEN

Uwagi można przysyłać do Komisji pocztą, pocztą elektroniczną lub faksem. Należy stosować następujące dane kontaktowe:

E-mail: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Faks +32 22964301

⁽¹⁾ Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1 („rozporządzenie w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw”).

⁽²⁾ Dz.U. C 366 z 14.12.2013, s. 5.

Adres pocztowy:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

ISSN 1977-1002 (wydanie elektroniczne)
ISSN 1725-5228 (wydanie papierowe)